

007 π 5817-5819

D. D. R. C. F.

L A Z A R I
MEYSSONNERII
MATISCONENSIS
DOCTORIS PHILOSOPHI,
MEDICI FAC. MONSP.
PRACTICI LVGDVNENSIS
PENTAGONVM PHILOSOPH.-MEDICVM.

S I V E

ARS NOVA REMINISCENTIÆ.

Cum Institutionibus Philosophiæ Naturalis, & Medicinæ sublimioris & secretioris,
Theoricæ, Practicæ; Et CLAVE hæctenus desiderata omnium ARCANORVM
naturalium Macrocosmi & Microcosmi traditorum, vel scriptorum.

*A Præcis Sapienibus Philosophis, Medicis, Mathematicis, Hebrais, Chaldais, Græcis,
Latinis, Arabibus, Cabalisticis, Hermeticis, Platonis, Peripateticis,
& Neotericis selectioribus, in hanc diem,*

O P V S N O V V M,

Ad discendam, docendam, & feliciter faciendam Medicinam omninò necessarium,
Philosoph. studiosis, & quibuslib. vitam longam, sanamq; sitientibus utilissimum.

L V G D V N I,

Sumptib. IACOBI & PETRI PROST, frat.

M. DC. XXXIX,

W. 2.

E. D. C. T.
L. A. Z. A. R. I.
MEYSSONNIERE
M. A. T. I. S. C. O. N. F. E. N. S. I. S.
D. O. C. T. O. R. I. S. P. H. I. L. O. S. O. P. H. I.
M. E. D. I. C. E. F. A. C. M. O. N. T. P.
P. R. O. C. T. I. M. L. Y. O. D. Y. M. E. N. S. I.
P. E. T. I. T. A. G. O. N. V. M. P. H. I. L. O. S. O. P. H. - M. E. D. I. C. A. M.

DZZIS

2207

08. 7. 11 5817

E. D. C. T.
L. A. Z. A. R. I.
MEYSSONNIERE
M. A. T. I. S. C. O. N. F. E. N. S. I. S.
D. O. C. T. O. R. I. S. P. H. I. L. O. S. O. P. H. I.
M. E. D. I. C. E. F. A. C. M. O. N. T. P.
P. R. O. C. T. I. M. L. Y. O. D. Y. M. E. N. S. I.
P. E. T. I. T. A. G. O. N. V. M. P. H. I. L. O. S. O. P. H. - M. E. D. I. C. A. M.

ILLVSTRISSIMO,
SAPIENTISSIMOQVE DOMINO,
D. D.

DE BVLIION,
TORQVATO
VTRIVSQVE MILITIÆ
EQVITI,
ET AB VTROQVE CONSILIO REGIS
CHRISTIANISSIMI,
SVPREMO ÆRARIJ GALLICI PRÆFECTO.

DVM omnes summam Tuam in Gal-
licarum opum Administratione Pru-
dentiam CHRISTIANISSIMI
REGIS nostri mandatis, & Divi-
nis Eminentissimi Cardinalis RICH-
CHELII Consiliis obsecundantem, admirantur,

Et laudant : Ego (quod Medicorum est) impensius
incolumitati mortalium intentus , ut meis defunge-
rer partibus non ingratum tibi futurum existimaui,
si quod communi generis humani beneficio comparaf-
sem in te unum priuatim conferre cogitarem. Et ho-
mo Aduus Virum eodem caelo susceptum patriâ cu-
râ , Et salutaribus (quod aiunt) Deorum manibus
orbi Gallico conseruare conarer. Eoque magis quod
magna illa ἡ πατρίδα δωάμυς in te potentissime vi-
geat , cuius Nomen inclytum longa Nobilissimorum
Maiorum series , ita publicis Prouinciæ tabulis , Et
Vrbis nostræ Annalibus inseruit , ut nec resigi possit,
nec obliterari. Memini enim ex Auitæ Bibliothecæ
rueribus , mihi olim visum M. S. codicem , accura-
tissimi illius Matisconensium Historiographi Fusta-
lerij affinis quondam mei , qui Antiquissima Vestra
Familie Nomen in illis Burgundionum finibus cum
Berardo Episcopo , Ludouici VII. temporibus agno-
scebat. Et nisi sæculorum inuidia , bellicis tumulti-
bus , Et incendiorum consumptionibus Ciuitatis anti-
quæ Chronologiam mancã , Et mutilam plurimis lo-
cis reliquisset , præclara Gentis BVLIONVM
facinora , à percelebri quæ illo æuo contigit expediti-
one Hierosolymitana , huius scriptoris beneficio in hoc
vsque tempus innotuissent ; sed nec illud omnibus Prin-
cipibus concessum , nec id Tua postulat ad Vestra Pro-
sapie

INDEX

PRÆCIPVORVM CAPITVM

VTRIVSQUE PENTAGONI.

PENTAGONVM VNIVERSALE.

PRÆMESSVM HISTORICVM, siue somnium, in quo visum Pentagonum. DISCEPTATIO PHILOSOPHICA, de Pentagoni, & Quinarij mysticis significationibus. PENTAGONI Vniuersalis delineatio.

I. RADIVS.

ARCHETYPVS. Numerationes Diuinæ. Diuina Nomina. Attributiona Diuina. Hierarchia Celestis. Theologia è naturalibus.

II. RADIVS.

FIRMAMENTVM: Stellarum fixarum vires, motus, colores, dispositiones, magnitudines. Scriptura Angelorum. Signa cœlestia.

III. RADIVS.

PLANETÆ. Astronomicæ obseruationes. Systema Planetarum. Eorum Numerus. Harmonia cum Elementaribus principiis: Sallis, & Lunæ; Olei, & Veneris; Spiritus, & Mercurij, &c. Fontes Astronomiæ, & Astrologiæ.

IV. RADIVS.

ELEMENTA. Principia desluunt à superioribus, Partes Mundi Elementaris triplices. Cōtinentes, Matrices Principiorum. Contentæ, ipsa Principia. Impetum faciens Ignis Naturæ. Composite Mundi Elementaris partes. Aëreæ simplicibus inhærentes, Perfectè vel imperfectè mixtæ. Aquæ perfectæ, vel imperfectæ mixtionis. Terreæ eiusdem diuisionis. Impetum facientes Spiritus Astrales. Fontes Philosophiæ Naturalis.

V. RADIVS.

HOMO. Microcosmus. Mysterium Archetypi in Homine.

¶¶ Anima

I N D E X

Animæ humanæ magnalia. Firmamentum in homine. Zodiacus
Hominis. Loca Planetarum in eius corpore. Harmonia Micro-
cosmi, & Macrocosmi mirabilis. Elementa & Principia Hominis.
Spirituum Spheræ. Distributio partium Hominis secundum
principia Elementatis Mundi. Admirabiles Sympathiæ, & earum
causæ. Oeconomia Microcosmi stupenda nouis rationibus ex-
plicata. Animalia, Vegetabilia, & Mineralia in Homine. Histo-
riæ raræ. Aureum, Galeni dictum, & eius enarratio.

PENTAGONVM SPECIALE NOSOLOGICVM.

MEDICINÆ vera Definitio. Sani non subiiciuntur Medici-
næ. Conualescentiæ & decidentæ gradus Morbi sunt.
Quinque consideranda in quolibet Affectu præter naturam.

CIRCVLVS PRIMVS.

ESSE MORBOSI AFFECTVS.

RADIVS I.

NOMEN. Nominum vis in rerum cognitione. Nomina He-
braïca, Græca, Arabica, Latina, Gallica, &c. in quolibet affectu
considerata; Nomina deducunt ad cognitionem symptomatum.

RADIVS II.

SYMPTOMATIS GENVS. Symptomata vmbra morborum.
Simplices Affectus. Mutata Excrementa. Læsa Actiones.

RADIVS III.

SYMPTOMATIS SPECIES. Simples Affectus Audibiles. So-
ni, Visibiles, Colores, & Luminis in microcosmo dispositiones:
Olfactiles, Odores: Gustatiles, Sapores: Tactiles, Asperitas, læui-
tas, durities, mollities, &c. Excrementorum mutata Substantia:
Qualitas: Quantitas: Excernendi modus. Actiones, Animales,
Sensus, Motus, Vitales, Pulsus Respirationis, Naturales Appeten-
tiæ, Alterationis, Excretionis, Nutritionis, Accretionis, Genera-
tionis: Deprauatæ: Diminutæ: Abolitæ.

RADIVS IV.

MORBI GENVS: Triplex. In Spiritibus: Partibus: Obiectis
agētium spirituum. Egregia similitudo. De sensuum modo noua
Doctrina.

RADIVS

CAPITVM.

RADIVS V.
MORBI SPECIES. Spirituum vnionis Solutio, Diffolutio: Spirituum Oppressio, Suppressio. Partium, Figura, cavitatis, meatus, superficies, densitas, raritas, longitudo, latitudo, numerus, situs, consensus p. n. constituta. Continuitas soluta. Subiecta in corpore heterogenea.

CIRCVLVS SECVNDVS.

CAVSA Morbosi Affectus. Vera Morborum, & propria Genera. Subtilis disceptatio de morbo & causâ morbi.

RADIVS I.

CAVSA SOLVENS Spiritus, aut Partes, Spiritus Mali Dæmones, Spiritus sulphurei, Nitrosi, Mercuriales impuri. Partes soluentia: Ignis externus, Corpora incidentia, pungentia, lacerantia, lûbrici, pediculi, &c. Sal Microcosmi Causticus, Armoniacus, Arsenicalis: aut etiam Elemētaris Macrocosmicus causticus, &c.

RADIVS II.

CAVSA OPPRIMENS, Spiritus, aut Partes. Aër crassior. Vapor grauior. Sulphur impurum. Fœces Tartareæ, Aqua externa & interna: Sal dissolutus; Sal in spiritum extensus; vel in Mixtionibus, vt in Pituitâ. Corpora contundentia, comprimentia.

RADIVS III.

CAVSA GENERANS, substantias excrementitias internas aduersas Igni Naturæ. Externa. in Elementis, Aëre, Aqua: Alimentis: Somno: Vigiliâ: Pathematis Animi.

RADIVS IV.

CAVSA MOVENS. Spiritus mali-Dæmonēs. Imaginatio commota. Spiritus Astrales. Spiritus Elementares. Pathemata Animi.

RADIVS V.

CAVSA OBIECTI. Substantiæ luminosæ, sonoræ, sapidæ, odoriferæ; Asperæ, duræ per excessum, ita vt non cedant Naturæ ex externis prodeuntes; ex internis prodeuntes. Ex internis Halitus, vt in vertigine, & ictero.

CIRCVLVS TERTIVS.

Locvs Morbosi Affectus.

RADIVS I.

PARS SIMILARIS. Quid Pars similis. Os, Cartilago, Ligamētum,

INDEX

tum, Mébrana, Fibra, Caro, Cutis, Adeps, Medulla, Ungues, Pili, Humores oculorum, Cuticula.

RADIUS II.

PARS DISSIMILARIS. Venæ, Arteriæ, Nervi, sunt partes dissimilares. Circulatio sanguinis, Vbi, & Quomodo fiat. Partes præcipuæ ante partum. Motus cordis in foetu. Partes præcipuæ post partum; in his qui adoleuerunt. Deferentes à Principibus, siue Præcipuis: Glandularum vsus nouâ explicatione descriptus. Renum, & glandularum idem vsus in humano corpore. Pulmonis vsus à Neotericis non explicatus. Emunctoria cerebri, Palati, Naturalium Organorum secundæ digestionis, &c. Canales expurgatorij emunctoriorum. Media sensibilibus motuum. Motui inferuentia organa.

RADIUS III.

PARS MORBI. Loca spirituum, Conceptiua, Exclufiua, Perfectiua, Diffusiua: Partes, quæ loca sunt Morborum secundariorum. Loca Morborum Obiecti in Cavitatibus, & Meatibus.

RADIUS IV.

PARS CAUSÆ. Glandulæ, Parenchymata. Vicina, & circumiacentia loca. Incertus locus malignorum spirituum, & Astralium, & commoti extra vasa sanguinis.

RADIUS V.

PARS SYMPTOMATIS. Sensuum organa: Emunctoria: Consentientes Partes Facultatuum.

CIRCVLVS QVARTVS.

SIGNA. Morbosi affectus. Signorum vera Natura & Diuisio.

RADIUS I.

SIGNA MORBI. Symptomatum genera, & species. Consideratio exquisita Simplicium Affectuum. Excrementorum ingeniosa, nec Vulgaris doctrina Actionum læsarum indagatio.

RADIUS II.

SIGNA CAUSÆ. Argutæ interrogationes Medici. Iuuantia, & nocentia. Consideratio Elementorum. Aëris, Soli, & Aquæ familiaris. Cœlestes Astrorum configurationes: Generales: Particulares. Sensuum quinque exegesis. Rerum non naturalium applicatio. Lineæ Chiromanticæ. Næui. Somnia. Motus Humoralis

Sorani

C A P I T V M.

Sorani Noua, & necessaria expositio. Signa Dæmonum corpora infestantium. Experimenta mira. Hyperphysicę inuestigationes. Exorcistarum ordo.

RADIVS III.

SIGNA PARTIS affectæ: Actiones læsæ. Excrementa Doloris proprietas, Propria Accidentia. Affectus simplices. Consensus Partium Harmonicus, Admirandus. Experimenta Chirurgica: Pharmaceutica. Chiromantica Signa, nec vulgaria, nec Superstitiosa. Diuinationis ex Nominibus vsus in Simeiotice ad Partem affectam inuestigandam ex Pythagorâ.

RADIVS IV.

SIGNA EVENTVS. Comparatio virium Naturæ, & Morbi siue Spirituum ignis Naturæ: & Spirituum soluentium, & opprimantium. Substantiarum corporearum: Magnitudo causæ Astralis: Elementaris: Symptomatum: Species Affectus: Affectæ Partis Dignitas. Inde vires morbi significantur. Astrologica speculatio Salutis, & Mortis; ex Eclipsibus; Locis hylegialibus; maleficis, beneficis; Planetis, in Radice, vel Reuolutione Natiuitatis; Locis Lunæ in Zodiaco, ex Arcanis Hippocratis. Quæstiones Astrologicæ: Geomanticæ: Rota Pythagoræ. Sortes Alphabeticæ: Arithmeticæ, Onomatomania, Indorum regula. Experimenta vriticæ, &c. Obseruationes Hippocrateæ: Syndrome Signorum.

RADIVS V.

SIGNA TEMPORIS euentus. Dierum Criticorum ratio Astrologica, experimentis probata, Galeno, Ferrerio, Fuchsi. Directionum, Reuolutionum, Profectionum, & consideratio, Tempora Morborum, Directiones Chiromanticæ, Geomanticæ: Ostenta. Historiæ memorabiles. Fatales Torres, Statuæ, Nasi, Liqueores, Lampades, Causæ eorum: Exempla probantia rara. Prodigia. Cometæ, fulmen, &c. Narratio mirabilis.

CIRCVLVS QVINTVS.

INDICATIONES curatiuæ Morbosi affectus.

RADIVS I.

AN SIT AGENDVM. Axiomata huius quæsitæ, ex consideratione ignis Naturæ, secundum mentem Galeni.

INDEX

RADIVS II.

QVID SIT AGENDVM. Scopus Medicorum vltimus, Eius Media : Tria Medicorum Instrumenta. Diæta aërem, cibum, potum, excrementa, pathemata, vmbra, frictions, Exercitia, Balnea, Venerem, Indumenta, Domos, considerans. Tincturarum in vestibus habenda ratio. Animalium, vegetabilium, mineralium contemplatio Pharmaceutica. Signatura & Ignis examen, vim Attractiuam. Extractiuam, reparatiuam, & conseruatiuam cuiusque Medicamenti exhibent intelligenti. Arcanum Mirabile Patefactum. Manualium instrumentorum Actio cum Actionibus Pharmacorum, Harmonicè consonat. Quomodo agant Sal, Sulphur, & Mercurius. Actiones Chirurgicæ omninò quattuor. Auxilia ex Archetypo : Firmamento: Planetis: Elementis: & Homine confluunt ad Sanitatem Humanam. **DEI** inuocatio salutifera. Nomina **DEI** Gratix, & Misericordix inuocata efficaciter in curationibus Ægrorum. De Nomine Elohim. De punctis Nominis Quadrilitteri: & eius cognitionis vtilitate. Angelis vtitur **DEVS** in curatione Ægritudinum Humanarum. Nomina eorum. An vatur etiam Dæmonibus? Bonis, & Piis vtitur. Vis Fidei, & Sanctitatis; Sacramentorum: Crucis: Exorcismorum, in Curationibus morborum. Salutatorum Oratio efficax. Charismata sanationum. **REGVM GALLIÆ** virtus Cœlestis-Diuina mirifica in sanâdis Scrophulis. **REGIS NOSTRI LODOICI IVSTI** dotes eximix: Regum Angliæ Annuli, contra Spasmm, & Epilepsiam. Comitissarum Groleensium vis contra Hydrophobiam. Idyosyncratiæ vis: in Pollice Pyrihi: Sudore Alexandri: Ligaturæ Physicæ: Lien Animalium. Persicaria. Pedes Testudinis. Sigilla Planetarum. Vnguentum sympatheticum. Pentacula, Zenechta. Consilium Pium. Gamahe. Argumenta noua pro occultâ actione remotorum. Lapis Nephriticus. Beimbruch. Turcois, Imaginationis vis. Ens Pagoium Paracelsitarum. Ridicularum Nugarum, & Anilium Rythmorum vis vnde. Pulera & noua falso creditarum Incantationum ratio. Potestas Astralis in amicitiiis & inimicitiiis. Curationes Melancholicorum. Inuenta Solertiorum. Verborum vis. Musica Remedia. Harmonix diuersæ, & carum

C A P I T V M.

earum effectus Numerorum in curandis affectibus Ratio Elegans: Cur masculi septenarij curent Scrophulas? Numerorum anatome, & præstantia. Hominis potestas in creaturas sublunares. Efficacia Benedictionum, & Maledictionum. Exempla præclara sacra, & prophana. Aëtij incantatio, Galeno probata. Cur agat? Homeri Medica tractatio. Cucurritus Galli terret Leonem naturaliter. Author submittit se humiliter Ecclesiæ. Radiantium syderum vis in homine experimentis probatur luminosa corpora, ex Astris defluentia. Experimenta mira. Umbrarum vis. Hirci, Sorbi: Tiliæ: Virgæ sanguineæ. Tactus efficacia in Corno: Torpedine. Halitus actio aliorum in alios. Excrementorum vires. Pelluuium Regis Mogor. Doctrina maximi vsus in Praxi Medicâ. Pleuritidis vera causa. Febris quomodo accendatur, Demonstratiua ratio, & Noua. Calculus quomodo generetur per coagulationem. Scorpj venenum quomodo agat, & curetur? Explicatur inauditâ ratione. Historia Arcani ex Copro à Galeno scripta Philosophicè, & ex veris causis explicatur. Cur cranium humanum Epilepticos curet? Menstruus sanguis scabiem volaticam? Curationes Magneticæ Epilepticorum, verrucarum, contusionum & affectuum quorumlibet à Sale, Sulphure & Mercurio. De Naso empto. De Magnetis ad magnetem motu memorabilia, & experta.

R A D I V S I I I.

QVANTVM AGENDVM. Huius doctrinæ necessitas in Dieta, Pharmacia, & Chirurgia. Temporis certa quantitas in vsu Medicamentorum, vt curent. Obseruationes raræ. Definienda Quantitatem IV. Præclara, & notatu dignissima, circa naturas Hominum. Odore cathartorum purgati: Cuiusdam Comitissæ memorabilis Historia. Causæ morborum ratio quomodo habenda, in quantitate Medicamentorum definienda, Hippocratis, Celsi dicta Notatu digna, Partis situs & constitutionem quomodo considerare oporteat. Medicamenti actio cuiuslibet secundum gradus disposita.

R A D I V S I V.

QVOMODO AGENDVM. Consuetudinis vis. Ordo curandi per cathartica cautela circa purgantia violentiora, & Mineralia. Ingeniosa

INDEX CAPITVM.

geniosa Systematis Mixtorum demonstratio ; Temporum anni Ratio: Ætatum: Virium Naturæ. Nouæ in vsu Formularum Medicarum obseruationes. De Causæ morbificæ consideratione. Dissolutionem, & coagulationem iuuantia. Formulæ remediorum singulis partibus curandis conuenientes. Authoris libellus de Vino, & de Curationibus mirabilibus. Delicata Medicina. Catalogus formularum Pharmaceutices Neotericorum.

RADIVS V.

QUANDO AGENDVM. Hebræi Chohieleth. dictum aureum: & Hippocratis. Epitheton Pindaricum Medici. Fontes huius doctrinæ. Temporum Morborum in Medicinâ Therapeuticâ vsus Morborum per paroxysmos agentium cura vera licet Paradoxa: Hippocratica in Quartana. Febrium continuarum cura Noua: certa ex Hæmocycliæ corollariis. Hora motus Humoralis. Lunæ locus in Zodiaco. Obseruationes Astrologicę perpulchrę. Experimenta Ficini, Amati, Zaëlis, Bonati. Tempus purgationis Mulierum Mēstruæ. Hippocrates Iatromathematicus. Mansiones Lunæ obseruatæ à Riueriano Medico Regio, ad magnas ægritudines feliciter percurandas. Dies ab Angelo Reuelatæ. Dies Ægyptiæ. Collectio Astrologica Plantarum; probata Galeno, & Æschrioni Empirico: Experimento Pœoniæ confirmata. Authoris Tabula Astrologico-Medica: Gratiarum Actio.

FINIS HVIVS INDICIS.

CATALOGVS

pie splendorem Dignitas, quâ non Vrbi, sed Orbi
Galliarum conspiciendus, finitimis suspiciendus emi-
nes, ac omnibus longissimis, felicissimisque vitæ sa-
culis, (si sors humana-mortalis pateretur) deuouen-
dus. Quid enim sublimius inter publica munia, quam
Suprema Ærarij, Regni Christianorum maximi Præ-
fectura, in quâ gerendâ tanta non modo probitatis
Tibi gentilitiæ testimonia prodidisti, sed etiam inge-
nij, ut omnem sagacitatis vim superasse, & summum
integritatis gradum tuâ curâ attigisse videaris. Quis
enim in hâc temporum Angustiâ, post tot bella civi-
lia, tot sumptus militares, quibus exercitus copiosi iam
post tot annos in exteris Regionibus seruati sunt, &
quorum beneficio LODOICO IVSTO Duce,
tot victoriis; pax & libertas Gallia, suppetiæ fæde-
ratis datae sunt, Hostes Regni fusi, fugatique? Quis,
inquam, crediderit hoc Gallicarum opum vi factum,
nisi plus quàm Oeconomicam sibi fingat earum admi-
nistrationem; aut nisi credere malit, Regnum bellis
vexatum, & depauperatum, omnes Europa diui-
tias, in summâ paupertate exeruisse, ut reliquas in
eâ Gentes suæ ditioni submitteret? Sed hoc credant
qui nondum are lauantur pueri. Nos cum melioris
notæ Hominibus, tantam industriam miraculo proxi-
mam agnoscimus, & vitam, & diurnam sanita-
tem huius authori mille votis optamus: Huc Penta-

gonum istud salutiferum, quod tibi nunc offero,
SAPIENTISSIME REGIS NOSTRI
BOYAH-ΩN, Cuius Doctrina firmissimis demon-
strationibus, & experimentis stabilita, Nouum &
hactenus expectatum Medicinae lumen asseret, &
Naturali Philosophia, quae eius est προήμιον, ut in-
posterum Rationes facillimae curandarum Affectuum
omnium, quos vulgus credit incurabiles absque Em-
piricorum auxiliis elucescant, & Occultarum quali-
tatum dieterium obsolescat, veris causis naturalibus
patefactis, & Vita producenda modus è fabulis ex-
cedat. Hanc enim simplici, solâque cognitione Phi-
losophis, Medicisque dignissimâ post omnia praecepta
Veterum, absolutissimâ, cognitu facillimâ, non solum
Febres, quas vulgò longas appellamus, ut *Quarta-*
nam; aut lethales, ut quae maligna nominatur bre-
ui, nulloque ferè negotio, sed *Apoplexiam*, *Paraly-*
sim, *Epilepsiam*, *Hydropem*, *Calculum*, *Fistulas*,
aliaque insanabilia corporis mala percuravi: No-
mina locorum, & personarum etiam hodie supersti-
tum, & notarum publica beneficio preli *Typogra-*
phici feci. Et viuunt adhuc in extremo senio con-
stituti; Qui iam à sexennio *libitina* iure *Silicernio-*
rum deuoti, sepulchrum post ultimum *Climacteri-*
cum, & *Enneaticum* superarunt. Hanc si in clien-
telam Tuam assumere digneris, vix erit quod spe-
rare

rare prætereà valeam, cùm hoc patrociniò id hono-
ris consequi possim, quod Nobilissimi Maiores
Tui Avo meo non denegarunt, ut is sim videlicet,
qui **BVLIONVM** familiae antiquissimæ addi-
ctissimus **ILLVSTRISSIMI TVI**
NOMINIS, habear,

Cliens deuotissimus,

L. MEYSSONNIER, D.M.

MEDICINÆ STUDIO SIS S.

NON est quod longiori Prefatione, Philiarum Amicissimi, vos
 deinceps. Habetis hic omnia Philosophia Naturalis, & Medi-
 cine præcepta, facili methode digesta, certis experimentis, veris
 demonstrationibus explicata; Multiplicitate diuisionum non
 vexabitur vestra memoria, cum solo Quinario maiores, minoresque partes
 Operis coërceantur. Si Vniuersalis Pentagoni methodem quis sequi velit, de-
 cem mensibus egregiè nauatâ operâ Theorica Medicina, & Philosophia Phi-
 sica; plus assequetur, quàm vulgari studendi ratione triginta, ne plures adii-
 ciam. Si secundum capita Particularis, qua ex Practicorum Authorum lectione
 colliget in singulorum Affectuum consideratione, & secundum leges eorum
 meditari assuescat, non solum maximo memoria leuamine, sed temporis, &
 lectionis compendio, in tam familiarem Praxeos Diagnostica, & Therapeuti-
 ca cognitionem deueniet, ut seniorum, & exercitissimorum Practicorum
 paucissimis annis, ἡμετέρας, ἢ ἀρετῆς, multo usu comparatam, dicendo,
 præscribendo, & feliciter curando, si non superet, aquet saltem. Nam solo
 Rationis ductu, per Reminiscenciam, in occultissimorum quorumque cogniti-
 onem perueniet, miro ordine disposita concipiet, in Consultationibus sine labo-
 re exponet; si docendum, aut dicendum amplificatione tantâ, quantâ cupiet
 enarrabit: Et statim à primo meditationis incepta mense, mirabilem huius
 laboris, primò certè, (ut sunt omnia) asperi, percipiet utilitatem. Apertas vi-
 debit Natura portas; & paucorum Authorum, qui in Vniuersali Pentagono
 citati sunt, & in quinto circulo Particularis, sine numerosiore Bibliothecâ, cun-
 cta quæ ad Metaphysicas, & Physicas hypothesi; Medicas, & Mathematicas
 obseruationes necessarias ad λογισμὸν ἀναμυσινδὸν erunt necessaria, (dum
 aliquando si DEVS voluerit, nostra in hocce Pentagonum utrumque Com-
 mentaria pro omnibus fuerint,) obtinebit. Hancigitur ARTEM verè BRE-
 VEM, semper autem LONGAM, dum multa sunt adhuc inuenienda,
 & dum methode carentes labyrinthea studia, cum momentaneâ vitâ compa-
 ramus, amplectimini. Et Veritatis Authori DEO יהוה, qui IESVS,
 & ΣΩΤΗΡ noster est, gratias mecum agite pro tanto, tamdiuque deside-
 rato, à Mortalibus beneficio.

ἀναγαγεῖς.

IN ROZA LAVRVS EN MESSIS.

INDEX

CATALOGVS AVTHORVM, NON SOLVM MEDICORVM,
 sed etiam Theologorum; Iuriconsulterum; Philosophorum, Mathema-
 ticorum, Historicorum, Oratorum, Poëtarum, & Grammatico-
 rum; quorum Testimoniis firmata, aut explicata est
 doctrina viriusque Pentagoni.

A

R. BRAHAM.
 Eschriö empir.

Aëtius.
 Albertus Magnus.
 Albumazar.
 Alcinoüs.
 Alexander ab Alex.
 Amarus Lusitanus.
 D. Ambrosius.
 Amos.
 Anchoranus.
 Angelus de Clauas.
 Aphrodisæus.
 Aristoteles.
 Arnaldus Villanou.
 D. Augustinus.

B

B Auhinus.
 Beda.
 Bellonius.
 R. Ben Iochay.
 Brassauola.
 Brosseus.
 Boëtius.
 Ans. de Bood.
 Bonatus.
 Burgravius.

C

C Ampanella.
 Ardanus.
 Celsus.
 Chartanus.
 Cicero.

Citellus.
 Cocles.
 Codronchus.
 Columbus.
 Copernicus.
 Coruus.
 Chronicon Britann.

D

D Auid rex.
 El-rio.
 Democritus.
 B. Dionysius.
 Dodoneus.
 Duretus Præses.
 N. Duretus Astron.

E

E Vripides.

F

F Abius Paulinus.
 Fernelius.
 Ferrerius.
 Ficinus.
 Flud.
 Poësius.
 Forestus.
 Frambesarius.
 Fuchsius.

G

G Affarellus.
 Alenus.
 Galeotus.
 Galilæus.
 A. Gellius.
 Gemma Fris.
 Gesnerus.

Glycas.
 Godofredus.
 D. Gregorius.
 P. Gregorius.
 Guido Cauliac.

H

H Artmannus.
 Hasffurtus.
 Hemmingus.
 Hermes.
 Heruæus.
 D. Hieronymus.
 D. Hilarius.
 Hipparchus.
 Hippocrates.
 P. Hispanus.
 Histor. Anglic.
 Horatius.

I

D. Iacobus Apost.
 D. I. Ioannes Apost.
 Ioannes Archipresb.
 Iob.
 Iobertus.
 Iunctinus.
 Cod. Iustipiani.

K

K Eplerus.

L

L Actantius.
 Langius.
 Lansbergius.
 Laurentius.
 D. Leo.
 Libanius.

INDEX AVTHORVM.

Lullius.

M

M Aginus.
Magninus.

Manardus.

H. Manfredus.

Manilius.

P. Marcellinus.

D. Matthæus.

Mathiolus.

Merfenus.

Mesuæus.

Mizaldus.

Monardus.

Moses Hebræus.

R. Moses.

N

N Auarrus.

Eilus Episc.

Niderus.

O

O Racula Sybillina.

Origenes.

Ouidius.

P

P Aliffius.

D. Paulus.

G. Persona.

Picus Mirand.

Pierius Valer.

Pisanus.

Plato.

Plinius.

Plutarchus.

Polydorus Vergil.

Ponzetus.

Prudentius.

Ptolemæus.

Pythagoras.

Q Vercetanus.

R

R Abanus.

Rhazis.

Regum Israël Hist.

G. Reich.

Fl. Remundus.

Remmlinus.

Renodotus.

Richelianæ Tabulæ.

Riolanus.

Riuerianus.

Rondelerius.

Rulandus.

S

S Alicetus.

Salius.

Salomon.

Sammarinus.

Santes Pagninus.

Sanctorius.

Iul. Scaliger.

Iof. Scaliger.

Schenkius.

Seneca.

Sennertus.

Sixtus Senensis.

Solenander.

Stoffler.

Surius.

Synesius.

I. Syrach.

T

T Almüd.

Tanfeterus.

Terentius Maurus.

Theophrastus Græcus.

Theophrastus Heluetius.

Tobias.

Trallianus.

Tycho-braheus.

V

V Ayrus.

Valturius.

Varignana.

Wecherus.

Vesalius.

Vierus.

Z

Z Acharias.

Zaël,

Zacutus Lusitanus.

Zenodotus.

Zimara.

Zonaras.

Ex Epistola R. THOM. CAMPANELLÆ, Lutetiæ scripta, anno 1638.
ad L. MEYSSONNERIVM D. M.

IAM considero Ingenium & diligentius, & natum ad egregia feliciter.
Aliud non addo radio studendi affectus & senio, cum erimus simul, se
quid valeo ad promouenda studia, ut meus est mos, tibi non ingrata com-
municabo. Delector supra modum cum Ingenia non Vulgaria in beneficium
Orbis surgere nutu Dei comperio. Vale. T. C.

Extraict d'une lettre du R. P. MERSENNE Minime, du 15. Mars 1639.
à Monsieur MEYSSONNIER D. Medecin, à Lyon.

SI vous n'avez un Esprit fecond au delà de l'ordinaire, ie ne voy pas com-
me quoy vous peussiez enfanter de si beaux Ouvrages parmi le tracas de la
Pratique, qui vous oblige iour & nuict à vôtre charge: Mais puis qu'ils vien-
nent plustot par la bonté de vôtre Esprit que par un long travail, que vous ne
pouuez pas faire à cause de tant d'occupations, assurez vous que nous les rece-
uons comme des enfans du Ciel, &c.

In Pentagonum Medicum D. MEYSSONNERII, Viri doctissimi,
Philosophi-Medici Lugdunensis Clarissimi.

HIC tibi quinque fluit, Lector, PISCINA PROBATA
Porticibus, miris usque salubris aquis.
Quas caeleste mouet Sidus, certâsq; medendi
Inspirat vires, tempora & apta notat.

Nève Hominem demum quisquam causetur abesse,

Hic SANATOREM quilibet Æger habe.

FRANC. DE BARANCY.

In Artem Reminiscentiæ V. C. L. D. LAZARI MEYSSONNIER.
EPIGRAMMA.

QVI meminisse docet Liber, hic quoque scire docebit
Ignoras quicquid non meminisse potes.
Disce sine Inuidiâ breuiter, quod longa vetustas
Nesciat etatem perdociuisse breuem.

ANDREAS GRATIER, Matisconens. I. V. D.

In Artem PENTAGONI D. LAZARI MEYSSONNERII
Lugdunensis Medici Percelebris,

Παράγραμμα.

Quicquid Arabs Medicis scripsit, Kōs, atque Latinus:
LAZARVS id paruo contrahit iste Libro:
Hippocrates Græcis; Pœnis Auicenna; Latinis
Celsus; at Hic Gallis pro tribus vnus erit.

IACOBVS PELERIN Reginæ Consiliarius, &
Medicus Matiscon. Practicus.

De PENTAGONO Philosophico-Medico D. MEYSSONNERII
Medici Celeberrimi.

Επίγραμμα Ad Lectorem.

Aspice mirando vastum mare carcere vinctum,
Scilicet in paruo magna coacta Libro!
Quæ meliora suis Natura coërcet habenis;
Et qua secreto continet illa sinu.
Author præclaro, præclarus, lumine fulget
Emicat & clarâ clarus in Arte Liber.

FISICAT Philosophiæ & Medicinæ Doct.

P. D. B.

Equitis Delphinatis Viennæ in LAZARI MEYSSONNERII
Pentagonum

EPIGRAMMA

DV M tua pellendis scribit manus inchyta morbis:
Dogmata perpetuam promeritura fidem:
Dum Noua Quintuplicis referas Arcana figura:
Dum trahis in sensus mystica verba suos:
Abdita dum variis spondes miracula rebus
Naturâ solitas excuperante vices.
Tu tibi sis ratio: tua nos doctrina legentes
Mirum aliquid menti suadet inesse tua.

PENTAGON

PENTAGONVM
MEDICVM
PHILOSOPHICVM.

ANNVS erat Epochæ Christianæ quintus, & tricesimus post millesimum, & sexcentessimus: Solis splendor collucescente Basilisco viuacior, & ter circa caput meum Iouis illustre sydus in eodem cœli puncto reuolutum, mirabilis concentus harmoniâ spiritus meos excitabant: illi depurationes animo meo Philosophiæ Sympatheticis illicibus incumbenti, miris modis inseruiebant. Occurrebat tunc fortè lectio dialogi Menonis Platonici, cum Socrate *Ὁ δὲ ἀπερὶς* colloquentis, & eximium illud *Ὁ δὲ ἀναμνήσεως ἐπεισόδιον*: quod sæpissime relectum mentem meam ineffabili voluptate capiebat, quæ multiplici meditatione *πράξι* in re tam pulchrâ quæritabat: Videbam enim Socraticas periti hominis interrogationes ex ignaro pusionis ingenio Mathematicam cognitionem prius, & prorsus ignoratam, tanquam iam pridem inditam elicuisse, quam

PRÆMESSVM
HISTORICVM.

A animo

Plato in Menon.

lib. de Doctrina
Platon. cap. 25.

animo quasi infusam exprimebat necessitate Ratio-
nis sine Doctore deducente. Quamobrem cum So-
crate concludens, quòd τὰ ὄντα εἰδότει ᾧν ἂν μὴ
εἰδῆ ἔνεισιν ἀληθεῖς δόξαι, ᾧν τῶν ὄντων ὄντα οἶδε, &
quòd eas ὡσπερ ὄναρ, ἔδεν ὁ διδάξαι, ἀλλ' ἐρω-
τήσαι ἀνακεκίνη, tum quod vniuersa Natura sit
συγγυῆς, tum etiam quòd Anima nostra sit immor-
talis vt explicat Alcinoüs, ex paucis indiuiduis cõ-
munia ipsa percipiens μαθημάτων ἀπάντων semina
in se continens, quæ vnusquisque poterit excitare si
modo ἀνδρείῃ ἢ, ἢ μὴ ἀποκάμη ζήτων. Cogitare
cœpi, in arte meâ quibus interrogationibus posset
exfuscitari in ignaro, qui solius esset rationis capax,
& magnâ animi contentione scopum hunc cognos-
cendi, conaretur attingere: Videbam enim præcla-
ram hanc inuestigandi rationem posse, non solum
ad discendam, & docendam, hâc artem, iam à mul-
tis licet, & variâ methodo pertractatam multum
conferre, sed etiam ad cognitionem quotidianam
multorum abditorum, quæ non solum in peculiari-
bus indiuiduis, sed etiam morborum generibus ac-
cidunt, vt securiorem, acutiore, & capaciorem ha-
beremus Νοσολογίαν, quam Noui morbi, cõtractio-
rem esse, per diuersas contentiones Neotericorum
circa Morbi diuisionem demonstrant; quemadmo-
dum & Methodi medendi laceram, distractamque,
nec à quoquam pleniùs traditam, cognitionem pro-
pter differentes, & quodammodo oppositas Philo-
sophorù sententias circa naturam, & Principia
substantiarum mundi elementaris corporalium, &
Medicorum

Medicorum circa virium alimentorum, & medicamentorum origines, & legitimam administrationem eorum secundum conditiones Medicinæ Rationalis.

His implicitis curis, vt inuenirem in animâ meâ semina disciplinæ Nosognomices, & Nosiatricæ, quæ eius finis est practicus, & ex iis exsuscitatis, euoluerem interiora quæque & occultiora, vnde mihi, cæterisque hominibus, hoc animo erga corporis humani, viuientis conseruationem affectis facillima discendi, docendi, faciendique, medicinam ratio posset innotescere: Reiectis elegantioris, & inutilioris verborum lenocinij suadelis, & tricis argumentorum scholasticorum, circa voces, & verba totus in rebus esse studui meditationem profundiorē instituens non *ἔριδος* sed *ἀληθείας χάριν*. Itaque de totâ re multum sollicitus post vigiliam in multam noctem productam, DEO prius inuocato, somno me tradidi. In hac naturali quiete, cogitauerim, viderim, aut sônauerim nescio: Quidquid sit ASTRVM lucidissimum, & maximum conspexisse credidi, PENTAGONVM, quemadmodum fingere solent pictores, è cuius quinque radiis, quinque, splendidiori lumine coruscabant Hebraicæ litteræ *ה.ל.ל.ה.* sereno Cœlo, inter reliquas minores stellas, quas ex ipso cubili, remoto (vt erat mihi in vsu) peristromate, mediis cancellis vitreis nitidissimis videre consueueram; Sed dum in admirationem attentius raptior, rei nouæ nec mihi satis cognitæ, altior me sônus abstulit, aut saltem memoriam reliqui somnij: nam experrectus, dum in apertissimas fenestras So-

lis iubar se diffunderet, me Stellam tantum vidisse memini magnam, & angulis, quinque donatam, ac Hebraicas quinque litteras quas ab η . ad ϵ . per κ . vt moris est Hebræis, non intelligens numerabam: sic enim erant dispositæ, vt mihi visum est.

DISCEPTATIO
PHILOSOPHICÆ.

Cogitans igitur quid hoc esset, & repetens hesternam meditationem, ignorabam an hoc prodiret ex reuolutâ in phantasiâ illarum specierum memoriâ, iuxta tritum illud:

Omnia quæ sensu voluntur vota diurno,

Corpore sopito, reddit amica quies.

verùm cū de stellis nec de litteris Hebraicis quicquam proposuissem, solùm ego cœlum, alias, sed non illâ nocte præcedente, lustrare solerem; accuratius rem totam expendendam duxi, memor Hippocratici effati, $\eta\psi \epsilon\upsilon \tau\omicron\iota\sigma\omega \upsilon\pi\omicron\iota\sigma\omega \omicron\sigma\iota\varsigma \omicron\theta\epsilon\omega\varsigma \gamma\eta\omega\sigma\kappa\eta$, $\mu\epsilon\gamma\acute{\alpha}\lambda\lambda\omega \epsilon\chi\omicron\nu\tau\alpha \delta\upsilon\nu\alpha\mu\eta\nu \epsilon\upsilon\rho\iota\sigma\kappa\epsilon\iota \pi\epsilon\rho\iota\varsigma \acute{\alpha}\pi\alpha\nu\tau\alpha$: $\omicron\kappa\omicron\tau\omicron\nu \chi\epsilon \tau\omicron \sigma\acute{\omega}\mu\alpha \eta\sigma\upsilon\chi\acute{\alpha}\sigma\eta \eta\psi\upsilon\chi\eta \kappa\omega\delta\upsilon\mu\eta\delta\eta\varsigma \eta \epsilon\pi\epsilon\chi\epsilon\rho\epsilon\tau\alpha \tau\omicron \mu\epsilon\sigma\eta \tau\omicron \sigma\acute{\omega}\mu\alpha\tau\omicron \delta\omicron\iota\omicron\kappa\epsilon\iota \tau\iota\omega \epsilon\alpha\upsilon\tau\eta\iota \omicron\iota\kappa\omicron\nu$, $\eta \tau\omicron\iota\varsigma \tau\omicron \sigma\acute{\omega}\mu\alpha\tau\omicron \pi\eta\eta\zeta\iota\alpha\varsigma \acute{\alpha}\pi\acute{\alpha}\sigma\alpha\varsigma \acute{\alpha}\upsilon\tau\eta \delta\iota\alpha\pi\eta\eta\sigma\epsilon\iota\alpha$. Quare calamo arrepto ne quid rerum à me visarum obliuioni traderetur, Pentagonum cum suis litteris, vt supra delineauimus, relinquens confide-

lib. de inform.

rationes

VNIVERSALE:

5

rationes corporis affectionū quas, vt idem ait Hippocrates ἢ ψυχῆ πάθημαίνα, dum somniamus, non dubitans cum eo ἔρανον ἢ ἀσέρας καθαρὰ ἢ εὐαγέα κατὰ τρέπον ὁράματα εἶναι ἀγαθὰ, & memor doctrinæ D. Augustini, quæ docet esse genus quoddam visionis secundum mentis intuitum, quo intellectu conspiciuntur Veritas, & Sapientia: & Numerorum in somniis, etiam sacris, rationē fuisse consideratam de QVINARI numeri significatione quæsiui multa à prudētioribus & sagacioribus Philosophis. Et cum Macrobius vir consularis admonisset me, illam quinario numero proprietatem ultra cæteras eminentes euenire, vt solus omnia quæ videntur esse completatur, maximam spem concepti de tam mystica Medicinæ Clauē reperta; cum & Vniuersi cognitione opus habeat, Medicus, vt nihil omittat, quod destructionem Corporis humani Viuētis, & conseruationem eius impedire pote sit, Sed quod prorsus mihi cōfirmavit in Pentagono, fontes Medicinæ quærendos, desumptum est ex gestis Antiochi, Regis Syriæ, qui felici omine Σωτηρ est appellatus: ferunt enim, cū apud Galatas decertaturus esset, per nocturnam maginem visum sibi adstittisse Alexandrum, qui mandaret, vt militibus tesseram daret ὑπαίνεον, Pentagrammatoque in vexillis imposito, tum & singulis, & reliquis militaribus vestimentis affluto, audacter dimicaret; quo facto admirabilem, à Galatis victoriam consecutum; imo & Pierius Valer. addidit in Hieroglyphicis, posse nos in veræ salutis significationem accipere

Contra Adamantium cap. 28.

in somn. Scip. cap. 6.

Lib. 47. cap. 31.

quinque CHRISTI vulnera ex quibus $\pi\epsilon\upsilon\lambda\lambda\alpha$ componitur exactissimum, si lineæ duæ ducantur à pectoris Vulnere singulæ ad alterutrum pedem, Deinde reflexæ, ad singulas manus extēsas, vt etiam pedes; lineæ enim quæ recta, ab vno manus vulnere ad alterum deducetur, pentagonum hoc perficiet, quod nobis esse potest signum salutiferum: nam per CHRISTI passionem, liberati sumus à morte æternâ, & Salus nobis parta est. Neque meditationem meam fugit nomen Salutiferum Latinis esse pentagrammaton, cùm scribimus IESVS, & Græcis si diphongus (quod est verissimile) sit tantum pro vnica littera, sic IHΣ&Σ, vt etiã ΣΩΤΗΡ explicans illud, sicut est in Acrosticho græco Orationum Sybillinorum de quo loquitur est, (vt quidam scribunt) M. T. Cicero: Imo & Hebræis $\gamma\omega\upsilon\tau\iota$ (Iesum interpretatur vulgata versio, & exponitur SALVATOR,) est etiam pentagrammon. Quare hæc non sine admiratione considerans, coniectari cœpi, cum tam harmonicè in tam Salutifero nomine concineret. Quinarius, non parum posse significari salutem per eum, cùm & Hebraicè, & Latinè, singularis eius etiam dictionis Nominatiuus sit quinario characterum numero delineatus, & in animis & in corporibus, cum etiam inter Theologos scripserit Florimundus de Remundis de significationibus numeri octaui, & sexti, ac eius qui ex eo componitur 666. Ego vt tandem deueniam ad vltimum argumentum, quod in Pentagono viso, quærenda Medicinæ Semina $\alpha\upsilon\alpha\mu\eta\sigma\iota\kappa\alpha$ me admonuit, dicam litterarum

Epist. ad Coloss.
cap. 1.

V. Authorem libelli de vet. ling. græc. pronunt in versus Terentij Mauri.
V. Oracul. Sybil. lib 8. & comment. S. Castal. Lib. 2. d e Diuina. Zachar. cap. 3. v. 1.

Liu. de l'Antechr gallice Scripto.

terarum ordinem vt prius proposui digestum omninò me induxisse vt id crederem: conflatam enim hanc Elementorum Hebraicorum seriem existimaui ex duabus eiusdem linguæ vocibus **רפא** curauit, sanauit: & **לן** DEVS ex quibus compositum est etiam nomen Angeli, qui indicauit, remedium Tobix, quo curarentur Pater, & Vxor eius sublato **ן** quæ tamen littera in plurimis dictionibus redundat licitè Hebræis, in Sacris vt Ieho. 24. Et Iesa. 28. 12. quemadmodum notat Sanctes Pagninus; Hic itaque per pleonasmum significare potest, sine figurâ verò, etiam remanente **ן**. significabit imperatiuè **רפא**, quemadmodum legitur Ps. 60. Hebr. v. 3. vt interpretari potuerim. SANA DEVS. Siue igitur hoc, significet siue, sit SANANS DEVS siue RAPHAEL Angelus qui scribente Origene Medicinæ præest, existimaui verè hoc ad Medicinam pertinere quæ primùm est à DEO à quo incipit vt patet ex Scripturis.

Tob. cap. 5. c. 8.

Obseruat. in ling. Hebr. 22.

Homil. 14 cap. 25.

Ecl. 38. Loco citato in somn. Scip.

Idcirco reiectâ omni morâ cum Macrobio Quinarium (qui mihi nunc meditationis norma factus est in Medicina) considerans, supera & subiecta designare, in his omnibus esse semina illa tantopere desiderata mihi persuasi, si modo Quinario disponerentur vt sic primus radius contineret ea quæ ad cognoscendum ARCHETYPVM pertinent, secundus FIRMAMENTVM, tertius PLANETAS, quartus Mundum Elementarem siue ELEMENTA & quæ in iis continentur, quintus & vltimus HOMINEM qui Microcosmus est vt postea dicetur. Nam in his

PENTAGONVM VNIVERSALE.

Vniuersa

8 PENTAGONVM

Vniuersa Philosophiæ & Medicinæ doctrina continetur, quæ poterit facile per reminiscentiam explicari, si modo concedantur Hypoteses FIDEI & SENSVM, quas nullus Christianus reiicere debet, cum *Credere* teneatur si talis sit: Nullus etiam Homo negare, quòd *sensu & ratione* præditus sit. Cum enim omnes disciplinæ ex præexistenti cognitione gignantur, assumenda sunt quædam, ex quibus receptis conclusiones demonstrantur: sic nec ipsi Geometræ demonstrare possent sua Problemata & Theoremata nisi Postulata concederentur quæ Euclides αἰτήματα nominat, & axiomata quæ ab eo κοινὰ ἔννοιαι dicuntur, definitionibus rerum cognitis.

in lib. Element.

I. RADIVS
PENT. VNIV.
ARCHETYPVS.
Hebr.
אלהים

His igitur assumptis ab ARCHETYPICI cognitione incipiam, Nam docet FIDES quid sit DEVS, quænam sint eius Nomina, quæ יהוה Hebræis dicuntur, quæ *Attributa* eius, quæ descriptis ab iis יהוה designantur, copiosè ab ipsis Scripturis, SS. Patribus, & Theologis, exponuntur Medico; vt intelligat primum expectandam salutem à DEO, deinde à Naturalibus, ipso permittente; ne sicut Afa qui cõfidebat in solo Medico æger pereat, sed cõualescat, sicut Ezechias qui ad DEVM confugiens, postea eius mādato, per remedium naturale ab Esaia curatus fuit. Vnde in Ecclesia Christiana præceptum hoc, est Apostolicum. ἀδελφεὶ πρὸς ἐν ὑμῖν παροικαλέσασθε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, ἢ παρουξάσωσαν ἐπ' αὐτὸν, ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ, ἐν τῷ ὀνόματι ἸΚΥΡΙΟΥ, ἢ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, ἢ ἐγείρει αὐτὸν ὁ ΚΥΡΙΟΣ. Et Scholastici Theologia

3. Reg. 15.

4. Reg. 20.

Epist. D. Iacob.
cap. 5. vers. 14.

gia

giæ DD. sunt in eâ sententiâ, vt apparet ex allatis ab Angelo de Clauasio contra Medicos, qui non admonent infirmos, vt de pœnitentiâ cogitent: Medicus igitur debet primûm cognoscere DEVM, eius Nomina, & *Attributa*: item quibus vtatur *Ministris*? quomodo circumstent Archetypum *Seraphim, Cherubim, Throni, Dominationes, Virtutes, Potestates, Principatus, Archangeli, Angeli*, imo ipsæ *Beatorum Anima*? Hæc docent ex Scripturâ Theologi, & de Cœlesti Hierarchiâ copiosè scripsit D. Dionysius Areopagita, qui Gallorum Apostolus dicitur. Sic prima pars veræ Medicinæ, & Philosophiæ sublimioris est THEOLOGIA, per quam venit Medicus in cognitionem PRIMI RADII Pentagoni VNIVERSALIS qui est de *Cognitione Archetypi*, vt enim agnoscit Psaltes: *principium Sapientiæ est timor* יתור. Hunc ex Fide obtinemus per quam DEVM cognoscimus propriè, & primariô: ex *sensibilibus* enim secundariô & non propriè DEVM cognoscimus, iuxta illud Apostolicum τὰ ἀόρατα αὐτῶν διὰ τὴν κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα κατέβηται.

In Summa Angelica in voc. Medicus quæst. 8.

V. libri eius Præcip. cap. 7. 8. 9. de Cœlesti Hier.

Psal. 111. vers. 10.

Epist. ad Rom. I. vers. 20.

Alter vero Radius Vniuersalis Cognitionis Medicæ Anamnesticæ, SENS VVM Hypothesibus opus habet, neque enim sine visu, potuit vllus primûm varios colores, vel dispositiones Stellarum fixarum aut saltem sine auditu cœcus vllus percipere, vt tandem vires obseruaret earum. Sed his duobus sensibus, cognit. is iis quæ veteres obseruarunt circa varios in variis temporibus effectus, & varias dispositiones, quis non poterit non intelligere rationes

II. RADIVS PENT. VNIV. FIRMAMENTVM. Hebr. פְּנִינִים *sive signa* Pentagrammon, vt reliqua Hebraica omnia pluralia N.B.

motuum? ac consideratis earum coloribus, magnitudinibus, luminibus, peritis de iis interrogationibus, κατὰ ἀνάμνησιν factis in contemplationem *virtutum* trāscendere. Hoc ante multa iam pridem secula fecerunt vetustissimi viri: tanquam enim de re notā יהוה Iob vetustissimo inter Hebræos Scriptori loquitur, ostendens summam suam potestatem, quæ exire facit מורורו *signa cælestia*, ligat delicias Vergiliarum quæ ibi כמה appellantur, & contractiones כסיל *Orionis*, qui facit oriri עיש *Arcturum*, &c. Idem ex Iesaiæ, & Amos Prophetis scriptis coniecere possumus: Hebræi enim maximè semper laborarunt in stellarum fixarum viribus inquirendis: vnde factum est etiam, vt rationem legendi in cælo, quæcumque futura essent suis characteribus, inter se commenti sint Cabbalistsæ, Rabbinus ex 34. Iesai. & 40. Psalm. 140. & 19. & suam מלאכי כתב scripturam Angelorum. Et Origenes Doctor Christianus librum esse cælum scripserit in quo futura descripta sint, quem secutus est magnus Albertus, qui illud *librum* vocauit *uniuersalem*, de hac autem scripturâ plura Neoterici scriptores Sixtus Senensis, Picus Mirandulanus, Claudius Duretus, & nouissimè D. I. Gaffarellus vir eruditissimus, quæ honoris & amicitia causa nomino. FIRMAMENTI igitur cognitio, ex *intelligentiâ Apotelesmatū antiquorū Astrologorū* desumi poterit, reliqua ex *vi sensualium hypothesiū* stabienda, in animo Philosophico, vt supra dictum est.

At vero *iisdem* planè modis obtinebit ex *Astronomicis obseruationibus* motus ipsius firmamenti,

&

Iob. cap. 38.

Iesai. 17. v. 10. †

Amos. 5. v. 8.

Rabb. Ben. Iochai
in Zoar. fess. the-
murach.R. Abraham in
Ietzira.Specul. cap. 34.
Lib. 2. biblioth.
voc. inuolutus.
Picus mirand.
974.Thesfor de L'hift.
des Langues c. 10.
Curiosites inou-
yes ch. 13.III. RADIVS
PENT. VNIV.
PLANETÆ.
Hebr.
מולור

& subiectorum Syderum, *Saturni Iouis, Martis*, cum suis satellitibus, *Solis*, qui in medio est, & satellitum eius *Veneris, & Mercurij*, ac demum ipsius *Lunæ*, quæ in Elementarem hunc Globum nostrum deferat potentiùs, tanquam per dioptram, vires collectas circumstantium Syderum. Et iam percipiet hîc harmoniam trium principiorum *Elementarium Salis, Olei, & Spiritus ancipitis naturæ* qui vim suscipit à *Mercurio cælesti* quemadmodum *Sal à Lunâ*, cum quo harmonicè concordat, crescendo, & decrescendo cum matrice suâ, quod multis probare foret facillimum, nisi alibi de his tractatio suscipienda daretur, & denique *Oleum cum Venere*, fœcundum, pingue: nam *Sol* agit harmonicè cum *ignè naturæ*, cuius in eo centrum est, vt hunc extendat in omnem creaturam, sibi cognatam & inferiorem, vt in actum producantur omnes potentix principiorum suorum, cùm autem *Mars & Saturnus* eandem naturam, ex eadē causâ sortita sint, quâ in Elementari globo venena, salutaribus mixta, in tribus mixtorum regnis, obtinuerunt intermedium Planetam, qui eis esset, quod Napello, Anthora eius alexipharmacum; *Iouem* scilicet salutarem & beneficentissimum. En paucis rationes Planetarum, quas si intelligat Medicus, poterit in prænoscendo, dignoscendo, Philosophando, & curando multis antecellere, ac illud Hippocraticum assequi *Ἐμπράθεια πάντα*: Causam autem mixturæ rerum, quæ videntur malæ, licet non sint, cùm *DEVS* omnia in bonum vsum fecerit, videbit nouam, & non auditam si velit ipse li-

Lib. de Alimento.

bro nostro *Cogitationum selectarum*. Sufficiat paucis his lineis, Arcanis plurimis, & maximis aditum patefecisse: Motum igitur Cœlestium horum globorum, & eorum systema consideret Sophiatros noster, ex ductu obseruationum Astronomorum, præfertim Hipparchi, Ptolemæi, Alphonsi, Coopernici, Tyconis Brahei, Keppleri, Lansbergij, & Galilei, quas capiat si placet, ex Theoriâ illâ planetariâ & Tabulis Nouissimis D. N. Dureti Mathematici Parisiensis ex supradictis omnibus selectissimis accuratè conflatis, quibus victurum semper Eminentissimum RICHELIANVM nomē præfixum est. In hunc porro radium nemo sine *Numeris*, aut quod dicebat antiquus Philosophus, ἀγεωμέτερον & veniat. *Geographia* præterea cognitio requiritur hîc cū suis Sororibus Mathematicis. Nec aliena sunt hæc ab Hippocratis Doctrinâ dicentis ὅτι ἐλάχισον μέτρον συμβάλλεται Αστρονομίῃ εἰς ἰατρικὴν ἀλλὰ πανὸ πλείστον. Et Galenus ad Pyrrhonorum hæsitantiam deuenisset, vt ipse fatetur dum scholas Peripateticorum percurreret nisi Arithmetica, & Geometria cognitione, quam Dialecticæ coniunxit, feliciter fuisset reuocatus.

Tabulæ Richeliana.

Lib de aère loc. & aquis.

Com. de libr. propriis.

IV. RADIVS
VNIV. PENT.
ELEMENTA.
Hebr.
רשון

Quartus Radius quemadmodum propiora nobis indicat, cognitionem scilicet *Mundi Elementaris*, ita facilior sed laboribus multò pluribus implicitus propter variam, & multiplicem considerationem PRINCIPIORVM, quæ certè à superioribus defluunt, & cum his concordant Harmonicè, in suis matricibus, & mixtis: Partes enim
Elementaris

Elementaris Mundi sunt eiusdem Diuisionis cum partibus Microcosmi ; Aliæ sunt *Continentes*, quæ sunt *Matrices Principiorum*, quæ tanquam suæ naturæ ipsa principia sibi admiscet, absorbere videntur, & recipiunt, nec ab ipsis separantur nisi per vim ἐνοχ-
 μ&vⓄ Physici, de quo postea: Sic *Sal* ab *Aquâ* recipitur, dum dissoluitur in eâ, *Subtilis Spiritus ancipitis natura*, quem deinceps & nominabo in *Ærem* euolat, *Oleosâ pars* quæ pariter ♁ *Sulphur* appellabitur, *Terra* admiscetur, vt vniatur ad conseruandū *Ignem naturalem*, qui est secundum ἐνοχμ&v, cuius *Sulphur* alimentum: ipse enim, vt in vulgari igne cernimus, alligatur oleosæ parti ligni, cum interim vnâ cum fumo euolet &, & *Sal* cum cinere abscedat, & vbi consumpta est statim euanescat, inuisibilis permanens, nisi cum continuò confligens rursus in aliquo nouo subiecto potuit; semotâ repugnante *Salis* (si quæ ibi sit) matrice *aquâ*, & *mercurio* in aëre circuniacenti irritante multo, ad *Sulphur* mixti depuratum transire, vt sponte accidit in fœno madido, quod in fœnilibus ignem sine igne vulgari concipit, dum coarctata principia immoderatâ quantitate mixta mouentur, & igni locum dant quem in sulphure exitauere, non aliâ ratione qua chalybs, ex silicet per fortiorem commotionem, & materiam sulphuream proximam. Quod autē mercurius & aqua resistent fortiter huic approximationi patet ex ligno viridi, quod difficilius concipit flammam, & ex eo quod in aquâ diutiùs fluitauit, quod certè facilius, cum Sale priuatum sit, & profecto nisi multo Sale

cum matrice suâ circundaretur *Terra*, atque quasi inuolueretur, etiam secundum particulas, & ☿ aduolaret, continuum esset conflagrationis Terrestrium periculum, ab Igne illo scilicet, qui in *centro* eius est, vt ipsi non negant Theologi: Sic enim **D. Hieronymus**. Per cor maris significatur Infernus, pro quo in Euangelio legimus, in corde terræ. Quomodo autem Cor animalis in medio est; ita & Infernus in medio Terræ esse perhibetur, vel certe iuxta ἀναγωγὴν in corde Maris. Quod autem ignis eius sit corporalis dicere non ambigit **D. Gregorius** lib. 4. dialogorum, argumenta probantia eius legi possunt ibidem, quemadmodum & apud **Georgium Reisch Friburgensem**, Carthusianum de potentiis animæ intellectiuæ differentem circa annum Domini 1503. Ignis igitur est ἐνοπιῶν *Mundi Elementaris*, & Sulphure fouetur, Sale in matrice suâ coercetur, excitatur verò à ☿ non per modum totalis contrarietatis vt aquæ, & salis, sed partialis: Quantum enim aëris natura recedit, à naturâ aquæ, & ☿ natura à naturâ Salis, tantum accedit ad naturam ignis aër: & ☿ ad naturam Sulphuris, vt ei perfectè uniat per ordinem circulatoriæ transmutationis, quæ est in Elementis ex experiētīâ & authoritate veterum philosophorum, maxime Aristotelis dicentis expressis verbis ὁ τῶν ὑδάτων ἢ ἀέρος γέννηται, καὶ ἢ ὑδατῶν ἀνεγ. Hinc fit vt aër condensatus in niuem, aut pruina, aut affatim irruens in paucum ignem hunc extinguat, vt in candelâ videre est, quòd commotio illa violenta, & ventosa, fit quoddam principium congelationis in aquam,

In Ionam cap. 2. in hæc verba, proieci-
sti me in profun-
dum, &c.

Lib. II. Margar.
Philos. cap. 47.

Lib. 3. de cælo.

aquam, vt est flatus follis in loco subterraneo ad speculum, ex doctrinâ experti figuli de naturâ venti solo obseruationis, & rationis ductu verissimè differentis, etiam sine repugnantia Doctissimorum, & primorum Gallia Philosphorum, & Medicorum: Minor autem ex folle irruentis in ignem copiosum hunc accendat; Dum enim ignis conatur expellere quod adhuc repugnat sibi aliquantum, insurgit aduersus eum, & cirum circa, præsertim ad superiora conuolantem & sequitur, occurrentem absumit, & in sui naturam conuertit: Augetur autem tantum quantum patitur quantitas Sulphuris ab aquâ & & separati, cui allihatur, & à quâ recedere non potest, cum reliquis circumstantibus nutriri nequeat principiis; Hac est intima, veraque Philosophia experimentis sensibiliens consona; de quâ fortassis aliquando differendi locus dabitur copiosior, cum de principiis, & principiorum naturâ; mixtione, & effectibus disputabimus. Hactenus ostendisse sufficiat, Mundi Elementaris partes alias esse continentes Terram, & Aquam scilicet, quæ Aëre inuoluuntur, Alias contentas hasque duplices, simplices defluentes à continentibus, & ab aëre, Salē ab aquâ, Sulphur à terrâ. Alias compositas inherentes continentibus, à quibus separatae moriuntur: Harum nonnullæ Aëri, & sunt vel imperfectè mixtæ, vt Meteora, vel perfectè, vt Homo, Volatilia, Quadrupedes, & Reptilia quædâ: nonnullæ Aqua, rursus imperfectè mixtæ vt Zoophyta Aquatilia, vel perfectè vt Pisces. Nonnullæ denique Terræ perfectè mixtæ vt plantæ, quæ à Terrâ auulsæ, marcescunt,

Bernard Palissi au
Moyen de deuenir
Riche imprimé à Paris 1636.

V. R. PALISSI
Moyen de deuenir
Riche imprimé à Paris 1636.

marcescunt, & moriuntur, vt etiam Metalla, Lapides, quibus excrementi deiectio est principium mutationis, & cessatio vegetationis, & augmenti & tandem mors, quæ non accidit illis in mundo nisi post longissima tempora, quæ sunt periodi vitæ, eorum, de quibus in Cogitationibus selectis scripsimus, *imperfectè* vero Succu concreti, &c. Alias denique *impetum facientes*, vt *Spiritus Astrales*, qui harmonicè concurrunt in Sole & Igni Secundo ἐνορμῶντι coniunguntur, vt variis modis excitentur Principia, & diuersi producantur effectus, in generatione duratione, & corruptione Aëriorum, Aquatiliū, & Terrestriū secundū diuersos consensus, & dissensus separationis, & coniunctionis amicos, aut inimicos aspectus. De his omnibus *Philosophia naturalis* quam Græci Φυσικὴν appellant, & quam non solūm tradiderunt Plato, Aristoteles, & cæteri Philosophi Græci, sed etiam Hermes Trismegistus vt constat ex Tabulâ Smaragdinâ, & dialogis eius, & Hebræi & Arabes, ac Latini, & Europei Scriptores quamplurimi Lullius, Bacco, Paracelsus, & Regis Medici D.D. Riuerius & Quercetanus, & Nouissimè linguâ Gallicâ D. Brosseus vir singulari laude dignissimus, à me licet ignoto Lutetiæ visus anno 1638. in Horto Regio curæ eius commissio. Qui omnes doctè & post multâ experimenta scripserunt.

V. RADIVS
PENT. VNIV.
HOMO.
Hebr. pl.
אדם

Iam quintus sese nobis offert Radius exhibens systema Mundi minoris, Græci μερόκοσμον nominarunt quod reuera videatur *Mundi maioris epitome*. Quis enim vel Christianus negabit, sedem suam in homine

UNIVERSALE.

7

homine ab *Archetypo* positam, cum dicat Aposto-
 lus Corinthiis *ὅτι οὐδαμῶς ἄν τις θεὸς ἴσῃ, καὶ τὸ*
ΠΝΕΥΜΑ τῷ θεῷ οἴκῃ ἐν ὑμῖν, imo ut postea re-
 petit *τὸ σῶμα ὑμῶν*, corpus vestrum, & ut interpre-
 tatur vulgata versio *membra vestra*? Quis non ad-
 esse *Angelos* cum dicat *Psaltes* Angelis suis manda-
 vit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis, sub
 quo nomine comprehenditur *Hierarchia Cælestis*, ut
 patet ex Novo Testamento in Epistolâ ad He-
 bræos. Qui creat Angelos suos spiritus & Ministros
 suos Ignis flammam, & aliis multis in locis ubi Spi-
 ritus boni & Ministratorij DEI Angeli tantum no-
 minantur. Quis non *Animam cælestem* & in futuro
 sæculo beatam futuram cui data sunt *Dona*, virtu-
 tes, *χαρίσματα*, *διδασκαλίαι*, *ἐνεργήματα*, sermo sapi-
 entia, sermo scientia, Fides, *χαρίσματα τῶν ἰαμάτων*,
 operatio virtutum, prophetia, discretio spirituum,
 Genera linguarum, interpretatio sermonum? quæ
 omnia Anima nostra rationalis, à Spiritu DEI, con-
 sequitur, & possidet, sentiendo, & credendo: Sic
 enim Doctor Gentium ad Romanos: Fides ex Au-
 ditu, Auditus autem per verbum CHRISTI, vel
 θεῷ, ut habet *Textus Græcus*, Sentit igitur Anima,
 audiendo quemadmodum, & videndo, olfaciendo,
 gustando, tangendo ut percipiat non solum objecta
 sensibus exterioribus omnibus communia, motum,
 quietem, figuram, numerum, & magnitudinem,
 sed etiam propria cuiusque Sonos, Colores, Odores,
 Sapores, & *Tactiles* qualitates per facultatem ab
 animâ spiritui Animalî concessam, qui eorum spe-
 cies

1. Cor. c. 3. 7. 8. 9. 10.

Ibid. c. 6. v. 19.

Psal. 90.

Gap 1.

V. Rambam More-
 Nerochim part. 2.

1. Cor. cap. 12.

Rom. 10. v. 17.

Aristor. lib. 2. de
 anima.

mubombs

C

cies

Aristot. lib. 3. de
anima.

cies apprehendens, & à se inuicem per *variā motū*
di cuiusque vim discernens & cognoscens in Sensu
communi, Diligentiùs in Phantasia retinendo exa-
minando, cogitando, iudicando, & æstimando ex
eis format imagines, quas deponit in Thesauris
memoriæ, vt inde depromantur, cum opus fuerit;
& hic est alter Tropicus specierum sensibilium,
quas cognoscit Anima rationalis, quæ tanquam Sol
in primo illo Mobili animali lucet in omnibus eius
partibus, at præcipuè in Phantasiâ viget & fulget,
vbi Meridianus eius Circulus suum Æquatorem
interfecat. Qui hæc assequitur non parum intelligit
quæ sit vis Animæ. Et quomodo agat: quod quæsi-
uerunt curiosè Sapientes: Quomodo Species, & No-
tiones simplices exaltatas in Phantasiâ apprehen-
dat: Quomodo has coniungens veras à falsis discer-
nat; Et quomodo per harum collationem secun-
dum *similitudinis δύναμιν*, aliquid excitet tertium
per *λογισμὸν*, & *διάνοιαν* vt Græcè loquuntur Phi-
losophi: quomodo mutuò Cognatis gradus, & lo-
ca tribuat, per ordinem & methodum. Iam etiam
Firmamentum in Homine videamus in cuius virtute
stabilitur secundum Trismegistum Hermetem, qui
eum in se recipere dicit virtutem superiorum, &
inferiorum: Neque enim, nisi de Homine intelli-
genda illa cælatura eius Smaragdina, cum homo sit
gloria mundi potius, quem Plato dicit esse *δαμνα*
δαμνάτων, quam creditum illud, & tantum pu-
tabile, non potabile Magisterium Alchymistarum?
In Homine igitur sunt *Sælla*, *Signa*, *Zodiacus*, quem
admodum

admodum in firmamento vires stellarum eius at-
trahens, quod etiam testatus est Manilius his
versibus.

Accipe diuersas hominis per sidera partes,

Lib. 1. Astron.

Singula qua propriis parent in signa figuris,

In queis præcipuas toto de corpore vires

Exercent. Aries Caput est ante omnia princeps

Sortitus.

Item & alibi.

Ac velut humana est signis descripta figura,

Lib. 4. Astron.

Vi tanquam communis eat tutela per omne

Corpus, & in proprium diuisis artibus extet:

Namque Aries capiti, Taurus Cervicibus hæret.

Brachia sub Geminis, &c.

Et quod è Græcis adduxit Doctissimus Iosephus
Scaliger αἱ ἀνθρώπων μελοθεσία ὧν κυριέυει μελῶν
ἕκαστον τῶν ζωδίων, εἰς τὸ εἰδέναι ἡμᾶς τὰ σίγη καὶ τὰ
πάθη τὰ γινόμενα τοῖς ἀνθρώποις, διὰ τῶν κλήρων καὶ
τυχῆς, καὶ τῶν δαίμωνων, καὶ τῶν σίνων, καὶ τῶν κυρίων αὐτῶν
ἐνθεν γνωρίζεται ὡς ἴππὶ τὸ πλεῖστον τὰ πάθη καὶ τὰ
σίγη. Sunt etiam Planetæ qui consentiunt cum stel-
lis errantibus Mundi Cœlestis, vt docuit Hermes
scribens ad Ammonem Ægyptium, & Sectatores
eius Hermetici declararunt, & Iatro-mathematici,
Eximiè vero & inter cæteros post Ptolemeum, Gre-
cos, & Arabes, Arnaldus Villanovanus, Hieronymus
Manfredus Medicus Bononiensis, Antonius Mi-
zaldus, Osvaldus Crollius, & nouissimè Theolo-
giæ Philosophiæ Medicinæ, & Mathematices In-
terpres excellenrissimus D. Thomas Campanella,

Comment. in 2.
Manil p. 44. v. 21.

In Apotelesm. lib.
de Iud. Asto. Cen-
til. de med. & infir.
In planetologia.
In præfat. Basilicæ
chym.

In Medicin. lib. 5.
cap. 3.

quem honoris causâ nomino, quòd eius amicitia
 & humanitati quam non solum priuato inter hos
 colloquio, sed etiam scripto testatam esse voluit,
 vt etiam veritati me debere confiteor Post illos
 omnes de *Microcosmi erronibus* sic sentio. Cum supe-
 riùs ostenderim quomodo Sol cum Igne Naturæ,
 Luna cum Sale, Venus cum Sulphure, & Mercurius
 cum ♀ spiritu ancipitis naturæ Harmonicè conso-
 net; Sic etiam *Spheras* eorum esse puto in talibus prin-
 cipiis, *Dignitates* verò eorum notatas partibus in quibus
 potentiùs agunt hæc principia commota spiritibus Astralibus.
 Ideoque in *Corde* locum *Solis* esse puto, quod, vt Leo
 in Mundo Cœlesti, in Microcosmò est eius domus,
 quòd ibi potentissimè vigeat, *Spiritus vitales* produ-
 cendo, qui *Sphericè* per vniuersi hominis Machinam
 feruntur, cum arterioso sanguine; *Luna* verò in *stoma-*
cho, cui dominatur vt scribit Mizaldus, tanquam re-
 ceptaculo alimentorum omnium nobilissimo, &
 in quo *Pituita* est siue *Sal corporis* vt postea dicitur:
 nam teste Galeno hæc in primâ ciborum mutatio-
 ne generatur, & postea per venas rapitur Meserai-
 cas, vt in iecur perfectius coquatur, & verè vt Sul-
 phuri commisceatur, vnde sanguis, à quo etiam in
 Cerebro separatur excrementorum more dum dis-
 soluitur à vaporibus aqueis sursum eleuatis, & in
 eius matricem resolutis, *Aquam* scilicet vnde etiam
 Lunæ *Metamorphoses* vt docet Mizaldus: Quare
 locus *Lunæ* est in *stomacho* vt in *Cancro Cœlesti*, in
 quo producit *Spiritum naturalem*, nam iuxta Ptole-
 mæum ipsa τῆς φουκῆς δυνάμειος ἐστὶ πρῶτη; In *Sphera*
 igitur

Planetolog. cap. 5.

Comment in lib.
 de nat. Hum. com.
 39. & lib. de atra-
 bile.

lib. 1. cap. 1. M. 1.

igitur huius spiritus fertur, Elucescit autem & in Cerebro, Quemadmodum Luna in Ariete vbi primùm Soli coniungitur, & ab eo concipit augmentum luminis, & potestatis. Neque enim naturalis spiritus perficitur nisi in Capite vbi commiscentur venæ, & arteriæ; spiritus vitalis, & spiritus naturalis, ideoque in Ariete prima mansio eius est, & secunda, & tertia, quas *Alnach*, *Albochan*, & *Althorai* nominarunt vetustissimi Astrologi, & eius exaltatio verè est in Ariete Cœlestis, non fictitij Zodiaci. *Venus* verò in *Hepate Spiritibus naturalibus* dat incrementum & eorum auget vim, per *Sulphur* cui præsidet, ex quo cum ♀ *Liene*, vt postea dicitur, allato fit sanguis. Hoc significarunt Astrologi dicentes, pectus Cancro Subiici quod Hippocrates τὴν χέλιω quasi dicas testitudinem, appellat; quòd contineat omnia quæ sub costis sunt, etiam Hypochondria licet diaphragmate separata. Hoc enim docet Galeotus Narniensis scribens de Homine, & signaturam Canceri & pectoris declarans. Pectus Canceri est ob eius animalis figuram, inquit, Latitudo enim pectoris Canceri dorsum efficit, costæ vero pedes. Hinc fit vt tantus sit consensus inter ventriculum & Hepar, & *Renes* etiam, quibus *Venus* præest vt *Libræ Cælesti*: quod notat ex Arabibus *Laurentius*. Fulget autem *Venus* etiã in *Vtero*, *Magisterium Sanguinis* ἀπέγμα, ex præparatis Sale, ♁ & ♀ per venas, & vasa seminalia in testes transmittens, quibus *Mars* præsidens vt propter amicitiam, *Veneream* vim addit ex *Sulphure*, cuius excrementis præest, astans *Veneri* in hepate, & in Ariete

V. Duret. au Thre.
for des Langues.
Stoffler. in inr.
Ephemer.

lib. de Anatom.

Histor. Anatom.
lib. 6. quest. 29.

Cic. lib. 3. de Diui.

Plato in cratylo.

cum Venus est in Tauro, ibi enim & venæ sunt multiplices, & Sanguis copiosus, vt ex Iugularibus patet. Mars autem hanc inuauat, & impedit ne matrix Salis augeta hunc dissolutum separet à capite vnde catarrhi, augendo Ignem naturæ, qui exaltatur in Capite, vt Sol in Ariete Cœlesti. Eadem ratione Saturnus, Mercurio opitulatur, cum sint ambo Cœli filij, ex figmentis Mysticis Poëtarum, Mercurius ꝯ præest, & Spirituum Animalium principio, vt Luna naturalium, Venus Genitalium, Sol vitalium, perficiuntur autem cum naturalibus & vitalibus coniuncti vbi ad Exaltationes Solis & Lune peruenerunt: Verum cum sit ꝯ volatilis nature, opus habuit Rectore qui susteret gravitate suâ promptiorem eius spiritum, vnde factum est vt Melancholicorū ingenia, (qualia fuerunt eorū qui Mercurium in Saturnalibus locis, vel Saturnum in Mercurialibus dignitatibus habuerunt,) in lucem cum corpore venientia, Scientiâ, & eruditione præstantissima fuerunt: cum verò alioqui Excrementa mercurialia essent, parum apta generationi, nutritioni, & vitæ, reiecta sunt, in Genua, & Tibias vt firmarent, Stabilimentum totius corporis recti gravitate suâ; Et ne nocerent rursus ascendencia, aut in Pedes descendencia, tēperata sunt Iouis præsentia in Cruribus, & Pedibus ea concludentis, cum alioqui toti pectori incumbat, in exaltatione suâ, tanquam in Cancro Cœlesti, vt iuuat felices conatus Solis in vitâ, vnde etiam Ζεύς ὑπὸ ζῆνι, quod est viuere teste Platone dictus est, Lune verò vt Facultatem Naturalem spiritu suo promoueat & hanc à Marte deffendat.

deffendat. *Veneri* autem Sorori producenti Spiritus Genitales, & materiam Sanguineam, & spermaticam præparanti. *Mercurio* denique ad Sphæram neruorum in Cerebrum per venas & Arterias ascendentem.

Hæc sunt quæ Harmonicum Partium Hominis, & Coeli consensum declarant, quæ facile augere potest, qui Astronomiæ, & Astrologiæ peritus ad Sectionem corporum se contulerit, in quâ veteres multis Parafangis superarunt Vesalius, Columbus, Laurentius, Bauhinus, Riolanus, & nouissimè Remmelinus, vt depromat inde, quæ de Conformatione, Figurâ, Usu, & Actione (quæ inter se differunt, vt notat Laurentius:) notanda sunt: hinc etiam Systema Corporis poterit obtinere, & Symmetriam, si non ἀγεωμέτερον: cùm, vt dicebat Protagoras homo sit μέγρον ἀπάντων: sed de his nos in Physiognomicis fundamentis scripsimus; Ostendentes pleniùs, quomodo homo sit, vt dicebat Theophrastus ἀντιμυρον ὁ δὲ ἀδύνα; Synesius, Horizon Corporeorum, & incorporeorum. Hic tantùm cum Plinio ostendimus, hunc esse Mundi Epitomen; ideoque, vt Elementaris Mundi partes in eo demonstremus properandum est:

Et quia supra diximus eas esse Continentes, Continentas, & Impetum facientes, easdem etiam in Homine asserimus, iuxta Doctrinam Hippocratis Medici: Ita vt ἰσχυρότα non solum ερεσά contineant, sed etiam ὑγρὰ, vt loquitur Alexander: Respondent enim Aëri, Aquæ, & Terræ, Elementis,

Histor. Anatom.
lib. 1. cap. 17.

6. Epidem.

Genes. 2. v. 7.

1. Meth. 5. 1. de
Elem.

tis, quæ licet egregiè mixta sint, tamen nulla est pars in quâ non aliquod excellere, ac quasi prædominari videatur: Sic Caro plurimum Terra habet, ideoque etiam cæteras partes similes quantitate superat, quia homo à Terrâ sustinetur, & cum centro eius consentit, & siue in aère, siue in aquâ sit, semper ad Terram tendit: nam ut loquitur Scriptura formauit יהוה אלהים hominem מן הארץ עפר puluerem è terra: Membrana verò plurimum aëris, unde tenuior, sensibilibus, ut etiam Nervis, Quæ partes cõmuni consensu Hippocratis, Aristotelis, Galeni, probantur generari ex materiâ spermaticâ, & nutrirî humore lento, mucoso, qui iis inspersus, aut circumfusus cernitur: At vero Fibra, Arteria, Venæ, quia iisdem consentientibus diuersam habent materiam nutritionis, iâ materiâ generationis, ideo etiam & diuersum habent consensum cum his duobus Elementis, prout generatio, aut nutritio fortior est: ita ut in carnosis, & crassis, sint magis terrestres; in gracilibus verò magis aëreae, Aquæ porro partes (nam Partem cum Galeno dicimus quidquid totum Corpus complet, atque integrat, aut ad eius constitutionem facit,) sunt etiam in Homine, ipso Hippocrate teste, qui τὸ ὕδωρ non solum agnoscit ἐν τῷ σώματι lib. 4. de Morbis, sed suam etiam sententiam, & effatum (ἄμφω enim dicit ibidem) explicat libro τῶν ἀρχῶν, vel melius libro τῶν ἀρχῶν, de quibus ibi agit, non ex communi Philosophorum opinione, sed ex propria,

priâ , vt doctè notat Anutius Foefius ; Imò & Galenus agnofcit , fcribente Laurentio τὰ ὑγρά τὰ ἐν τῆς ἀρτηρίας ἐμφορόματα , ἢ κατὰ πᾶν σῶμα διασπαρμένα : Hoc ipfum eft quod hîc docemus ; In hac enim contineri *Salem* diximus , quod eft primum τῆς ἰαχυμῶν , quod prædominatur in *pituitâ* , quam Sallam agnofcit Galenus , quemadmodum & ὃ in *aëreis* fupra defcriptis , id eft *membraneis* ; nam *Lien* in quo eius locus eft , ex *membraneis* interiùs conflatus eft , quæ fpongiofa corpora conftituunt , aëri harmonicè concinentia , in fublimi aquâ nata : Lien autem , vt agnofcit Hippocrates , eft παρέγχυμα πορφύδες , ἀραιὸν ἢ κενόν , quod etiam cum aëre confentit , & cum Pulmone , qui eiuſdem naturæ eft : nam aër in lienem fertur à pulmone , per arterias quas habet numeroſiſſimas , & inſignes , vt ex eo , & partibus fanguinis Mercurialibus principium detur *Spiritibus animalibus* , non *Vitalibus* , vt exiſtimabat Vlmus Medicus Pictauienſis elegantiffimus , qui à Sole , & Ioue in Corde perficiuntur. Sic igitur ὃ , *ſecundum contentorum* , in *Aëre* matrice ſuâ , in *Liene* continetur , & per vniuerſum Corpus , quod eft *σύνπερον* in ſuâ ſphærâ defertur ; prædominatur autem in *Atrâ bile* , quæ acida eft Galeno confentiente , quemadmodum ſpiritus mercuriales , qui *Eſurini* dicuntur , quod eſurire faciant , quod eft de omnium Dogmaticorum confenſu. At verò Tertium Contentorum eft *Oleoſum* illud quod *Sulphur* ¶ appellauimus ,

In not. ad hunc libr. ſubiect. 3. ſect. oper. Hipp. Hiſtor. Anat. lib. 1. cap. 18.

Lib. 2. de diff. febr. cap. 6.

V. Bellonium lib. 2. de aquat. Lib. de veteri Medicina.

Lib. de vſu Lienis

Hippocra. lib. de Alim. Lib. 1. de vſu part. cap. 4.

D cuius

cuius sedes est in *Hepate* sub *Dominio Veneris*:
 Nam *Hepar* est vera *Terra* eius, & *matrix*, in
 quâ purificatur à suis *excrementis*, quæ *Mars* acci-
 pit in *Felle*; vt in *sentina Lienis*, ea quæ sunt
 ☿, quæ tandem coniunguntur in intestinis, illuc
 delata per *Vas breue*, transeundo per *Stomachum*,
 vbi aliquos vsus habent, & *Salsis* ibi relictis ap-
 plicando, occurrunt, ad ostia *cholidochi meatus*,
 & arreptis reliquis *fæcibus* ☿ *Saturnalibus*, per
 venas aliquot à portâ adductis foras exeunt: verum
 ♁ vbi purum est, & *Sali*, & ☿, etiam depuratis
 iunctum vi *Astrali* in suis *matricibus*, etiam præ-
 paratis constituit *Elixir* illud mirabile quod est
Ignis naturalis, (quem *Iupiter* accendit,) *conser-*
uatiuum; & vbi adhuc perfectiùs exaltatum est
Ignis vitalis, qui à *Sole* proficiscitur, qui ideo *Io-*
uis filius à *Poëtis* fingitur. Et quia in *Mundo*
Elementari sunt etiam *Animalia*, *Vegetabilia*, & *Mi-*
neralia; Sic etiam in *Elementaribus Mundi Mi-*
noris partibus sunt *pediculi diuersorum generum*,
acari, *tineæ*, *vermes* pariter *diuersarum specie-*
rum *σφοδύλοι, ταινίαι, ἀσκαρίδες*, *hirsuti*, & *peda-*
les, quales vidit *Matrona* quædam è *Peru* rediens
 apud *Monardem*: *Lacertam* etiam vidit *Mon-*
tuus: *Anguillam* in colo genitam scripsit *Gem-*
ma Frisius: *Scarabeum cornutum* *Gesnerus*; *eru-*
ci-formes vermes *Dodoneus*: Sic etiam *Vegeta-*
abilia agnoscimus in *Microcosmi pilis*, & *ungui-*
bus; & nuperrimè in *Gazetarum* variis *narratio-*
nibus legisse memini; cuidam in interioribus
 excreuisse

Lib. 3. simpl. nou.
 orbe delat.

Lib. 4. anasc. mot-
 borum.

Cyclognom. lib. 2.
 cap. 2.

Lib. 3. Epist. p. 94.

In annot. ad. cap.

58. Beniuen. de

Abdit.

excreuisse spinam modo planè mirabili , si non incredibili : *Mineralia* verò continere non negauerit qui ossa considerans , ac dentes , calculos in partibus ferè omnibus generari obserauerit : Metalla quidam obseruarunt , qui Silesij pueri , dentem aureum habentis , *Historiam* reliquerunt , & qui cum Foresto ferramenta deiecta per superiora viderunt . Qui autem in Microcosmo principia Astralia , & Elementaria agnoscit , nihil horum impossibile sibi persuadet omnino . Verùm ad *ἐνορμητικὰ* veniamus , quæ sunt *Spiritus* , quorum vnus est *Infitus* , Græc. *σὺμφύσις* , quem agnoscit Galenus , & quem Hebræi appellarunt *נשמת חיים* , *spiraculum vite* , & quem *אלהים* inspirauit in faciem Hominis vt esset quemadmodum tradidit Moses *לנפש חיה* in *animam viuentem* nam ab animâ immediatè procedit , & reuera est eius instrumentum , vt ipse Galenus fatetur : Huius verò vinculum est *Spiritus Influens* , qui ex Astrali , & Elementari Elixire procreatur , beneficio circulationis , & purificationis , & est Ignis Naturæ accensus in Animalibus , vt soluendo , & coagulando , separando , & congregando vitam animale , respirationem , sensum , motum , nutritionē , auctorem , & generationē in septenario perficiat . Vnde à Medicis constitutus est *Vitalis* , quem à Ioue , & Sole ex Sulphure depurato concurrentibus reliquis spiritibus Astralibus interioribus produci diximus in Corde , (ad tam necessariam enim actionem concurrere debuerunt ,

V. *Historiam eius*
a. Tac. *Horstio* &
M. *Rulando* script.
1595. in *Obseruat.*

Lib. 5. de *simpt.*
medic. fac. cap. 9.

Genes. 2. vers. 7.

Lib. 3. de *loc. affectis* cap. 5.

omnes facultates Microcosmi.) *Animalis*, qui in Liene, à Mercurio, temperante Saturno primùm productus est, ac per regna Veneris, ad Coniunctionem Iouis, & Solis, ac tandem bis per arterias, demissis ad depurationem fœcibus ad Lunare solium promotus, vt in cerebro perficiatur. *Naturalis* qui à Lunâ, Venere, & Ioue in Hepate, ex Sale potissimum productus est, cui quotiescunque Mars addit vim suam Sulphuream, tunc fit *Ἰσχυρὸς* tum ad præparandum, & eiaculandum *σπέρμα* cum etiam ad partes libidinosè proritandas; quod ego multis probare possem, si tantum *λογίαν* & hæc tractare proposuissem. Hic vnum addere conuenit, *Spiritum naturalem* in *Sperma* primùm influere, ex Maternis, & Paternis seminalibus spiritibus, deinde in *fœtum Vitalem*, ex *Insito* primùm procedentem: (vita enim à DEO, postmodum ex Naturali, & Solari potestate perficitur, vt sit verum Peripateticum illud, Sol, & Homo Generant Hominem:) Ac tandem *Animalem* ex vtroque, adiunctâ vi Mercuriali influente, cum Saturninâ temperante: Postremò verò *Ἰσχυρὸν*, qui ex omnibus harmonicè consentientibus, adiunctâ vi Martis præfertim. His de causis accidit vt in Homine conspiciantur primùm actiones Naturales Nutritionis, & Accretionis, deinde Vitæ, tertio Motus, & Sensus, quæ augentur labentibus annis, postremò Generationis. Et vt concludam hunc *Circulum Pentagoni Medici Vniuersalis*, ex his patet

patet verissimum esse quod Galenus vir ingenio verè mirabili, & Philosophico protulit intelligentibus, Tria esse quæ primigeniam nostram substantiam complent: SPIRITVS, SANGVIS, ET SEROSA. SVBSTANTIA, siue AQVA de quâ superius, nam *αἰαίνω* est ille qui hæc cum obseruatione conferens sub Spiritu, aërem, & ☿ in eo præter Spiritus à nobis notatos; sub Sanguine ♁ & Balsamum vitæ, & naturæ, cum terrâ suâ; Sub Serosâ substantiâ Salem & Aquam eius Matricem facillimè non percipiat, sed multi Galenum legentes, Galenum imitari non curant, cui non Inuidia, aut Auaritia studium veritatis auferre potuerunt.

Sec. 1. Aphor. comment. 15.

Ternarij Magnalia ad Sublimiorem, & Theologicam verè Meditationem, dum hæc scriberem me deduxerunt, Quæ fuit olim D. Bernardi in paruis sermonibus, quam cum lectore communicare volui pro corollario ipfis Authoris verbis, *Sermone 16.*

Tres sunt, qui Testimonium dant in Cælo
PATER, FILIVS, ET SPIRITVS SANCTVS,

1. Iean. 5.

Tres in terra SPIRITVS, AQVA, ET SANGVIS.

Similiter in Inferno, ut in Esaia legimus; Ver-

Esaï. 66.

mis eorum non morietur, & ignis eorum non

extinguetur. Duo mala sunt VERMIS, &

IGNIS, altero roditur conscientia, alte-

ro concremantur Corpora, tertium additur

DESPERATIO, qua in eo utique intelligitur

quòd dicitur non morietur, & non extin-

D 3 *guetur*

guetur. His qui in Cælo sunt, datur Testimonium beatitudinis: his qui in terrâ, iustificationis: qui in Inferno sunt, damnationis: primum testimonium est gloria, secundum gratia, tertium ira.

FINIS PRIMÆ PARTIS

PENTAGONI

MEDICI-PHILOSOPHICI.

PENTAGONVM
 NOSOLOGICVM
 PARTICVLARE.

IS vniuersalibus ita digestis, in quibus, tanquam in Oceano Medico Theoricæ simul, & Praxeos magnalia continerentur, necessariam videbam *Methodum Particularem*, cuius beneficio *ἐξωμήματα ἀναμνηστικὰ* ad verum Medicinæ scopum attingendum disponerentur: Nam cum Galeno semper existimaui Medicinam optimè definitam, per Artem quæ à *morbis* ægrotantes prorsus vindicat, & Morborum violentiam retundit. Quod enim dicebat ipsa Veritas, *Non est opus valentibus Medicus, sed male habentibus*: Sani verò non sunt qui in statu *decidentia* constituti sunt, cùm iam ægrotare incipiant, & in eorum corporibus habeat se contra naturam œconomia consueta; neque etiam qui *conualescunt*, cùm eorum non sit perfecta Therapeia. Igitur in Morborum consideratione peculiarem istam Meditationem totam esse studui; ac ex Quinarij scaturigine animaduerti, Medicum non sine sperato fructu

PENTAGONVM
 PARTICVLARE
 vel speciale.

Libell. de Arte.

Matth. 9. 7. 12.

CIRCVLVS I.
περὶ τοῦ
ΕΙΝΑΙ.

fructu recessurum, qui perspecta haberet in quolibet affectu corporis, contra Naturam hæc QVINQVE, ΤΟ ΕΙΝΑΙ, ΤΑΣ ΑΙΤΙΑΣ, ΤΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ, ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ, ἢ ΤΑΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ, ad Curationem dirigendam; Quamobrem primum illum RADIVM extendi per *Quinarium* iterum, & quinque mihi patefacta sunt ex quibus *Primum Circulum* PENTAGONI NOSOLOGICI componere valerem.

RADIVS I.
ΝΟΜΜΑ
Lib. I. de Interpre.
cap. I.

Imprimis enim animaduerti in rerum omnium cognitione, nihil prius innotescere *Nomine*, ipso Aristotele subscribente; Nominumque notitiam tantopere commendatam Philosophis, vt ab iis ἀριστον λέγεσθαι dicat Plutarchus ἵς μὴ μαθηάνον-
τας ὁρθῶς ἀκρίβη ὀνομάτων κακῶς χεῖρῶς τοῖς πράγμασι. In Nominibus enim contineri Ideam Rei, perfectissimè adumbratam: & à DEO, Homini concessum Nominum imponendorum Priuilegium, subolfecisse videtur Pythagoras, summam sapientiam tribuens primo rerum Nomenclatori. Et certè fatetur Plato potentiam, humanâ superiorrem huic adstitisse, dum dixit, intelligentiam rerum, ex nominum scientiâ de necessitate pendere. Vnde cùm *Hebraica* Lingua censeatur omnium antiquissima, miram ἔμφασιν obtinet in doctrinâ nominum, quod multis exemplis probat Duretus Præses doctissimus. Nos designato vno, aut altero Nomine Morbi, rei totius specimen proferemus, Catalogum omnium Harmonicum, cùm & aliquando descripturi in artis huius prolixiori explanatione,

In Cratylō.

Au Thresor de
l'Histoire des Lan-
gues chap. 56.

catione, si DEVS voluerit. Scribens igitur de *Scabie purulentâ* Resch Lakisch dixit. Quare vocatur nomen eius ילפ? propterea שמלפפ? quod *adhaeret* ודולכר, & *serpit* vsque ad diem mortis; deducitur enim à Rabbínico, & Chaldaïco לפ, quod *inuoluere* significat: Quis autem Medicorum in praxi non videt præcipuum talis affectus symptoma esse, quod inuoluat miserorum agrorum corpora, deinde serpat; vnde etiam Græcè dicitur *ἔργης* qui ἐδρόμυς, penetrando vsque ad ossa vorat, cui solent nonnunquam omnia remedia nihil proficere, vt notat Cornelius Celsus. Latini potuissent *Serpiginem* nominare, sed primum eius rudimētum nonne pruriginem appellarunt, quo nomine quid magis graphicè rem possit exprimere non video: Nostrum dicunt, *Scabiei* genus proximum *Rogne*, *pource qu'elle roigne, ou ronge les parties du corps humain*: in capite verò *Rache*, *pource qu'elle arrache la peau, & ne se peut guerir qu'estant arrachée*. Hoc centone patet quam utilis sit ad morborum disquisitionem accedentibus, notitia *Nominis*, primùm *Vernaculi*, deinde *Hebræici*, *Græci*, *Latini*, & *Arabici*. His enim linguis scripserunt doctissimi quique Medicinæ Interpretes.

in Cod. Talmud.
Bechorat. fol 41 r.

Lib. 5. Medicinæ
sux.
Hac dictione utitur
I. Iacobus Veberus
Medicus eruditissimus
in Versione
Alexij.

Post *Nominis* cognitionem, non paruo lumine præcedente, venimus in *Notitiam Accidentium*, vt demonstratum est: nam *Accidentia*, quæ sunt vmbra morborum à Græcis *συμπλώματα* dicta sub *Simplicibus Affectibus*, aut *Mutatis Excrementis*, aut *Lesis Actionibus*, considerantur: Et hic est secundus primi *Circuli pentagoni clavus*, *συμπλωμάτων* Genera indicans,

RADIVS II.
SYMPTOMATIS
GENVS.

E

dicans,

III. RADIUS
SYMPTOMATIS
SPECIES.

Lib. de Symp.
differ.

IV. RADIUS
MORBI GENVS.

2. de Crif. c. 13.

dicans, à quibus tendimus in Species: Nam cum Simpliciter illi affectus sint *sensuum externorum obiecta*, quintuplicem horum differentiam considerare conuenit, ut primùm *Audibiles*, deinde *Visibiles*, hinc tandem *Olfactiles, Gustatiles, & Tactiles* nobis sese offerant, nam certè *Soni, Colores, & Luminis* microcosmi alterationes, *Odores* ab agris procedentes, aut ab iis percepti, *Sapores* eorum, *Qualitates Tactui subiecta, asperitas, lauitas, durities, &c.* exponuntur cogitationi, Postea verò *Substantia, Quantitas, Qualitas excrementorum, & Modus excernendi*: Ac tandem *Sensuum internorum, & externorum Motus, Pulsus Respirationis, Appetentiæ, Alterationis, Excretionis, Nutritionis, Accretionis, & Generationis deprauata, diminuta, abolita Actiones*, quas sub animalibus, vitalibus, & naturalibus actionibus complexus est Galenus: Hæc enim nos deducunt ad affectus primò, & per se eas lædentes: Hos autem ipso consentiente Galeno *Morbos* appellabimus, hac viâ constituentes eorum *Genera in Spiritibus, Partibus, & Subiectis agentium spirituum*, clauum quartum circulo nostro apponentes. Ne quis autem miretur, quòd hîc *Morbos spirituum* fecerimus, cum Claudius Galenus ipse *Febrem ephemeram* in spiritibus constituerit: imò & doctissimus, & subtilissimus Campanella scitissimè obseruarit id ipsum in Medicinalibus: Hoc enim docet stupidissimum quemque, qui *machinarum molarium affectiones* Considerauerit, ipsa ratio. Quis enim *deprauatos motus molæ, aut diminutos, aut deperditos, aut omnes actiones eius in recipiendis, terendis, & excernendis*

cernendis feminibus (quæ sunt tanquam earũ symptomata,) non videbit frequenter accidere, à dispositionibus mouentibus aquæ, & aëris commoti, quemadmodum etiam à machinæ partibus malè dispositis; imo & à subiecto etiam, vt si quis ferri, aut alterius materiæ non conuenientis quantitatem tantam iniiceret, vt earum vel sisteret, vel deprauaret motum, quod videmus in Corporibus accidere dum illud quod intromissum est concoctioni omninò resistit, à quo eorum actiones deprauantur, &c. vt omnibus notum est: Quare veram hanc Morbi sedem esse statuimus, quæ est in *Spiritus*, cum sint Authores actionum, & sympatheticè cum his concordent. Quis enim in eorum *Solutione* (nam cum sint vnitissimæ substantiæ, ab hac maxime disponuntur contra naturam) & eorum *Oppressionem*, maximè depruari, & diminui Actiones non videt? Quis eorum dissolutione, & suppressione non aboleri? Certè qui hæc non intelligit, ignorare videtur quomodo fiant Actiones, quod hætenus per Metaphoras, & similitudines remotissimas videtur explicatum, iis præsertim, qui existimant *sensum fieri* per solam receptionem imaginum innumerabilium, quæ tanquam in speculo offeruntur Phantasiæ: cum ipsæ sint tantum media, (in oculis v.g.) quibus motus ad sensus fiunt, quorum varietatem apprehendens Imaginatio discernit per consuetudinem rem vnã ab altera: neque enim color hic, verbi gratiâ, sensibilis est, nisi quia mouet spiritum hoc modo, in neruo optico, cui per lumen commu-

V. RADIUS
MORBI SPECIES.

nicatur; in tenebris enim nihil agit, aut supra oculum in paucâ distantîâ, quod tamen lumen efficit, vt Neotericus vir quidam egregius in Philosophicis, & Mathematicis, Gallicè nuper exposuit in Dioptricis. Quamobrem doctrinam exactam sensuum in alium locum reicientes pergamus, asserentes, *Primum genus Morbi esse, Impedimentum deprauans, aut diminuens actiones, cuius species erunt Solutio, & Oppressio: Secundum verò Extinctionem, quæ diuidi poterit, vt suprâ, in Dissolutionem, & Suppressionem, à quibus Mors.* Et hæc erunt genera *primaria*, & species *primaria* Morborum: Nam cum Actiones etiam lædantur à prauis dispositionibus instrumentorum, quæ partes hîc nominabuntur, & cum id fieri non possit, nisi spiritibus malè dispositis (nam in mortuo corpore quis lædi dixerit Actiones?) ideo *Secundaria* dicemus genera morborum; *Organorum diathésis, καὶ τὰ Φύσιν Tertium* Morborum *genus* constituentes, & primum *secundarium*; cum enim *figura* partium contra constitutionem naturalem curua, aut recta: rotunda, aut angularis, &c. cum *cavitates, & meatus* augentur, vel minuuntur, vel pereunt, vel etiam multiplicantur, & in naturaliter solidis fiunt, tunc dispositiones in partibus, actiones lædentes contingunt: Item in *superficie asperitas, leuitas, durities & mollities*; v.g. in ossibus, cuius non meminit Galenus: itē *densitas, & raritas*, vt accidit in linguâ, & membranis partibus, morbi sunt, cum præter naturâ accidunt; *tenuitatem, & crassitiem* p. n. sub nomine Magnitudinis Galenus fatetur morbosam

W. Schenkium in
obseruat. lib. 5. obs.
244. &c.

Lib. de m. diff.

morbosam esse, nos etiam speciatim omnem *Longitudinem, Latitudinem, & Profunditatem* p. n. morbum esse existimamus; quemadmodum etiam auctum, & diminutum *Numerum*, si discreta quantitas consideretur. *Situm* pariter mutatum, & *cōsensum* impeditum per coalescentiam, de quibus copiosè Galenus. Ex his, & secundariis morbis *Mixtum genus* efficitur, quādo *solutur cōtinuū* ab internis, aut externis causis; nam & *figura, & superficies, & quantitas* vtraque, & *situs, & consensus*, sæpissimè disponi contra naturam simul, & semel videntur. Quare nihil obstat si aliquis *Quartum Genus* velit adiungere quod est in *Subiecto, & tertiario*, si ita loqui liceat *afficit, vt medicamentum* quod purgando deprauat actionem, aut diminuit, & tandem abolet in violentâ hypercatharsis; Item *Gypsum* deglutitum, quod concoctricem facultatem diminuit, aut ferrum: *Stypticum* forte abolens retentricem; Item *Venenum & Vapor* vertiginem faciens, imo *Color flauus* in oculo cum figurâ *Idearum*, relictis aliis coloribus, sensum internum ad apprehendendam solam flauedinem mouēs. Sic *Lumen* aliquod maximum, & splendidissimum actionem visus non lædere nullus dicet, nec à parte, aut spiritus dispositione magis, quàm ab illo accidere. Hæc sunt igitur Morborum in Methodo rationali vera genera: Hæ veræ species,

Loco citato.

A quibus sensim deducti sumus in *Causarum* contemplationem: Nam hæc secundaria morborum Genera, hæc secundaria species videntur plurimum obtinere de naturâ *Causarum*; cùm Morbi propriè

πενταχ.

ΑΙΤΙΑ.

CIRCVLVS. II.

Lib. 1. de Sympt.
different.

Primaria tantum esse videantur, si Morbus sit *διάθεσις ἀπὸ φύσιν ὑφ' ἧς ἐνεργεῖα βλάπτεται πρῶτως*, vt definiuit Galenus, Quod enim superius dictum est; Actio non potest lædi, nisi spiritibus malè dispositis. Nam in Corpore non viuente, non lædi dicuntur actiones cum nullæ sint, quia nulli spiritus, licet sint Partes, &c. verum est enim quod Agens requiritur ad Actionem, vt supra probatum est. Sed cum secundaria tanto consensu, & tantâ communionem iuncta cum primariis esse videantur, naturam Morbi eadem ratione obtinere quâ causa continens, probante ex Galeno, Langio, proponimus. Quare ad maiorem doctrinæ perspicuitatem dicimus cum Aristotele, Morbum esse *dispositionem propriè, & qualitatem*; Causam verò esse *Substantiam* vt scripsit Frambesarius, & quæ *quocumque modo aliquid ad morbi constitutionem confert*, vt definiuit Fuchsius, siue extra, siue intra corpus fuerit, & sic causas à Morbis distinguentes quinario has comprehendimus, vt secundus Pentagoni Circulus constituatur. Quinque enim sunt Substantiæ causæ morborum; 1. *Soluentes* quæ tandem dissoluunt tum spiritus, tum partes. 2. *Opprimentes* etiam ipsos cum partibus, & tandem spiritus supprimentes, & formam partium post extinctionem. 3. *Generantes* causas præcedentes, (has *externas* vocant Medici quia extrinsecus adueniunt.) 4. *Mouentes*, quæ excitant, tum opprimentes, tum soluentes. Denique *Obiecta substantiæ, vel Causæ* à quibus procedunt morbi in obiecto, de quo supra. *Soluentes autem sunt, quæ solutionem faciunt aut facere conantur*

RADIVS I.
CAUSA SOLVENS.

Epist. Medic. p. 1.
Epist. 15.

Aristot. lib. de prædic. cap. 4.
Framb. schol. Med. disp. 3. de Caus. Morb.
Fuch. Instit. lib. 3. sect. 1. cap. 2.

conantur vel in *spiritibus*, vel in *partibus*; In spiritibus eæ substantiæ maximè, quæ ad eorum naturam accedunt: Obseruamus enim in Vniuersi contemplatione, ea quæ aliquid similitudinis obtinuerunt, dum ad perfectam identitatem contendunt, excitare conflictus læuissimos, vt scopum assequantur. Dicunt Theologi de Spiritibus malis, qui cùm essent cum bonis æquales creati, per superbiam ceciderunt, cùm DEO Spiritui se opposuerunt, obedientiam spontaneam denegantes, vnde dicit Apostolus, *τίς συμφώνησις ΧΡΙΣΤΩ πρὸς βελίαλ*; Hæc autem vt sublimiora, & captum Philosophiæ naturalis superantia Theosophis relinquētes, dicimus ratione præallatâ, aduersus ignem Mercuriũ insurgere violentiùs in niue & glacie, quàm Aqua maris cum sale suo: sic animalia ferri in animalia crudeliori modo, quàm in plâtas: sic *ἀνπαθόντας* stirpes violentiùs &c. vnde illud: Homo homini lupus, & tritũ dicitur Hemistich. *Rara est concordia Fratrum*. Ita igitur substantiæ soluentes, & tandem dissoluentes spiritus microcosmi sunt *Spiritus maligni*, vt in gestibus dæmoniacorum apparet, *Halitus ignei*, quales in Clibano, vel fornace apparent, vel excalefactus aër à reflexione Solis, sub Æquatore, vbi Sol in Meridiano perpendiculariter terit verticem, *in non assuetis*, Et hæc extrinsecus adueniunt. Ex internâ autem cõstitutione halitus, siue *Spiritus* ☩ *excremētij*, nitrosi, quos si placet *biliosos* appellabis; nam in flauâbile excrementa Sulphuris plurima, vt in atrâ plurima ☩ quæ Saturnina esse superiùs docuimus, vnde *halitus*
sive

D. Aug. quæst. 17.
ad Orosium.

2. Corinth c. 6.

Plaut. in Aſnar.

siue spiritus & excrementitij, qui constant ex extenso Sale volatili, qui fit ex succo mercuriali, adiuncto Sale tartari sanguinis; Ex earum porrò compositione multiplici, & mirabili oriuntur venenati halitus, siue spiritus *soluentes* spirituum vnionem, ac tandem, nisi fortiores sint, vincēte igne naturæ, *dissoluentes*. At quemadmodum illis soluntur spiritus, sic etiam *Partes* ab Igne externo, *Corporibus incidentibus*, *pungentibus*, *lacerantibusque soluntur*, quæ imitantur *Lumbrici*, *pediculi*, &c. ex animalibus internis; & ex mineralibus microcosmicis *Sal armoniacus*, *arsenicalis*, *causticus*, cum agant *pungendo*, & *incidendo*, vt de falsorum, & acidorum naturâ notat Neotericus suprâ citatus de Meteoris scribens: qui effectus adscribi nequeunt calori, aut frigori, cùm Galeno acida, & falsa sint diuersissimi temperamenti. Hac cognitâ, Causâ. *Opprimens*, & tandem *Supprimens* spiritus, aut partes est cōsideranda, in secunda statione huius Circuli: nam extra Corpus occurrunt *Aër crassior*, & *nebulosus*, ac vaporibus plenus, qualis circa paludes reperitur, aut stagna, aut lacus, mare, &c. & in specubus, quos Galenus *χαρωεῖς βαράσπες* appellat. Ex quibus est prope Neapolim *la Grotta del Cane*, cuius effectus notissimus est: sic & *Terra Externa*, aut *Interna Sulphuri impuro*, & *Narcotico admixta*, aut & ^{alibus} *facibus tartareis*: *Aqua externa*, aut *interna*: *Sal dissolutus* vel *extensus* in spiritum, vel diuersimodè *mixtus*, vnde *Puuita*, & eius species, *Salsa præsertim*, *Gummi Microcosmi*, *alumina*, *Chylus*, *sanguis copiosior*; sed de mixtione quâ singula hæc diuersa sunt, DEO iuuante dicemus

RADIVS II.
CAUSA OPPRI-
MENS.

In Comm. lib. I.
Epidem.

dicemus peculiari tractatu de Principiis & Humoribus Microcosmi : Hæc opprimunt , & supprimunt spiritus: Partes autem opprimunt eadem ferè , sed extrinsecus plurimum , & primum accidunt, vt corpora contundentia, comprimentia, lapides, ligna, metalla, &c.

At verò substantias excrementitias internas, quæ aduersantur Igni Naturæ, & eius spiritibus, generant causæ externæ, vel simplices, vt Elementa familiaria, Aër de quo suprâ, & Aquæ, quarum potus cùm contineant salem vitiosum, & coagulantem, augent humores stypticos, vnde obstructiones, & tandem Dysenterix, & alij plerique affectus secundum naturam aut mixtionem salis, aut oleosæ, & bituminosæ partis, quæ eis innatat aut admiscetur. Et Alimenta : tales enim sunt succi in nobis qualia fuerint Elementa, inquiebat Rondeletius, sunt enim salsa multa, Sulphurea alia, & Mercurialia plurima in iis quæ principiis nostris addita, superflua euadunt, & tandem excrementa, & vitiosa, vt accidit in Republica otiosis, crescente hominum multitudine, quod norunt Politici. Has iuuant dispositiones *μιάσματα* venenata, & pestifera ab astris malignis communicata, vel immediatè, vel mediantibus aliis substantiis consanguineis, vel compatientibus in configuratione cœlesti, vnde contagia consentiente causâ mouète vt diximus tractatu de causis Luis Pestiferæ, Et per accidens res non Naturales, vt somnus, vigilia, quies, pathemata ex cognitione mali præsentis, aut futuri, & hæ dicuntur Causæ Generantes, tertiam stationem secundi Circuli huius Pentago-

RAD. III.

CAUSA GENERANS.

Aristot. Polit. lib. 7. cap. 15.

RAD. IV.
CAUSA MOVENTS.

Iob. cap. 2.
1. Reg. c. 18. & 19.

Lib. 3. p. 1. q. 4.
sect. 5.

Lib. de vermibus,
cap. 12.

Aux Questions
Physiques & Ma-
thematiques,
Quest. 17.

Lib. 2. Medicinal.
cap. 4. Art. 1.
Pleniùs confirmat
Astrolog. lib. 2. c. 1.
Art. 1.

ni signantes. Quæ autem excitant, vel eas, vel eorum spiritus, vt morbos faciant *Mouentes*, dicuntur substantiæ, & sunt vel *Spiritus mali*, vt patet ex Historiâ Iob, Saul, pestilentia tempore Dauidis, item ex autoritate Theologorum, Iurisperitorum, & Medicorum, quos copiosè, cum Sacris Scripturis, PP. & Historiis citat Martinus Del-rio in Disquisitionibus Magicis, ita vt tempusterere, frustra pro rei istius probatione differentes, videremur: itè *ens Pagorum*, siue *cômota imaginatio*, quæ signat infantè in vtero: notis ægrè debilibus, vt notat Paracelsus; & morbos Melancholicorum hypochondriacorum excitat, quorum narrationibus scitent Medicorû & Philosophorum volumina: De viribus autem eius dicere supersedeo, sperâs breui in lucem venturum *Tractatum de viribus imaginationis*, quem pollicitus est publicæ hominum vtilitati R. P. M. Mersenus, Ordinis Minimorum, in Physicis, Mathematicis, quemadmodum & Theologicis Arcanis selectissimis, & reconditissimis Doctor Maximus, scriptor purissimus, vir humanissimus, Lutetiæ à nobis visus, anno superiore M. DC. XXXVIII. Item *Astrales Spiritus*, vel peculiariter in quodlibet indiuiduum ex sequelâ primæ constitutionis agentes: vt enim sapienter annotat R. Thomas Campanella, *Progressus, & fines rerum in principiis latent*, & per consensum cum generali constitutione loci in quem agunt, vt in pestiferâ notauimus, in nostrâ *Paranesi*, in quâ licèt sufficienter probauerimus, quòd agant in corpora nostra, & quomodo, ex sententiâ Theologorum,

rum, Mathematicorum veterum, & Neotericorum. Placet tamen hîc addere Aphorismum Rochi Bailliui Riuerij: *Ab Astris, inquit, incenduntur corpora quæ aliàs non egrotarent.* Quod si quis substantias ab Astris fluere neget, is arrepto crystallo conuenienti, collectis Solis Radiis ignem sentiat, vel Lunæ *Lacteam humiditatem* frigidissimam, cuius solertissimus D. Brosseus meminit, & obseruet *stuporem à Luna radiis lethiferum* apud Zacutum Lusitanum. Et vt subiungam aliquid iis quæ de imaginatione dicta sunt, tanquam Paralipomenon, dicam per accidens *Substantias spirituales, commotas per pathemata* ex irâ, odio, lætitiâ boni, aut mali præsentis in corporibus nostris, cõcitare spiritus excrementitios, à quibus morbi. Pluribus probat Fuschsius in Institutionibus Medicis. Mouent præterea *Spiritus alieni* generati ex retentione *succorum excrementitiorum* in aliquâ parte Corporis, vel *venenati, & pestiferi velociores*, cùm tardiores generent tantùm, & non moueant, vt suprâ scriptum est. *Substantiæ* verò *obiectæ* sunt, vel *externæ*, vt corpora luminosa, sonora, sapida, odorifera, aspera, dura in excessu, naturæ non cedentia; vel *internæ*, halitus, vt qui vertiginem faciunt, & ictericis omnia refracta colorata, & luminosa flaua ostendunt. Et sic quintâ hac statione completus est circulus Pentagoni secundus.

Iam *Loca* in quibus Symptomata accidant, in quibus morbi stent, in quibus causæ delitescant, exponere conuenit, cùm hoc ipsum sit ex mente Antiquorum Medicorum probatissimorum, præsertim

In Demosterio
Aphor. 17.

Liure de la Nature
des Plantes, l. 2.
chap. 7.

Prax. Med. Admir.
obf. 37.

Lib. 2. sect. 6.

RAD. V.
CAUSA OBIECTI.

περὶ τοῦ
ΤΟΠΟΥ.
CIRCVLVS III.

Rei Milit. lib. 7.
cap. 2.

I. RAD.
PARS SIMILARIS.

Comment. in lib.
Hipp. de nat. hum.
lib. 1. de Elem. c. 6.

Hist. Anatom. lib.
1. cap. 20.

Galenus, qui de *locis affectis* copiosè scripsit. Et reuerà si in re militari præcellentis ducis sit munus, tum pace, tum maximè bello, regionem hostium exploratam, planèque cognitam habere, vt rectè notauit Valturius; in Morborum profligatione, qui bella inferunt Naturæ, Medico cum naturâ pugnanti, nonne necessariû fuerit hostium naturalis Oeconomix delitescentium latibula, secessusque explorare? Hi autè sunt *Partes corporis*, in quibus *Causæ Morbos* faciunt, & *Morbi Symptomata*, vnde triplex Pars Medico consideranda venit, *Pars Morbi*, *Pars Causæ*, *Pars Symptomatis*; & quia pars omnis Corporis, vel est *simplex*, vel *composita*; ideo earum catalogum ante omnia, præ oculis habere necesse est, vt dum dissimilarem consideramus, statim animus noster primarum, & simplicium, ex quibus componitur, contemplationem maximè necessariam non omittat. Ita igitur tertius hic Circulus Pentagoni distinctas quinque partes exponet, *Similares primas*, & *simplices*; *Dissimilarem* ex his compositam; *Partem Morbi* quam *patientem* propriè appellare, *Partem Causæ*, quâ *mittentem* sæpissimè, aut *fouentem*; *Partem* denique *Symptomatis*, quam *Consistentem* nominare possumus. *Partes similes* sunt quæ in *similes sibi partes diuiduntur*, & sunt *os, cartilago, ligamentum, membrana, fibra, caro, cutis, adeps, unguis, pili*, quas omnes Galenus in diuersis locis agnouit, quæ rectè Laurentius adiunxit *humores oculorum*, & nos *cuticulam*; nam reuerà in alterius naturæ partes diuidi minimè possunt: cùm autem *venæ, & arteriæ ex fibris, & membranis*

compo

componantur, vt ipsemet Galen. agnoscit, compo-
 fitis adiungi debent; & *nerui*, cùm iam citatus Lau-
 rentius, & *αὐτὴ ψία* declarent hos interiori substan-
 tiâ esse *medullôsâ*, & exteriori *membranôsâ*, non pos-
 sunt esse non dissimilares: Propterea Anatomici
 dissimilariū partium diuisionem afferentes, has
 collocarunt inter *partes, quæ à principibus oriuntur*; &
 certè *Nerui cerebrum* (vt ita loquar) quasi per vniuer-
 sum corpus deferunt, vt sit tanquam *curriculum spi-*
ritus Animalis, quemadmodum *Sanguis purior, Vitalis*
 per *Arterias*, & *crassior, Naturalis* in *Venis*; Nam, vt
 iam ex superioribus patet, prima sedes facultatis
 naturalis est in *Ventriculo*, vbi primùm *concipiuntur*
Spiritus naturales, qui in *Hepate excluduntur*, & in *Corde*
perficiuntur, vt euadant *vitales*, *animales* autem conce-
 pti in *Liene* in *Cor* delati excluduntur primò in eo,
 deinde in *Cerebrum* per *arterias* delati absolutissimi
 ad sensum, & motum redduntur. Et ne desit etiam
vitalibus vltima præparatio, *Pulmonem* fecit Natura,
 qui ex sanguine in dextro ventriculo attenuato, in
 quo iam conceptus est, hunc educit, & per *Arteriam*
venosam Cordis ventriculo sinistro restituit; vbi
 plenitudinem potestatis acquirens, vitam toti cor-
 pori tribuit per *arterias* delatus: In hoc ternario igitur
 perfectio omnium spirituum per circulations
 nem, cùm sanguis perpetuò hac via etiam centies
 in *Corde* quotidie rectificetur. Hinc præclara illa
 magni *Aristotelis* doctrina *Vnius principij*, & in
 quod omnes facultates concurrunt, & *vnius Partis*
principis; quam sequitur non solùm *Auerroës* Phi-

Lib. de inæqual.
intemper. 2.

II. RAD.
PARS DISSIMI-
LARIS.

Loca cõceptina ex-
clusiua & perfecti-
ua spirituum.

V. Heruzum de
motu Cordis.

2. de partib. ani-
mal c. 7. & 10.
Lib. 2. collect.
Lib. 1. de animal,

Iosophus Mauritanus, sed etiam Aphrodisæus. Imo
 & huius author videtur Hippocrates, his verbis plus
 quàm auro dignis: Ἀρχὴ ὅ πάντων μία, καὶ τελου-
 τή πάντων μία, καὶ ἡ αὐτὴ τελουτή, καὶ ἀρχή. Cùm
 verò exaltetur in capite vbi est fides animæ, decima
 & gloriosa domus corporis nostri, eidemque con-
 iungatur: Hinc fit, vt ab eâ procedere videatur, cùm
 ibi potentiores edat actiones. Sed quemadmodum
 Solis præstantiores effectus non sunt in Horoscopi
 lineâ, licet excellentissimi, sed in lineâ Meridiani
 circuli puncto; ita & Animæ in capite, non in
 corde, hinc etiam *porisma* illud oritur, *ieiunium* spi-
 ritus *acutiores*, & mentem meditationis capacio-
 rem efficere, cùm scilicet per continuam & *iteratam cir-
 culationem*, sanguis *subtilior* fiat, & depuratio-
 ri in arteriis, & spiritus in eo, & ab eo in cerebrum tendens.
 Hinc quòd spiritus Animalis sublimior reliquis sit,
 quia præparatus magis, & attenuatus *triplici* copula-
 tione cum sanguine venoso eductus, in lienè, in
 corde, & in capite: in his tribus enim locis *venarum*,
 & *arteriarum communicationes* fiunt admirabiles.
 Quare partes præcipuas esse putamus corporis, *He-
 par*, *Cor*, *Lienem*, & *Cerebrum*, sine quibus etiam *fœtus*
in utero vitæ animalis viuere non potest; *Extra ute-
 rum* verò duæ accensentur, *Ventriculus*, quòd tunc
 chylificatio necessaria sit, & *Pulmo* quod aëris attra-
 ctio per os accedere debeat ad rudiorem materiam
 elaborandam, cùm elaborata deferretur antea ex
 venis, & arteriis *maternis*, vnde Cor non mouetur
fortiter sicut in natis, vt patefaciat motum manife-
 stum,

stum, mouetur tamen motu proprio, ipso etiam obseruante Galeno, sanguine dilatante se in calore ventriculorum eius, aliàs non viueret; vnde notante Græcorum Philosophorum, & Medicorum lumine mirabili, Arteriæ in fœtu mouentur, *umbilicalibus arteriis etiam ligatis*, dum in vtero existit, at non *venis* laqueo exceptis, imo asserit loco citato Cor dilatari, & disertè cum eo arterias, scribens de fœtus formatione; His etiam *Testes*, vbi natus adoleuerit adiiiciuntur, consentiente Galeno, ex Interpretum concordia, si Principum partium catalogo adscribantur, cum id accidat ob Speciei conseruationem. Hinc facultatum *à se Æia deferentia*, Venæ, Arteriæ, Nerui, & *spermatice Vasa* tum præparantia, tum eiaculantia: ac in *mulieribus* Vterus: Et quia *excrementitias* partes Elementorum, quas Matrices Principiorum esse diximus, euacuari necesse fuit; Ideo conuenientia *parenchymata his attrahendis, & separandis* data sunt; Hinc factum est, vt glandula pituitaria exceperit recrementa *Cerebri*, quæ membranarum eius beneficio expelluntur, vt in sternutatione, & spuitione conspicimus: Sic Pulmo attrahendis, & separandis impuritatibus *Pectoris*: Pancreas, & glandulæ Mesenterij sulphureis & salis *secundæ digestionis*, vt etiam Renes, quibus omnibus adiuncti sunt *canales ad expulsionem*; Glandulæ pituitariæ, *meatus palati*, Pulmoni *Aspera arteria*; Renibus, *ureteres, vesica, & urethra*, Glandulis Pancreatos, & Mesenterij, *intestina*. Quinetiam attrahendis, & separandis impuritatibus *particularibus* data sunt in diuersis aliis locis *Glandula,*

Lib. 7. de vsu part.
cap. 22.

Lib. 6. de vsu part.
cap. 21.

Lib. eij. cap. 9.

Lib. Artis paruul.

III. PART. MOR.
21.

III. PART. MOR.
21.

Lib. de Glandulis.

Lib. de Myſticâ
cerebri Anatom.
cap. 5.III. PARS MOR-
BI.Rad. 5. Pentag. v-
nit.
Et Rad. 2. huius
Circuli.

dula, præſertim verò *sanguine redūdantibus*, & vligino-
 ſis, vt notat Hippocrates, *ἔτω πλάδι & ὄκ' ἐνὶ ὄν τῶ
 σώματι*. Sunt autem in *Collo*, in *Alis*, in *Inguinibus*,
 circa *Aures*, in *Articulis*, in *Mammis*, vt attrahatur ſu-
 perfluus ſanguis, qui tandem ſecernitur, vt notum
 eſt. At *ſenſibilibus motibus* Natura *peculiaris Media* in-
 ſtituit, *Oculos*, *Aures*, *Nafum* internum, & externum;
Linguam, & *Palatum*, *Ventriculos* in *Cerebro*, & *diuer-
 ſas partes* reuocationi ſpecierum inſeruientes, qui-
 bus adiuncta ſunt *inſtrumenta ſimilitudine*, & ſympa-
 theiâ cum *Teſtibus externis* ad *Generationem* con-
 ducentia, ſicut optimè Robertus Flud Medicus
 Oxoniensis admonuit. *Motui* item *musculos*, *articulatas*
 cum ſuis *ligaminibus compagine*, & *diftinguentia inuolu-
 cra*; *Cerebri meninges*, *Diaphragma*, & *Peritonæum*, ex
 quibus & multis particularibus aliis, cum his con-
 tentis componitur *Machina Microſmica*. Iam
 quomodo in his tam ſimilaribus, quàm *Diffimilari-
 bus* ſe habeat *Pars Morbi* videamus: Profectò cùm
 ex *Morbis* ſecundùm genera, alij ſint *primarij*, alij
 ſecundarij; & in ſpiritibus ſint *priores*; loca eorum
 neceſſe eſt in ipsis *Locis Spirituum Conceptiuis*, *Excluſi-
 uis*, *Perſectiuis*, & *Diffuſiuis*, (ſi ita verè, vt parùm Lati-
 nè loqui liceat) de quibus ſuprà; nam in his ſpiri-
 tus ſolui, & tandem diſſolui; opprimi, & tandem
 ſupprimi, in morte, conſentaneum eſt. At verò cùm
Secundarij ſint in *partibus*; quæcumque partes ſiue
 ſimilares, ſiue ex ſimilaribus compositæ, præſertim
 verò vltimæ, quarum *ſubſtantia*, *quantitas*, *qualitas*, *ſi-
 tus*, *conſenſus* à *Naturali ſtatu* recedunt, ſunt ſedes
 Morborum

PARTICVLARE. 49

Morborum secundariorum, siue simplicium, siue mixtorum, in quibus continuum soluitur, de quibus supra. *Cavitates* porrò, & *Meatus* loca sunt præsertim Morborum *Obiecti*. *CAUSÆ* verò *Partem* eam esse necessarium est, in quâ malignus vapor ex impurâ materiâ nascitur, & vbi illa residet, vnde *parenchymata*, & *glandulas*, & his *vicina*, aut *circumiacentia loca* dicimus esse præcipuas *sedes Causarũ*, cū superfluitates attrahant, vt & *Loca excretionibus dicata*, cū in iisdẽ retinentur; de his autem superiùs. Verùm nec *Spiritus malus*, nec *Planetarum* malignus *certas sedes* obtinent inter *Mouentes causas*, nec *Externa*, nam etiam ipsa *Alimenta* modò in *Chylosi*, modò in *Hæmatosi* generant impuros, & superfluos succos, quemadmodum & à spiritu commotus *Sanguis*, aut eius pars *extra vasa* profiliens, vt in *Pleuritide*, & aliis *inflammationibus*, aut *in vasis*, præter naturam retenta. Hinc quæ sint *partes Symptomatum*, non est dictu difficillimum. *Affectus* simplices enim in *Sensuum Organis* apparent potissimùm; *Excrementorum* autem vitia in *Emunctoriis* excrementorum, quorum Hippocrates *Catalogum* descripsit hâc ratione vt sint, *σώμα κοιλίν, κύστις, ἀλλὰ ἄρθρα*, sub quibus comprehenduntur *Aurium foramina*, *Narium*, *Podicis*, *Emunctoria Alarum*, *Inguinum*, & *Pori Cutis* denique, quorum meminit sub nomine *Ἔ ἰδρωτ*. *Actiones* porrò læsæ, in *Consentientibus partibus facultatum*, *Arteriis*, *Venis*, *Neruis*, *Musculis*, & *Organis Sensuum*, *Carnibus attrahentibus*, *separantibusque*, *vasis expellentibus*. Et vt paucis dicam, in omnibus Corporis

IV. PARS CAY-
SÆ.

V. PARS SYM-
PTOMATIS.

Lib de diætã Acut.

G partibus,

CIRC. IV.

ΣΗΜΕΙΑ.

πενταγ.

VAD. 22. 1. 1. 1.

32

MY. 22. 1. 1. 1.

SIGNA MOR.

BORVM.

I. SIGNA MOR-
BORVM.

partibus, cūm ex Hippocrate sint *ἑμπαθία πάντα*,
 Quamobrem ad *Signorum Circulum* veniendum, qui
 Pentagoni *quartus* est: Optimum enim est vt Cou-
 ille senex dicebat, τὸν ἰητὸν ἀεγλέην τὰ τε πα-
 ρέοντα, καὶ τὰ ἀεγγεγονότα, καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι
 ἀεὶ τῶσι νοσήσει. Quamobrem hanc cognitionem
 κατ' ἀνάμνησιν, vt sæpè diximus, ex primâ & iam
 habitâ contemplatione exprimere conuenit. Hæc
 autem versatur circa *Symptomata*, *Morbos*, *Causas*, &
Partes, de quibus supra dictum est; *Symptomatum* au-
 tem signa habere minimè conuenit, cūm per se
 oculis offerantur: σημεῖα enim, quemadmodum
 Author libri *Definitionum* loquitur, talia sunt, vt
his cognitis, aliquid quod nobis erat ignotum, deprehenda-
 mus: ideoque *Morbus*, qui nobis ignotus est, Signis
 opus habet, & *Causa*, quæ nobis pariter incognita;
 Et *Partis* in corpore latens: Quia verò τὰ μέλλοντα
 cognoscere splendor *Artis*, & *Fiducia ægri*, & pro-
 uidendi studium, ac vulgaris infamix vitandæ
 cautela, monent, ac quodammodo cogunt; ideo
Eventus signa disquirere, *Temporisque* illius oportet.
 Hinc *Quinarius* penultimus *Stellæ nostræ*, qui vt
 illustrior euadat primūm *Morborum Signa* confide-
 rabimus, quæ nulla esse possunt certiora, quàm *Sym-*
ptomata, quæ dicente Galeno, morbos sequuntur,
 οἷον σκιά τινος. Quid autem corporis non visū cer-
 tius iudicium præbere poterit, quàm *umbra*, quâ ab-
 sente, ne quidem corpora vlla videremus: non po-
 test enim *umbra* corporis alicuius apparere sine
 lumine; lumen autem in oculis nostris, & figuras,

PARTICVLARE. 51

& colores exponit ; eius autem diminutio , vel absentia totalis , umbra est. Quamobrem , qui exactam Morborum cognitionem habere volet , is Symptomata cognita prius habeat , nec solum quatenus constituunt τὸ εἶναι νοσολογικόν , sed quatenus signa sunt specialia specierum morbosarum. Igitur primum , *Affectus simplices* exactè dinumerare conuenit , *Colores* , *sonos* , *odores* , *sapores* , *calorem* , *frigus* , *humiditatem* , *ariditatem* , *raritatem* , *densitatem* , *leuitatem* , *grauitatem* , *duritiem* , *mollitiem* , *tenuitatem* , *crassitiem* , *lentorem* , *friabilitatem* , *asperitatem* , *leuitatem* , in singulis partibus , quarum *causas* , & *adaptationes* , vt etiam *uarietates excrementorum* accuratiùs considerabimus , σὺ Θ Ε Ω , libro de Principiis. Nunc *sanguinis* effluentis , vel per *nares* , vel per *hemorrhoides* , vel per *uterum* , vel per *alias partes* , *Excretionum* τῶν ὑποχωρημάτων , *Vrinae* , *Seminis* , *Muci* , *Sordium ex auribus* , *Sudorum* , *Puris* , *Animalium* , aut *Calculorum* , *substantiam* , *quantitatem* , *qualitatem* , *compositionem* , & *excernendi modum* perlustremus , imo *tempus* , & *eius quantitatem* ; mouentur enim succi in corpore , alij tardiùs , alij celeriùs , vt in *Tertianis* , & *Quartanis* febribus perspicuum est ; id autem assequemur non solum visu , & coniecturâ , sed etiam *experimentis* , *destillatione* , *calcinatione* , *pondere* , *mensurâ* , *tempore* ; nam sic *principiorum quantitas* cognoscitur , dum *tempus summi* , qui est effugientis *Mercurij* , & *ignis apparentis* , qui *sulphuris* ; *pondere* autem *calx* , & *terra* , vt etiam *sal per mediam Dissolutionem* , innotescunt : in omnibus autem ad perfectam cognitionem *comparatio* neces-

saria est, & in talibus sic oportet philosophari, quod Sanctorius cœpisse videtur in Staticâ Medicinâ: nam mirabilia sunt in excrementis, quæ si quis intellexerit, nō parum in Curatiuâ Medicinâ valebit: Sunt enim ipsa sæpè morborum ipsorum remedia quod in *selectis nostris cogitationibus* aperuimus, & quod etiam infrâ repetemus. Tandem *Actiones lasas* perpendere solertioris est indaginis, neque enim solum Naturales, Vitales, Animales, & generationis Actiones in genere sufficit contemplari, sed particulares quasque in singulis Organis, habitâ quadam præsertim coniecturâ quærere. Quod cum prolixioris sit operis hîc omittimus, hanc Exegsim reiicientes in *Praxim huius Artis*, & singulos affectus, quorum Nomina hæctenus ab initio scriptorum quorumcumque, etiam vetustissimorum, peruenerunt in notitiam nostram: si DEVS vitam, sanitatem, & commoda nobis ad tantum opus largiatur. Sin minus, aut interim qui volet legat, quæ de iis scripta sunt à Duncano, Liddelio, Scoto in Institutionibus; is enim meâ quidem sententiâ methodicam eorum tractationem prosequutus est.

II. SIGNA CAUSARVM.

Collect. cap. 2.

Ego iam ad *Causarum signa* venio, quæ certè potissimum educuntur ex Medici cum ægro, & circumstantibus colloquio, & argutis interrogationibus, quod notauit Bertucius Bononiensis, Medicus olim præstantissimus, licet barbarus scriptor, tractans de Informatione Medici: sic enim loquitur: *Nam ita præsentia non solum, sed & præterita cognoscere poterit, quod suadet Hippocrates.* Præter hæc considerabit

Elemen

Elementorum constitutionem, in illo Cælo: item *Soli & Aquæ*, ex quibus morbi plurimum oriuntur, & *Hominum Natura* alteratur: vnde de illis ex professo scripsisse videmus Hippocratidarum principem.

Lib. de aëre cor. & aquis.

Quin etiam *Cælestium coitus, & configurationes*, tum *generales*, tum etiam *particulares*, propter allatas rationes, superiùs examinare conuenientissimum fuerit, præsertim in *Epidemiis*; nam vt idem egregiè scribit, nunquam satis laudatus, Græcæ Medicinæ

Instaurator, αἱ μεταβολαὶ τῆς ὡρέων μάλιστ' ἀκτουσι νοσήματα, &c. quæ si placet, legere studiosus istarum rerum poterit: nam principia exaltantur in diuersâ constitutione Solis in Eclipticâ, & reliquorum syderum circa eam, vt notauit Ptolemæus cum

Lib. 3. Aphor.

Hermete, Manfredus, Hasfurtus, Mizaldus, & R. Campanella, cum multis aliis, de quibus dictum est. Et ex iisdem, alij morbi sunt Martij, alij Saturnini, alij Mercuriales, &c. quæ percipiuntur ex

Directionum, Revolutionum, Profectionum, & Transituum locis, & cognationibus, vt exemplis ostendit Franc. Iunctinus Theologus, & Astriologus excellentissimus. His quicquid *Sensus quinque* in exegeſim vocati, offerre poterunt ex superioribus colligendum, quemadmodû & rerum non naturalium catalogus, *Lineæ* pariter in *manibus* aut *fronte*, constitutionem partium, ex vi primi spiritus formatoris corporis, & *neui*, secundum suos colores, vt etiam *ungues* causas non obscure declarant, quod fusè docuimus in *Physiognomicis nostris Philosophicis. Somniorum vim* hîc addamus, quam cognouit, & probauit Hippo-

1. Tom. Specul. Astr. in tetrabibl. Ptolem.

crates,

crates, laudauère, & interpretati sunt Synesius, Albertus Magnus, & Doctissimus Augerius Ferrerius, in tractatibus ex professo conscriptis. Ad hæc, ex consensu Solis, & Ignis naturæ Motum principiorum, & succorum ex his compositorum coniungere necesse est, quem iam aliquot ante Galenum annis, Soranus Ephesius obseruarat, cuius Circulum nullus Interpretum, quod legerim, explicare voluit, causâ, vt coniiicio, minimè perceptâ: tâtum enim ipsi fatentur conuenienter cum XXIV. Horis, quattuor, quos vocant, humores seorsum commoueri: Sanguinem ab horâ noctis IX. ad horam Diei XII. Bilem flauam, ab Horâ Diei III. ad horam diei IX. Bilem atram, ab Horâ diei IX. ad Horam noctis III. Pituitam, denique ab Horâ noctis tertiâ, ad Horam noctis IX. Quod certè à vero non videtur alienum; nam tanto consensu Ignis naturæ, qui in nobis est, cum Igne centrali Terræ: & ignis ille centralis cum Solari consentit, vt id, hâc Sorani, & nostrâ, si velimus, obseruatione confirmetur: dum enim Solem horâ nonâ noctis scilicet, Ignis ille in procinctu esse deprehendit, exultat, & spiritus eius confortari incipiunt temperatè, ita vt nec vehementiùs augeantur, nec spiritus in impuro sulphure accensi, si qui sint, cum eodem motu ferantur: (Nam ita œconomia naturalis comparata est, vt bonæ plantæ aduersaria nascatur proxima, & sic in aliis multis accidat, cum tamen vtraque eodem tempore crescat, floreat, semina effundat, & tandem marcescat. Sic de spiritu naturâ; de quâ fusiùs in selectis cogitationibus nostris)

nostris,) nec etiam *falsi spiritus* opprimere, aut opprimendo, vel soluendo *turbare* & ^{ales} *possint*, sed omnia moderata sunt, & sanguinis circulatio fit pacatè defluens à venis in arterias, æquis interuallis, per Cor, vt dictum est, non aliter ac *fluuius*,

————— *Tacitis qui leniter undis*

Cæruleus, placidis per vada serpit aquis.

Verùm dum circa horam diei III. suam cum Sole coniunctionem contingere præsentit, in Meridiani circuli puncto, tunc augentur vires spirituum eius, & sulphureorum impurorum pariter, vnde sulphureæ partes sanguinis mouentur, nec subacta vis salis, & matricis eius quicquam potest, aut volatilis & ^{us} *pseudenantio* motu insurgere, nisi dum eius vim minui, cum Sole in occasu ferè percipit, horâ diei IX. tunc enim cum Saturninis viribus accedit pugnaturus, circa Domum mortis, & septimam fortiùs. At vbi horâ noctis tertiâ separatus omnino per intermediam terram, igne naturæ ad intima recurrente, *falsi spiritus*, & vires Lunares opprimentes, & Aquæ mouentur motu diffuso, per partes à centro remotiores, ad centrum nihilominus tendentes, quæ vitiosis partibus enatæ, suppressionem spirituum puriorum, & ignis Naturæ moliuntur. En Graphica, saltem prima motus huius explicatio. Quantum verò conferat ad Causarum cognitionem ingeniosus quisque facile percipiet. Superest vt vltima signa causarum apponamus, cum enim à *Cacodæmonibus* fieri morbos dixerimus, quâ ratione dignoscet hos Medicus? Profectò quamuis Baptista

Lib. 3. de Morb.
venetic c. 13.

Serm. 13. c. 119.

Lib. 2. de 5. eff. 1. p.
Sacerdotalis tract.
de Exor. cap. 30.

Ioann 8.

tista Codronchus multas *actiones lasas* designet, ex quibus si non omnibus, saltem quibusdam vult innotescere maleficium, nihil video tamen, quod sit verè pathognomonicum, præter *sensum flatus frigidissimi* ventrem permeantis, & citò redeuntis, aut *vaporis instar flammæ* ignis calidissimi simili modo Energumenum infestantis, adiunctis iis signis, quæ deducit à causâ morbi, externâ scilicet, impropria & remotâ, vt sunt *maledicta, mina, amores intensissimi, odia magna, & extrema, inuenta instrumenta maleficij, & cum iis scientiarum, aut linguarum prius ignotarum notitiæ*. Sed hîc *Experimenta* maximè laudantur, ex *hyperphysicis, & physicis* deprompta. Vt enim de *physicis* loquar, idem Codronchus meminit *suffumigiorum fortium*, verbi gratiâ, sulphuris, & suffimenti Berenices Aëtij: Et verè hoc docet Historia Tobiaë, & Lullius *Hypericonis* suffitum probat: Sammarinus scribit eum qui *Carnis hœdinae* esum per XXX. dies ferre non potest esse Dæmoniacum. Verùm *Hyperphysicum* eius præstantius videtur ad detegendum Aduersarium (nam *יוו* apud Hebræos nihil aliud magis significat) dum scilicet admoniti nolunt dicere Psalmum *Miserere mei DEVS*, vel *Qui habitat in adiutorio*, &c. vel Euangelium, *In Principio erat verbum*, &c. similia Sancta. Cùm enim in his veritas sit, in Diabolo verò minimè, vt dixit Dominus, cùm ipse ex propriis loquitur, & mendacium loquitur, quomodo potest illa proferre? profectò docet Euangelium Cacodæmonem scripturas nō nisi peruersè, & conuulsè citare; in hac re consentiunt historia

storiæ plurimæ. Tremuit præterea Satan ad *Sacra Nomina*. Hoc nos monuit Neilus Episcopus sic scribens, Θ Ε Ο Σ ὄνομα ζῶντος Φυγαδδὶδ' ὄντι δαίμονας. Et quemadmodum scribebat Apostolus ad Philippenses, de Salvatore nostro: DEVS exaltauit illum, & donauit illi *Nomen* quod est *super omne nomen*, vt in nomine IESV omne genu flectatur, cælestium, terrestrium, & Infernorum:

In Paraneſi.

————— torquetur Apollo

Nomine percussus CHRISTI, nec fulmina verbi

Ferre potest, agitant miserum tot verbera lingua,

Quot laudata DEI resonant miracula CHRISTI.

Sic canebat Prudentius Poëta pius, & clarus. Quamobrem non miror, si ad deprehendendum Energumenum *ſchedulam* aliquam sacra DEI nomina continentem, vel quid aliud sacratum latenter ægro applicent, vt dicit Codronchus, & ad ea tremere æger, & horrere incipiat, ac præ dolore multos motus etiam inconditos edere, multaque inusitata dicere, & facere. Vnde & Exorcistas hîc plurimum valere non dubito, quorum ordinem in Ecclesiâ, iam ante 1300. annos seruatum fuisse probat ex Conciliis, & Patribus sufficienter Martinus Del-rio Theologus, in Disquisitionibus Magicis. Ex istis igitur, quæ sint Signa Causarum perspicuum est. Partium Affectarum τεχνήρια disquiramus. Galenus, *Actionem lasam, Excrementa, Doloris proprietatem, & propria considerat Accidentia*, nos βατολογεῖν nolentes vno verbo, *ſymptomata* consideramus, in quibus sunt *Affectus simplices*, qui consensum partium explicant:

Locis citatis.

Disquisit Magic.
lib. 6. c. 2. sect. 3.
Quæst. 3.
III. SIGNA PARTIUM.

H Sic

Lib. α ϵ ρ ω .

Sic enim ex Hippocratis obseruatione ἐφύλλω τῆν
 ἔργωπα, huius scilicet partis, quæ est ἐπὶ τοῦ
 ὤψι, circa oculos, frontis nempe consensum habere
 cum ore ventriculi, cuius rationem explicuimus ex
 Harmoniâ Cœli & Hominis in *Physiognomicis* nouis,
 & pulchris rationibus, dum de *Nauis* differuimus,
 quorum doctrina huc pertinet. Sic ex loco proxi-
 mo huius citationis, mutata oculorum albedo, *ocu-*
los cum matrice conuenire significat ex *anatome*, ad-
 iunctâ *cœlesti contemplatione*, sine quâ rationem pecu-
 liaris fœderis inuenire non possis in multis, vt *gin-*
giuarum, & *lienis*; *malarum*, & *pulmonis*, de quibus tra-
 ctatu nostro prænominato diximus. Ex iis etiam
 sunt *Excrementa*, quæ cum excernendi modo secun-
 dùm diuersa corporis emunctoria considerauimus
 attentius in superioribus, ita vt non sit difficile,
 quid ex iis significetur intelligere. Id ipsum de læsis
 actionibus dicimus, cùm & partes in quibus fiant,
 & iis consentientes luculenter exposuerimus; quod
 ipsa confirmat corporum sectio, pluribus autem
 consensus eiusmodi actionum, & partium Sancto-
 rius Medicus, & Philosophus nuper exposuit, quem
 consulant, qui praxeos nostræ spem tantum possi-
 debunt, dum nascentis eius fructus expectare co-
 gentur. Ego Galenicorum signorum catalogo, *Ex-*
perimenta Chirurgica, & *Pharmaceutica* adiicienda cen-
 seo; nam ad *διάγνωσιν* maximè conferunt. Quis
 enim nescit ex consideratione soni rauci, ex strido-
 re dentium, filum extremum distentum tenētium,
 dum percutitur, aut ab iis nodus paleæ teritur; his
 inquam,

In Meth. α ϵ ρ ω .
 errorum.

Sub his sunt *inuē-*
tia, & *noceantia* cō-
 siderata, quæ &
 causas ostendunt.

inquam, experimentis, quæ chirurgica, quòd manu
 fiant, appello; quemadmodum Encausti linamenti,
 ex mastiche, nigredine, locum fissuræ cranij in vul-
 neribus capitis dignosci, quod Guido Caulianensis
 noster, Chiriatros Monspeliensis laudatissimus an-
 notauit. Sic quod ad exanthemata à pulicum, & ci-
 micum moribus distinguenda ex farinâ lupino-
 rum, & oxymelite descripsit CL. V. D. Pancratius
 Marcellinus Collegij Medici Lugdunensis nostri
 Decanus Reuerendus, doctrinæ, & amicitix causâ
 nobis colendissimus. Nã *per ea simplices Affectus patêt,*
 & *per simplices affectus læsæ Actiones,* quæ verè *umbra*
morborum, quemadmodū dictū est; hinc specula oris,
 matricis, cauteria, &c. instrumenta chirurgica. Hinc
 emplastra, potiones, suffitus probatorij, & similia
 ex officinis Pharmacopæorum, quæ suis quæque lo-
 cis in *Praxi speciali* disposita maximo Medicorum
 commodo proponuntur. Licèt autem inter affectus
 simplices recensere potuissem ea, quæ ex chiroman-
 tiâ ad partium cognitionem conferunt, *vt linearum*
rubor, verrucæ, separationes, &c. montium planet. ele-
uationes, depressiones, colores, &c. placet tamen
 separatim hæc considerare, & aliquot de causis
 experimentis subiicere, vt possimus ex considera-
 tione lineæ capitis, affectus capitis considerare, ex
 Hepaticâ hepatis, ex vitali cordis, & ex reliquis vt
 etiam plagis, & colliculis notitiam peculiarem ad
 partem inuestigandam obtinere; hæc autem fusè
 descripta sunt in *Physiognomicis nostris,* quibus adiun-
 gere licebit obseruationes Coclitis, Corui, Cocle-

Chirurg. tract. 3.
 Doctr. 2. cap. 1.

Traicté de la pe-
 ste, ch. 3.

nij, Riuerij, Flud, & similia, qui inter cæteros, meâ quidem sententiâ de chiromanticis acuratiùs scripserunt: quomodo se habeant autem signa chiromantica, cum ratione physicâ libro nostro citato docuimus, ita vt prolixiori non sit hîc opus oratione, quâ moneamus chiromantiæ nostræ prorsus ab similes bases esse ab iis vulgaris istius nugatoriæ, cuius aniles fabulæ, & superstitiosa decreta meritò reiciuntur à Theologis: Nostra ex Anatomicâ, Physicâ, & Astronomicâ doctrinæ placitis producit, à nullo quod legerim, hæctenus sic tractata. Hîc adderem diuinationem illam, quâ quidam ex *numeris litterarum, propriorum nominum* coniiciunt, & verè sæpissimè, utrùm quis in *dextra* vel *sinistra* laboret clauditate, oculorumve orbitate? nisi vanitati res foret proxima; quid enim *dextra* pars cum *imparibus numeris*? vt ab iis eius læsiones significantur, aut quid *leua* cum *paribus*? id tamen inuentum Pythagoræ dicit Plinius. Non possum hîc, quin dicam (vt nihil relinquatur) cognitionem partium in Enerumenis affectarum à Cacodæmone, ex *actionibus læsis* obtineri sicut in aliis affectibus, quemadmodum copiosè docet Codronchus locis allatis, quæ à curiosis, aut generalia minus intelligentibus legi poterunt.

Onomatomania.

Lib. 28. cap. 4.

IV. SIGNA
EVENTVS.

Ad Signa futurorum transeo, quorum quædam Euentum præsignificant: Venantur hunc Prudentiores Medici ex libratione, & comparatione *virium natura, & virium morbi*: nos autem ex superioribus eas esse *Spirituum ignis Naturalis* centralis microcosmici

PARTICVLARE. 61

mici, & Spirituum soluentium, aut opprimentium, vt etiam substantiarum corporearum comprobauimus. Istorum igitur *ἰξωὶ* perpendere liceat, ex causâ Astrali, Elementari, Symptomatum magnitudine, speciei obseruatione, & affecta partis dignitate, vt violenta, Martia, sulphurea, cum insolentibus phænomenis, excrementisque, & actionibus læsis pluribus, vsu, aut necessitate commendatissimis, in quibus vt etiam Saturnina, falsa, & Mercurialia sunt periculo sissima. Priorum verò vim ex contrariâ prædictorum consideratione deriuare conueniet; ita vt cum leuissimis accidentibus in parte ignobili, falsa præsertim, Lunaria, aut Saturnina vix quicquã efficiant, maximè si nec eo anno *Eclipsis* in horoscopo, aut *hylegiali* loco, qui vitam significat, nec loci prædicti directio, vel profectio venerit ad radios infortunati Planeta partiliter, nec infortunia coniungantur in *Ascendente Radicis*, aut *reuolutionis*, aut loci *hylegialis* prænominati partiliter, non interuenientibus scilicet *Iouis*, & *Veneris benignis aspectibus*, qui hos *ἁμαρτημας* emendare possunt, aliàs enim interitus periculum est in procinctu, si tamen *Luna* non in loco maleficorum Radicis, aut in quadrato, aut oppositione eorum, grauissimè laboraret tantùm, & cum aliquâ spe, vt etiam si eo tempore ad nullum beneficum locum *Eclipticæ* perueniret *Horoscopus*, vt ex Ptolemæo, & Albumazare notat Collimitius Tansteterus, cum ipsâ quam affert experienciâ. Is vult prætereà *Medicum astraliter ab agrote non dissentire*, vt secundùm mentem Hippocratis, *Medicus suo fungatur officio*: sed de iis

In Canonibus
Astronomicis.

1. Aph. 1.

aliquando copiosius. Cùm autem de Astrologicis dicamus, non incongruum fuerit, cùm præsertim huc Hippocratem vocauerimus, *locum Lune in Zodiaco*, siue signum in quo collocata est, considerare, secundùm præcepta libelli, qui scriptori illi Coö celeberrimo tribuitur, & quem Hali Arabs Latinis tradidit, cùm in Græcis eius operibus nõ extet; Edidit verò Alexander de Apellatis anno 1508. ex vetustissimo exemplari cum 39. Aphorismis, sub titulo secretorum gloriosissimi Hippocratis: *Quæstionibus* etiam suis Astrologicis annectit Hali Abenragel *eas, quæ euentum morborum disquirunt, conualescentiam, mortẽ, durationẽ morborum, ita vt ex themate cœlesti in ipso cogitationis momento facto, ex domino Ascendentis, Almuten, Sole, & Luna, Octaua, & radiis Saturni, Martisque iudicet.* Hunc sequutus est Guido Bonatus, quærens vtrùm infirmus euadet, an non? qui legatur. Quæstionibus Astrologicis *Geomanticæ* sunt proximæ, cùm tota *doctrina Geomantica* sit *Astrologica*, & cœlestis, vt eleganter ostendit doctissimus Henricus de Pisis Doctor Medicus Lugdunensis, piæ memoriæ, collega noster, in operis sui Prolegomenis. Is Mortem coniicit si in 1. 8. & 12. cadat figura ♄ aut ♂: Salutẽ si ♃ in prima, quæ trãseat ad octauam. Ex Abano verò refert quod si *fortuna minor, tristitia, cauda draconis, rubeus, puer, populus, aut coniunctio* in 1. 6. 8. 10. aut 15. reperiatur *Morbum lethalem* significant, maximè si ab vna prædictarum in alias transeat, itẽ si *Carcer* in pluribus locis schematis reperiatur: tanto enim lethalem magis indicat

Adiuncti sunt operibus Rhazis Edit. Ven. apud Pet. de Leucho ann. 1508.

Parte 2. de iudiciis Astrorum.

Astron. tract. 6. de quæst. §. de sexta domo, q. 1. & 2.

Geomant. lib. 3. cap. 6. q. 2. Lugd. edita anno 1627. cū Priuilegio Regis Christianissimi nostri.

indicat infirmitatem: *Salutem* verò significare dicit *caput draconis, puellam, fortunam maiorem, acquisitionem, & letitiam*; quibus alia adduntur quamplurima: Cautus hic tamen Medicus hæc quantum Naturalia, tantum consideret, & aduersa Theologorum præceptis reiiciat quemadmodum fecit ille in principio operis sui, laudabili prorsus exemplo. Idem ego consulo circa *Rotam Pythagoream*, ex quâ noui quosdam Medicos, conicere solere salutem, aut mortem ægrorum, considerando ex producto additionis numeri nominis, & diei (ex Alphabeto, & Numeris rotæ, & tabulæ,) diuiso per 30. si quod relinquitur ex partitione in *superiori, vel inferiori, medietate rotæ*, in quâ plures sunt numeri; in *primâ enim salutem, in secundâ mortem* significare dicunt. Hanc descripsit Catanus in fine Geomatiæ suæ cum aliquot Alphabeticis, & Arithmeticis sortibus, ex quibus quærit quis prior ex duobus morietur? & similia quæ possent huc transferri, nisi superstitiosa mihi, nec satis licita viderentur, aut si verum esset illud Terentiani poëma:

Et Nomina tradunt ita litteris pacta

Hæc, ut numeris pluribus illa sint minutis,

Quandoque subibunt dubia pericula pugne,

Maior numerus quâ steterit, fauere palmam,

Præfagia lehi minima patere summa:

Sic & Patroclum Hectoris manu perisse;

Sic Hectora tradunt cecidisse mox Achilli.

His etiam annexeremus *Indorum regulam Manfredi,*

& experimentum vortice Mizaldi, pro victoriæ Naturæ
vel

Manfred. in Cent.
til.

Mizald. in Cent.
Memorab.

vel morbi cognitione, iuuat potius *signa copiosa prognostica* in libris Hippocratis de illis inscriptis obseruare, quæ cum syndrome symptomatum Oeconomix Microcosmicæ supra delineatæ perito sufficient ad Euentus morborum prælagiendos. Iam ad *Tempus* quod consideratur in *periodis*, quibus *morbi motus* designatur, dum incipiunt, dum augentur, dum vigent, & dum remittuntur symptomata, quæ, non aliter ac Gnomon, qui in Horologio temporis à meridie explicat interualla, *quid*, & *quando* accidere debeat sine voce declarant. Sed certè famosa est illa *dierum* consideratio *criticorum*, à vetustissimo Hippocrate multis post millenarium annis obseruatorum, quorum pleniorē notitiā ex intellectu causâ Galenus affecutus est, *Lunæ* videlicet *motum*; & profectò perfectissimam obtinisset, si Ptolemæus multis annis ante ipsum vixisset: Ex eius enim Apotelesmatum, & librorum selectissimâ doctrinâ Planetarum motus, & operationes accuratiùs discere potuisset. Res ingenio tanto, quod verè ad Medicinæ splendorem surtulerat dignissima! Tantum agrum non neglexerunt posteri Astrologi Medici, inter quos, iure doctissimum Augerium Ferrerium Medi. Doct. Tolosatem nominare debeo, qui consensum hunc lunarium periodorum, & dierum accuratè persecutus est; & expertus paradeigmatè demonstrauit, vt etiam alia multa Iatromathematica. Fuchsius Galeni iuratus interpres, hunc etiam *eleganti Schemate* docuit ad dies 27. hor. 8. ex quibus *mensē suum peragationis* componit. Sic enim ostendit

V. SIGNATEM-
PORIS.

2. Aph. 24.

3. de dieb. decret.
cap. 2. 3. 5. 6.

Lib. de diebus di-
rect.

Instit. lib. 4. sect. 2.
cap. 10.

PARTICVLARE. 65

ostendit 4. diem, ostendit accedere cum primo aspectu sexangulo Lunæ ab eo loco, in quo erat incipiente Morbo; 7. cum primo quadrato; 11. cum primo trigono; 14. cum diametro; 17. cum secundo triangulo; 20. aut 21. cum secundo quadrangulo; 24. cum secundo sextili, & reditum ad primum locum, coniunctionem scilicet, die 27. Quæ omnia quicumque contemplantur cum diuersis applicationibus, & locis fortunatis, & infortunatis, collatis vt supra dictum est, radicibus, & reuolutionibus, directionibus, profectiõibus, coniunctionibus, & Aspectibus, Individui, & Anni, & obseruationibus Astrologo-medico- rum, v.g. Manfredi, Tansteteri, & Magini, viri excellentissimi, cum reliquis prænominatis magnâ cum omnium admiratione in Annorum, non solum mensum, & dierum, sed etiam horarum salutis, aut mortis corporalis cognitionem veniet, si adiungat etiam paroxysmorum, & temporum eorum quattuor contemplationem: Quidam ex directionibus chiromanticis, quæ sunt per diuisionem lineæ vitæ in 120. p. vt in physiognomicis docuimus, singulis p. singulos annos tribuentes, ex distantia separationum tempora morborum colligunt. Collega noster de Pisis docet etiam Geomanticarum directionum rationem pro annis, mensibus, diebus, & horis, quæ in hunc vsum reuocari possent cum superioribus; denique ex ostentis etiam potest conici tempus mortis: nota est historia M. Bruti, cui ex Asiâ traiecturo φάσμα quoddam affidens ἐκφύλαξ σώματι ἢ φοβεῖσθαι percontanti cuius esset, respondit ὁ σὸς ἂν Βρῆστε δαί-

Maginus lib. de legitimo Astro- nom. in Medicine vsu.

Geomant. lib. 2. cap. 10.

Plutarch. in vita Bruti, tom. 3. v. Vir. Ill.

Cardanus lib. 16.
de varietate rerū
cap. 93.

Apud Vairum lib.
2. de fascino.

Gobelinus Perfo-
na in vitā B. Me-
nulp̄i.

V. Exempla plu-
rima apud Gaffa-
rellum.

L. des Curios. in-
ouies ch. 4. §. 7.

μων κακός ὄψις δὲ με πρὸς Φιλίππους, vbi Brutus
in conflictu occubuit; sic etiam in nobili & anti-
quâ familiâ Tortellarum Parmæ priusquam aliquis
moriatur, vetula solet apparere, tristis ferè sub ca-
mino alicuius cubiculi: & ad Rhodanum in Sequa-
norum confinio in S. Mauritij Monasterio Viua-
rium quoddam, legi alicubi, piscem in summam
aquam mortuum quasi euomere, quoties aliquis
Monachorum morti proximus est; non absimile est
quod in Bodkensi Monasterio accidebat per cam-
panam. Poëtæ *fatales* quasdam res vitæ hominum,
quæ cum illis viuunt & intereant docere visi sunt,
fingentes stipitem Althææ, in quo Meleagri vita,
quem Ouidius appellat funereum torrem, qui sta-
tim ac

Ouid 8. Metam.

——— *Correptus ab ignibus arsit*

Inscius, atque absens flammâ Meleagrus ab illa

Vritur, et cæcis torreri viscera sentit

Ignibus, ut pariter crescunt ignisque, dolorque

Languescuntque iterum, simul est extinctus uterque.

Et certè cùm in consensu cœli, & elementorum,
Stellarum, & mixtorum tanta vis insit, vt superiùs
demonstratum est: Quæ vno, eodémque tono mo-
uentur, non possunt in discordiâ pariter eadem non
affici ratione, sic cithara citharæ magneticè conci-
nens, nullo tangente, in dissonantiâ consentit, vn-
de fit sæpè vt propter Astralem consonantiam eæ-
dem res simul orientur, & simul malè habeant, vt
patet ex historiâ Geminorum in Episcopali vrbe
Saluuiorum, quam recitat Cl. D. Gaffarellus, addu-
cto

Liu. des Curios.
inouies ch. 7. §. 9.

Et o teste viro probo, & noto, qui ob similem Genesim, in similitudine, morbo, somno, vigiliâ, tristitiâ, &c. vniformiter se habebant. Hanc cœlestis, & elementaris sympathieæ vim nouerat procul dubio Astrologus ille Ioannes, qui Romanum Lacapenum admonuit de statuâ fatali Simeoni Bulgarorum Duci, quâ truncatâ, Simeon ille dolore stomachi interiit. Et vt magis vis illa consensus syderum, & sublunarium innotescat consideretur Historia *nasi empi* à seruo, qui licet in alienâ carne insertus esset, & in multa distantiâ, putrefactus est nihilominus, vbi seruus interiit, quemadmodum scripsit R. Flud, ex relatione Capitanei Hambleton, quod non potest adscribi nisi vi cœlestium corporum agentium in eadem elementa, quæ eodem tempore mixta sunt. Hoc cognito, Ioannes Burgravius *fatalem suam lucernam* vitæ, & mortis ex sanguine composuit, mysticè viuentem iugiter, & cum morte eiusdem hominis, à quo est sanguis, expirantem; omnesque grauiores affectus prodentem; creditque ex eo eductum *limpidum liquorem*, quo vasculum vitreum plenum Oliuerius, Arto fratri suo dedit, cum hâc obtestatione, vt in sui gratiam quotidie obseruaret, an aliquando commutaretur in atrum? tunc enim certissimum *calamitatis suæ* sciret indicium; quod euentus comprobauit, vt ex chron. Britannicæ patet legētibus. Ex simili causâ Lipsiæ in morte H. Raufcher, phialam *aquâ limpidissimâ* plenam, stantem in mensâ, & ad hunc vsus comparatam dissiluisse anno 1576. mense Decembri, præ-

Cilycas p 4. Annal. & Zonaras tom. 3.

Lib. de Mystica sanguinis Anatomia cap. 6.

Lib. Biolychnij pag. 93.

Pag. 96.

sentibus D. D. Theol. & Med. idem credit Burgravius; ut etiam in morte Monachi Coloniae, referente quodam Italo. Quamobrem non parum ex rerum ortu, & consensu cum syderibus ad prognosim Medicam considerationes eductas pertinere quivis intelligens facile percipiet. Possem his omnibus accensere *prodigia*, quae praecedere solent saepissimè interitus hominum ex meteoris, ut est *Cometa*, de quo sic Poëta:

ἔδεις κομήτης ὅστις ἔκκακόν φέσῃ.

Ut etiam *fulmen*: siquidem memini ex eius impetu tactam de caelo turre castelli de *Chapeaucornu*, Viro nobilissimo, & mihi amicissimo, proh dolor! meo & nimis infelici prognostico D. Antonio de *Grolée*, Domino eiusdem, *Vigneux*, *Arcisses*, &c. praenuntiasse in extremo senio cōstituto; intra 15. dies enim interiit placidissimè, extincto paulatim, ac sine febre ferè, calore ignis naturalis, cum tunc benè valeret, hunc dixisse tamen ipsâ auditâ ruinâ, Gallicè, ut erat ingenio festiuo, *Le canon ioüe bien pres, il ne faudra pas tarder à se rendre*; quod in mentem mihi reuocat illud Platonium, *Ἄνθρωποι χησημώδῃσιν, ὅταν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι*.

In Socras. Apolog.

CIRCVLVS
QVINTVS.
ΔΕΙΞΕΙΣ.
ΠΕΝΤΑΓΩΝ.

I. AN SIT AGENDVM.

Postremus tandem occurrit Pentagoni nostri circulus *curandi rationem* proximam perspicuè demonstrans *quinque* vocibus tanquam obeliscis, tanta, tot voluminibus in immensum productis hypomnemata: *Actionis enim Medicae curatiuae quinque* sunt tantum *circumstantiae*: prima, *An sit agendum?* cum Galenus imprudentis consilij esse dixerit, vbi desperata

rata

rata omnino salus est, apud vulgus infamare præsi-
 dia, quæ multis fuere salutis: & certè cum sapientis
 sit habere finem bonum propositum in operibus
 suis. Deploratis omninò, & certam mortem tantum
 expectantibus, cur sanitatem restituere conabitur,
 quam ex Artis præceptis præuidet impossibilem: vt
 igitur nihil ambigat, proponat sibi ἀξιόματα duo:
 I. Igne natura valido existente, contra morbos, & causas
 eorum confidenter agendum est, pro microcosmi conseruatio-
 ne. 2. Igne natura per manifesta signa, ad ineuitabilem ex-
 tinctionem, dissolutionem, vel suppressionem ruente, morbis, &
 causis eorum præualentibus, ab opere Medico recedendum:
 Quæ porrò vim naturalis ignis, aut eius imbecilli-
 tatem explicant copiosè, inter signa proposita sunt.

Suprà p. 61.

Secunda Circumstantia docet, Quid sit agendum? II. QUID SIT
AGENDVM.
 cuius primum est axioma, Corpori uiuenti agro sanita-
 tem, & optimam constitutionem reddere oportet, sublata
 morbi causa, vt ipse cum symptomate recedat. Duplici
 modo id assequitur Hippocrates per ἀφαιρέσειν, & Lib. de flatibus.
 ἀεγείρειν; ad vtramque verò referuntur Tria Me-
 dicorum instrumenta. I. DIÆTA, quæ aëris ambientis,
 cibi, & potus, somni, & vigilia, motus, & quietis, Excre-
 mentorum, Pathematum animi, Umbrarum, Frictionum,
 Balnei, Veneris, Indumentorum, domorum constitutio-
 nem considerat, ab iis enim & corpus lædi potest,
 & ab iisdem eius nocumenta possunt potenter
 emendari. Accidit enim sæpissimè, v. g. vt aëris mu-
 tatio ad curationem morborum maximè conferat,
 cum ab ipso cælo ortum est vitium: sic Tabiarum
 aër phtoë laborantibus Galeni temporibus erat

Lib. 4. de nat. Dæ-
monum.

De his copiosè
Magnus Medio-
lanensis in Regi-
mine sanitatis.

Zacutus Lustra-
nus, prax. admir.
obseru. 1. lib. 2.

auxilio, cùm peregrini accederent. Sic maleficio af-
fectis, si loci mutatio fuerit utilis, quemadmodum
contendit Ananias, illud ipsum aëris ratione saltem
accidit, omnino naturali: Indumenta pariter no-
cent, & prosunt corpori nostro diuersimodè; no-
cent impediendo fuliginosorum spirituum exi-
tum, vel aëris, & vberiore ingressum, vnde in
poris constrictiones, catarrhi, coryzæ: in his autem
summa vis consuetudinis, si videlicet legem con-
trariorum spectemus, quod suadet Hippocrates.

Quinetiam indumentis quibusdam, quidam morbi
percurantur, & sanitas conseruatur mirabiliter se-
cundùm *tincturas*, & *Naturas* vestium: Sic zona ex
equo marino Mulieribus vterum difficulter geren-
tibus opitulatur; sic agro stomacho plumosa pellis
vulturis, sic vestes coccineæ variolis laborantibus;
eadem de domibus, vmbri, &c. dici possunt.

2. PHARMACIA, quæ *Animalibus*, *Vegetabilibus*, &
Mineralibus vtitur, vel simplicibus, vel mixtis, liqui-
dis, solidis, & mediis; externis, vel internis, ad *at-
trahenda* per virtutem signaturæ, & *extrahenda* è cor-
pore ea quæ secum consentiunt in compositione,
& principiorum mixtione, ad *Vnionem*: Ita enim
omnia purgantia, & suppurantia, & mundificantia
agunt, & omnia venæna curantur, & inueniri pos-
sunt alexipharmaca omnia: (quod in *selectis cogita-
tionibus nostris* clarè demonstrauiimus) vel *reparanda*
& *conseruanda similia compositione*: hanc autem simili-
tudinem nullus sine *signaturis* odorum, saporum, fi-
gurarum, colorum, & sine *ignis examine* intellexe-
rit.

rit. Quemadmodum autem *tractio*, & *tractio* fiunt per *solutionem*, ita *reparatio*, & *conseruatio* fiunt per *coagulationem*, & hîc *mysteria* plurima continentur, de quibus in *praxi*. 3. **CHIRURGIA**, quæ idem præstat quod *Pharmacia*, non quidem *virtute principiorum*, sed *manualium instrumentorum*; quæ actiones principiorum imitantur: Quæ enim *pungunt* more *salis* agunt, quæ *secant* more ♀^{ii} , quæ *stringunt*, *consolidant*, & *uniunt*, more *sulphuris*; & pro variâ *mixtione* variorum instrumentorum actiones considerare licet. *Chirurgia* ergo *soluit*, dum *continui solutionem* facit, *secando*, *pungendo*, vt in *phlebotomiâ*, *scarificatione*, &c. vel *superfluum auferendo*, *extirpando* ve, vt *glandulas refecando*, &c. *atrahit* enim, & *extrahit* sic, quæ *inutilia* sunt & *onerosa naturæ*. Dum *verò vulnera consolidat*, dum *reducit algebras*, vt *Guido* In c. sing. Chirurg. loquitur, *fracturas curat*, & *luxationes reparat*, & *conseruat* constitutionem corporis naturalem, tunc *coagulare* dicitur. Illas porro actiones *Chirurgicas* *Græci* scriptores suâ linguâ peculiaribus, & propriis nominibus insignita reliquerunt, vt sunt pro prioribus *Ἐπίπεσις*, *διαιρέσις*, pro posterioribus *συνίσις*: *διόρθωσις* enim *vtrisque* mixta est.

Verum quemadmodum *vniuersam Medicinæ Doctrinam*, non solum ex *Elementaris mundi cognitione* fluere superius demonstrauimus, sed etiam ex *Archetypi*, *Firmamenti*, *Planetarum*, & *Microcosmi* consideratione, ita etiam ex iis petenda videntur *remedia therapeutica*.

Quod autem *curatio morborum* sit à **DEO**
Optimo,

Exod. 15, 26.

Num. 12.

Hist. de l'origine
des langues ch. 20.

Ps. 60.

Ps. 71.

Optimo, Maximo, testantur plurimis in locis sacre paginæ: Sic enim DEVS ad Moseh dicens, Si audiēdo audieris vocem יהוה אלהים, & rectum in oculis eius feceris, & auscultaueris præceptis eius, omnem infirmitatem, quam posui in Misraim non ponam super te, quia ego יהוה sanans te. Ideoque ipse Moseh clamauit ad יהוה cum iratus est contra Mirjam, ita vt leprosa facta sit dicendo: אלהים רפא נא לראה, id est, Deus, quaeso, sana nunc eam; & sic sana facta est, vt ibidem legitur. Hinc probat Duretus, linguarum, & mysteriorum Hebræorum interpres doctissimus, scripturam, schemoth clementiæ, & misericordiæ vti quotiescumque de gratia cœlesti obtinenda agitur; hæc autem dicit esse præcipuè אלהים, יהוה & אלהים, quem hîc inuocat Moseh; sæpè etiam אלהים, sic enim David in Psalmis אלהים terram scidisti, sana contritiones eius, quia nutat. Miserere mei אלהים secundum misericordiam tuam, &c. Quia verò, vt inquit ille, *Quadrilitterum Nomen* commune est tam iustitiæ, quàm gratiæ cum sit in mediâ lineâ numerationum diuinarum, in Sephiroth תפארת, id est, gratiæ, pulchritudinis, ornamentis; ideò vtitur eo etiam Scriptura, in sanatione petendâ; sic enim David æger: Sana me יהוה quoniam territa sunt ossa mea: notat autem Præses iste dignissimus, tunc subscribi sacro nomini puncta אלהים, quod tamen non bene constat, meo quidem iudicio: Nam nec in oratione Chizchijahu aliter quàm pūctis אלהים notatur, in libro Iesahjahu. Angelis etiam vtitur DEVS in curatione

curatione morborum humanorum, vt *Raphaële*, pro curatione patris, & matris Tobia: Et descendebat Angelus $\kappa\tau\prime$ $\kappa\alpha\mu\epsilon\delta\acute{o}\nu$, in Colymbethram Bethesda, & turbabat aquam, primus autem descendens post aquæ commotionem, sanus fiebat. An verò *cacodæmonum* ministerio etiam tolli possint morbi, disputare videntur, qui ex autoritate I. C. maleficiis vti in bonum finem volunt, & Theologorum, Petri Aureoli, & Angeli de Clauasio; imò & experientiâ, referente Nidero: contra eos verò copiosè Martinus Del-rio Theologus suprà citatus, multis, magnisque certat rationibus: & reuerà quod dicebat Leo, *Dæmones agunt versutissimâ arte fallaciæ, eorum beneficia omnibus sunt nocentoria vulneribus.* Si igitur sanat Dæmon, videtur id fieri indirectè, cùm videlicet diuinâ virtute coactus, aut suâ sponte, permittente tamen Dei iustitiâ, nocere desinit: causas scribunt Theologi. Nos num etiam *Hominibus* vtatur DEVS, bonis & piis, ad curâdos ægros videamus. CHRISTVS dixit: \acute{o} $\pi\acute{\iota}\sigma\theta\upsilon\sigma\alpha\varsigma$ $\kappa\acute{\iota}$ \acute{o} $\beta\alpha\pi\tau\iota\sigma\tau\acute{\iota}\varsigma$ $\sigma\omega\theta\eta\sigma\epsilon\prime$): & paulò post, $\sigma\eta\mu\epsilon\acute{\iota}\alpha$ η $\tau\acute{\iota}\varsigma$ $\pi\acute{\iota}\sigma\theta\acute{\upsilon}\sigma\alpha\sigma\iota$ $\tau\alpha\upsilon\tau\alpha$ $\omega\delta\alpha\chi\omicron\lambda\eta\tau\acute{\iota}\sigma\eta$, $\epsilon\upsilon$ $\tau\acute{\omega}$ $\acute{o}\nu\omicron\mu\alpha\tau\acute{\iota}$ $\mu\epsilon$ $\delta\eta\mu\acute{\iota}\omicron\nu\iota\alpha$ $\epsilon\upsilon\beta\acute{\alpha}\lambda\lambda\eta\sigma\iota$, &c. item, $\epsilon\pi\acute{\iota}$ $\epsilon\pi\acute{\rho}\omega\tau\eta\varsigma$ $\chi\epsilon\acute{\iota}\rho\alpha\varsigma$ $\epsilon\pi\acute{\iota}\theta\eta\sigma\alpha\sigma\iota$, $\kappa\alpha\acute{\iota}$ $\kappa\alpha\lambda\acute{\omega}\varsigma$ $\acute{\epsilon}\xi\eta\sigma\iota$. Hinc tot curationes Apostolorum, per *fidem*, virtute *sanctissimi Nominis*: Hinc sacramentorum Christianorum, Baptismi, & Eucharistia, Pœnitentiæ, & Exorcismorum Ecclesiasticorum, ceterorúmque remediorum Religionis Christianæ tanta vis: Hinc quæ de virtute *Crucis*, & de dæmonibus scripsit Lactantius Firmianus, & de *Nomine CHRISTI*. Vnde forsan

Ioan. 5. v. 4.

L.eorum, Cod. de Malef. & math. Et in hanc l. Salicet. Godefr. &c. In 2. l. 34. q. 2. Vocc. superstitio/ 6. 13. Nider. Epir. fornicar. c. 3. Serm. 19. de pass. Domini.

Lib. 4. de vera sapient. cap. 17.

K Saluatores,

Manu. c. 11. n. 36. *Saluatores*, siue Saluatores illi Hispani, (quorum munus non improbat Nauarrus, sed licitum scribit) in oratione suâ, sacrorum istorum Nominum, & signorum, vt etiam Eucharistiæ meminerunt addentes *Credo*, quod est testimonium vocale fidei, & gratiæ, & inuocando curantes, vt annotauit D. de l'Ancre Consiliarius Regius Burdegalensis. Hinc *χαρίσματα τῶν ἁγίων*, quæ dantur Christianis, per Spiritum, vt Apostolus loquitur, ex quibus est illud, quo CHRISTIANISSIMI GALLIÆ REGES tangendo liberant à *Scrophulis*, vt notat non solum Guido de Cauliaco, sed etiam ipsa experientia confirmat; & semper confirmauit quotiescumque Rex noster Christianissimus LODOICVS verè IVSTVS pietatis paternæ hæres, vt Regni verus, Diuino instructus auxilio, scrophulis laborantes, *sacris tetigit digitis*. Credit etiam Delrius virtute diuinâ fieri, quod refertur, Reges Angliæ olim quosdam annulos benedixisse, vtiles neruorum contractioni, *Spasmo*, & morbo *Comitiali*, & in hanc rem citat Polydorum Vergilium. Vulgò creditum est etiam Comitissas Grolleenses in Sebusianis, curare *Hydrophobos*, appposito quodam ex ouis assatis alimento, sine sale, quod ab aliis nõ fit, sed adiungitur ab iis oratio, & ieiuniũ. At verò cum inter Ethnicos reperti sint, qui etiam *contactu* curauerunt, v.g. Pyrrhus, qui pollice curabat *Lienosos*; Ego id fieri arbitror propter *idiodynamiam*, ab *astrali constitutione* acceptam, quâ accidunt sæpè prodigia, per *ἰδιοσυνηγορίαν* principiorum. Sic enim factum est vt sudoris Alexandri odor

non

non effct infuauis ; sic fit vt *ligatura physica* fanent, v. g. *Lien* animalis alterius, *Lieni* humano laboranti appositus, postea ablatuſ dum exſiccatur in camino, facit vt turgens laborantis detumescat ; & hoc non facit Diabolus, vt notat R. Campanella Theologus. Sic *perſicaria* applicata liuoribus, tumoribus, vlceribusque medetur, dum post leue momentum ſublata putreſcit, & sic magneticè curat, & homines, & equos, vt notat Theophrastus Heluetius. Sic etiam agit Vnguentum armarium. Sic Monachus ille Neapolitanus *pedibus testitudinis* applicatis, à podagrâ liberatus est, vt fusè docuimus in libro nostro de Podagrâ. Vſus est etiam D. Fonseca Episcopus Stabienſis, referente Solenandro; Desumpserat autem Sculus ex Hebræo Codice Costæ Ben Luca, qui de Phisicis ligaturis inscribitur, ab Arnaldo Villanouano in linguam Latinam conuersus, in quo alia multa, & præclara, quemadmodum etiam in aureo libello Petri Hispani, qui postea Pontifex creatus Ioannes XXI. appellatus est, collegit etiam nonnulla Guillelmus Varignana, & Rhazis Arabs. Nec solùm ordine naturali Astralem vim illam concessam Elementaribus retinuerunt ; verùm *Artem* quandam *sigillorum* fecerunt, sympatheticè vim harmonicam stellarum, sympatheticis imprimentes, non aliâ ratione, quâ ille, qui Solarem ignem, aut Lunare gelu sulphuri, aut spongiæ alligaret, vt magis & efficacius agere possit in hæc inferiora vis superiorum corporum, ipso etiam sensu iudice ; cum enim communicabilis, vt ita loquar, sit vis quorundam

Lib. 4. de sensu rerum, cap. 10.

Lib. de perſicaria.

In Conſiliis.

Inſcribitur Theſaurus pauperum. In experimentis, Lib. 60. animal.

Vide ſuprà.

Lib. de Anat. myst.
sang. cap. 8.

In Basilica chymi-
ca.

Lib. de v̄ta cœli-
tus comparanda,
l. 3. c. 18.
Antri magico-
med. part. 2. tit. 4.

Hist. nat. lib. 36.
cap. 7.
Lib. 7. de subtil.
Liu. des curiositez
inoit̄ies, cap. 5.

dam corporum naturalium, vt magnetis, vt etiam
sympatheticè in certâ quadam distantiâ acus affri-
cta vna ad alteram moueri possit, quod Auenioni
expertus scripsit Robertus Flud, si bene memini, cur
non & substantiæ spirituales, igneæ, astrales, gelidæ
se moueri possunt probabiliter? Hâc ratione
crediderunt Chymici *unguentum sympatheticum* stel-
latum posse componi, cuius vim mirabilem cum
ipsâ compositione descripsit Crollius, qui etiam
pentacula Astralia cōtra venena in medium protulit,
ne minimo quidem Medicorum ignota. Ita Plato-
nici nonnulli *Figuras, & Imagines* fieri posse ad mor-
borum variorum Therapiam, & Prophylaxim exi-
stimarunt, vt doctissimus ille Marsilius Ficinus, &
M Ant. Zimara, qui varia sigilla, & imagines varias
collegit sub nominibus Raphaelis, Chaelis, Her-
metis, Tethelis, & Salomonis. Arnaldus etiam Vil-
lanouanus Pontificis Maximi Medicus, de illis pe-
culiarem tractatum conscripsit. In his tamen *cautè*
agendum, & *secundum Theologorum consilia*: nos in tra-
ctatu podagrico copiosius de praxi differuimus. Af-
finitatis iure iungi possunt *Gamahé*, quæ astralem
vim obtinent in commouendis spiritibus, & prin-
cipiis microcosmi, nolo hæc afferre ad huius rei
probationem, quæ Plinius, Cardanus, & nouissimè
scientissimus Gaffarellus attulerunt, volo eo ipso
experimentorum testimonio, quæ negare ne vllus
quidem poterit rem totam manifestam omnibus
facere: non enim puto quemquam hodie inter do-
ctos saltem versari, qui nesciat, quàm verum sit

Nephriticum

Nephriticum lapidem brachio alligatum, protrudere ex humanis renibus arenulas: Qui nesciuerit legat Nicolaum Monardem, & eius probatam *διώαμιν* in Ducisâ Bejar, & Nobili illi noto, aliisque quam plurimis, figuram enim renum referunt. Et ego testari possum, alios etiam figuræ similis, si non simillimos, saltem non dissimiles effectus producere. Aliud experimentum desumitur ex consideratione lapidis, quem prope Spiram, Darmstadij ad Rhenum incolæ ab effectu *Beimbruch*, Medici *Osteocollam* nominarunt, cuius stupendam virtutem qui non audierit legat Quercetatum, & Anselmum de Bood Archiatr. Imperatorium, & Crollium. Hæc autem non à vi quadam primarum qualitatum, aut principiorum manifestè agere; sensibiliter tamen per vim magneticam, & harmonicam Astralem, sensibus ipse percipiet. Idem ego & de *Turcoide* possem adiicere, quem Bood suprâ citatus, & experientia mille testimoniis in casu à fracturâ ossa, desiliens conseruare docebunt, quod ego ipse animaduerti. An igitur aliquis figurarum inutilem considerationem scribet, & ab astris minimè conceptam, vt etiam cæterarum signaturarum? quod ego plenius, & philosophicè probare possem per similitudinem substantiarum simili figurâ donatarum. Sed alibi hæc in præsentia sunt relinquenda vt ea subiungamus, quæ imaginationem nostram commouendo, curationes miras promouent, Paracelsistæ singulariter quicquid id ipsum efficit *Ens pagonium* vocare solent, vt sunt variæ *Nugæ* & *aniles Rythmi*, qui inter

Lib. simpl. medic.
noui Orbis, lit. L.

In sclopetario lib.
de lapid. & gem.
2. c. 133. & c. lib.
de signat.

Lib. cit. c. 116.

In Paracels. de morbo sulphureo, cagastrico, &c.

Tanfeterus in canon. Agr.

Centil.aph. 42.

incantamenta referuntur; vidi enim merum inuentum, & ridiculum disterium dolores dentium persanasse, vbi in chartâ descriptum collo ancilla cuiusdam appesum fuit. Ita narrat' Hemingus Sceunemannus quemdam nobilem quartanâ curatum Rythmo, inuolucro pilorum barbæ cuiusdam inscripto, cui alia quamplurima eius generis incantatoria carmina annectit, de quibus etiam scripsere Fernelius, Pareus, Cardanus, Riuerianus, Vierus: Et Martinus Del rio ex aliis nonnulla collegit, quæ in aliis potentiùs, in aliis debiliùs agunt *pro vario consensu, quem habent cum Astrali constitutione cuiuslibet, vel audientis, vel pronuntiantis.* Quemadmodum enim etsi eandem orationem Plato, & Socrates audiant, vt ad hoc, vel illud moueantur, accidet vt obsequatur Socrates, & renitatur Plato, perseuerante pertinaciâ. Sic etiam his ipsis verbis alij sanantur, imaginatio-
ne commotâ, alij verò perseuerant. Et velut dicente Cicerone, Iudex ad petita mouebitur, licet iisdem verbis nihil obtinuerit Salustius, verbi gratiâ; ita hoc recitante facilè mouetur imaginatio in illo, alio verò nequaquam. Hinc fit vt Astrologi quidam dicant, *non profuturum Medicum apud ægrotum, si Saturnum, vel Martem habeat in his locis, in quibus æger habuerit Iouem & Venerem, cum dixerit Ptolemæus,* ὅσε ἐμπέση ἐν ἡμεθλίῳ κακοποιὸς ἐν τ'ῶ ἀγαθοποιῶ, ἐν ἡμεθλίῳ, βλαβήσε) ὁ ἔχων τ' ἀγαθοποιόν, ἄλλὰ τ' ἔχοντ' κακοποιόν. *Contrà verò gratum ægro, & dilectum Medicum, si conuenientem cum Ægri Genesi stellarum configurationem habuerit, iuxta aliud apotelesma,*

apotelesma, τὴν μόνοιαν ποιῆται, ὁ μεταξὺ β' σύμ-
 φωνῶν ἡ χηματισμὸς τῆς αἰσέρων τῆς δηλωμάτων τ'
 εἶδῶ ἔ' πράγματι, ἐφ' ὧν ἐστὶ ἡ φιλία, ἐν ἑκα-
 τέρῳ τῆς γρεθίων: & quod subsequitur, ἡ φιλία καὶ
 τὸ μῖσθον λαμβανέει) ἔκτε τ' συμφωνίας ἢ ἀσυμφω-
 νίας τῆς φωσέρων, καὶ τῆς ὠροσκοπῶν ἐκατέρῳ γρε-
 θίσι. Id ipsum experientia confirmat, si quis attentè
 considerat *curationes Melancholicorum*, quæ non nisi
inuentis solertiorum quorundam, ac quodammodo cõ-
 sentientium, ad optatum finem perducuntur: Qui
 enim hypochondriacâ melancholiâ laboranti, Ra-
 tione tollere volet affectum, *verbis solis, sine actione*
falsi obiecti ludibrium exponendo, nusquam sanabit: sed cõ-
 cedendo, & quasi concedendo, vt afferat verum esse
 huic serpentem in ventriculo conuolui, vomitorio
 reiiciendum; illi verò tantùm vrinæ esse, vt Prouin-
 ciam meiendo, nouo diluuiο submergere valeat,
 verùm tantillum deiiciendum, ad incendium vrbis
 extinguendum; sic enim delusi eiusmodi homi-
 nes, aut falsam opinionem deponunt, aut resipiscunt,
 actionis veritate admoniti; ita in reliquis, quorum
 curationes scriptæ sunt à practicis, præsertim An-
 dreâ Laurentio Medico Regio, Monspeliensis Aca-
 demix Cancellario dignissimo. Sunt etiam passio-
 num Remedia in verbis, sic enim in Hippolyto co-
 ronato Euripidis, Phædræm insanientem, nutrix ad-
 monebat:

Νοσῶσα, δὲ ὡ πῶς τὴν νόσον καταστέφεις;
 Εἰσὶν δὲ ἐπῶδαί, ἢ λόγοι θελητήεοι,
 Φανήσε) πῆ δὲ φάρμακον νόσε.

Ibid. Aphorif. 22.
 & 33.

Au liure des mala-
 dies mélancholi-
 ques.

Cui non dissimile est illud Horatianum:

Lib. 1. Epist. 1.

*Feruet auaritiâ , miserôque cupidine pectus,
Sunt verba, & voces quibus hunc lenire dolorem
Possis , & magnam morbi deponere partem.*

Harmonicus enim vocum consensus plurimum facit ad harmoniam conseruandam in corpore, remouendo omnia huius œconomix , & harmonix contraria.

I. Reg. c. 18. 19.

Sic Saulem spiritus malus DOMINI dum affligebat, manu suâ psallebat Dauid; Sic insanientes concentibus curabat Asclepiades, Terpander & Arion

Zenodot. in Prou. collect.

Lesbios, & Iones ægotantes: Ismenias Thebanus

Boëtius in Music.

grauissimis morbis vexatos. Huc etiam testes adducere possem Democritum, Theophrastum, & A.

Mathiol. Comment. ad Dioscor. l. 2. c. 57.

Gellium vt Ischiaticis leuamen à pulsu citharæ accidere confirmarem, nisi *Tarantula morsus* curati

noua, & quotidiana experientia auditis lyricis, & tiliarum sonis, nullo alio proficiente remedio,

omnem antiquam Græcorum, Latinorumque superaret, vt verum sit posse *animum varietate harmonie*

diuersimodè *commoueri*, Phrygiâ *ad furorem*, & pugnas, Lydiâ *ad mœrorem*, Doriâ *ad pathocratiâ*, vt

In somn. Scip. lib. 2. cap. 3.

meo conceptui fingam vocabulum, Ionicâ *ad iucunditatem*; tam verum est, inquit Macrobius, omnem

habitum animæ cantibus gubernari, vt & ad bellum progressui, & item receptui canatur, cantu excitante, & rursus sedante virtutem, dat somnos, adimitt-

que, necnon curas immittit, & retrahit, iram suggerit, clementiam suadet, corporum quoque mor-

bis medetur: nam hinc est quod ægris remedia præstantes præcinere dicuntur. Sed causas harmonix,

eiusque

eiusque absolutissimam historiam videre cupiet
 Practicam, & Theoricam, antiquam, & nouam le-
 gat Harmonica R. P. M. Merfeni, Viri clarissimi,
 doctissimi, & excellentissimi, quibus omnem Anti-
 quorum solertiorum curam superauit. Nobis sufficit
 vt ostendamus Musicum melos ad morborum cu-
 rationem conferre, tribus, vt aiebat Plato, constans, Lib. 3. de Rep.
 λόγῳ, ἀρμονία κ' ῥυθμῳ. Cūm autem numeris con-
 stet, vim Numerorum in curatione morborum videam-
 us, non quòd mihi sit in animo Pythagoricorum
 quorundam opinionem extollere, dum in penta-
 phyllo vim quinarij, ternarij, & quaternarij in geni-
 culis verbenæ, aut granis calendulæ, & pilularum
 numero impari præscriptarum exhibitionem lau-
 dant, sed verè eam, quæ in homine cuilibet
 ostenditur. Quis enim nescit masculum omnem septi-
 mum, absque femellâ intermediâ natum, vim habe-
 re tactu curandarum scrophularum, imo & verbo, vt
 quidam asserunt: filiam item septimam miro modo
 partum adiuuare; nam eâ ratione partus octimestres
 sunt perniciosi, & dies sextus, & duodecimus; & se-
 ptenarij dies, & menses, vt etiam nouenarij saluta-
 res, ita ex numerorum perfectâ vel imperfectâ consti-
 tutione demonstrantur perfectâ ad hunc, vel illum usum,
 secundum motum unitatis, quæ perficitur in ternario. Et
 rursus incipiens in quinario per coniunctionem
 paris numeri confirmatur in vi Corporeâ dum produci-
 tur septenarius: nam vis Spiritualis primi ternarij
 est; & tandè omnis δυνάμεις clauditur quadrato no-
 uenario, qui coniungit vim corporeorum, & incorporeo-

rum. Hinc igitur primogenitorum ius in hæc vsque tempora conseruatum, animos parentum ita si loqui liceat, ligantium, vt hæreditates possideant relictis minoribus fratribus in plurimis regionibus. Hinc ternarij, quinarij, septenarij, & nouenarij laudes à Patribus & Theologis scriptæ, D. D. Augustino, Ambrosio, Gregorio, Origene, Hilario, Beda, Rabano, & copiosè à Fabio Paulino, & Petro Gregorio, quas qui intellexerit sine dubio, quanta sit cuiusque hominis in curando, dicendo, philosophando vis facilè percipiet; nam in his numeris sese exerunt perfectiones rerum in operibus DE I naturalibus, de quibus plenius in Arithmologia Sapientum. Cùm autem de *Homine* dicamus, quem **דומינא** voluit *dominari* in pisces, volatilia, & reptilia, herbas, arbores, bestias; & *imponere* rebus omnibus *nomina*, videndum, num aliquid dignitatis sibi conseruauerit? Videtur profectò *vis benedictionum & maledictionum* id ipsum quodammodo declarare: Scribit enim Iesus filius Sirach, **δὲ λογία πατρὸς σπείζει οἶκας τέκνων, κατὰ τὰ ἢ μητρὸς ἐπιζοῖ δαμέλια**: parentes natis *dominari* lex decalogi voluit cum spe benedictionis, marito vxorē subiecit etiam lex diuina matrimonij, & parens benedicens, aut maledicens filio, & maritus vxori agit in subiectam sibi creaturam: An id etiam transferit in alios populos, ad quos verus DE I colendi ritus non peruenit, videtur testari Seneca in Epistolis: sic enim Ethnicus ille philosophus: Iam non admiror si nos à primâ pueritiâ mala sequantur: inter execrationes parentum

Lib. de numero
septenario.
Syntax. artis mi
rab. lib. 5. c. 10.

Gen. 1. v. 18. &c.

Lib. 2. v. 19.

Ecclesiast. c. 3. v. 11.

parentum creuimus, &c. & Cicero: Magnam vim, magnam necessitatem, magnam possidet religionem paternus, maternusque sanguis, ex quo si qua macula concepta est, non modò elui non potest, verum vsque permanat ad animum vt summus furor, atque amentia consequatur. Sic mater Pagana quædam, & illustris cum corpora filiorum suorum *horrendis imprecationibus* detestata fuisset, in rabiem versi sunt, mordaciter adinuicem sua membra corrodentes, vt scribit Ioannes Archipresbyter in vitâ D. Zenobij Florentini. Non solùm autem in parentibus vis dirarum inest, aut maritis, verùm etiam *in aliis certis hominibus*: nam quod ex Cicerone scriptũ reliquit Alexander ab Alexandro, Atteius Tribunus plebis execratus est M. Crassum ad Bellum Parthicum prodeuntem, magno post exitio consequuto. Quamobrem huc referri commodè potest Plinianum illud, *desigi diuis deprecationibus nemo non metuit*. Et quod Aëtius scribit ad educationem eorum quæ in Tonfillas deuorata sunt. Sic enim ille: Ad ægrum desidentem te conuerte, inquit, ipsũque tibi attendere iube, & dic: *Egredere os aut festuca, aut quid tandem existit*. Experimento confirmatam incantationem, talem scribere videtur Trallianus, & testem Galenum adducere, magnum alioqui eiusmodi carminum contemptorem, in libro quem composuit de Homeri Medicâ tractatione. Et si hercle Galli Gallinacej cantus leonem terret, quod sine fuce Dæmonum accidere contra Ananiam cõtendit Theologus Del-rio, cur insolens & incon-

Orat. pro Sext.
Rose Amet.

Apud Surium 25.
Maij Tom. 3.

Genial. diæ. lib. 3.
cap. 22.

Hist. nar. lib. 28.
cap. 2.

Lib. 8. c. 50.

Lib. 6. cap. 4.

Plin lib. 8. cap. 16.
Disquisit. magic.
lib. 1. c. 3. q. 4.

gruum fuerit hominis vocem millies sono canentis, aut cucurrientis Galli præstantiorem, illud in sibi multò inferioribus perficere? hominis, inquam, cuius ΚΥΡΙΟΣ, vt verbis Iesu Sirach vtar, ἔδνεκε φόβον Ἰπὶ πάσης σαρκός, καὶ κατὰ κεραδαίειν ἐνείων, καὶ πέλειων ἐν ὁμοιώματι; in his tamen consilio, & censuræ D. D. Theologorum, quemadmodum & in reliquis cogitationibus quibuscumque, in quibus de diuinis agitur, *plus quàm rationibus omnibus Physicis tribuendum, quod ego in omnibus scriptis meis factum volo, Christianæ totum me submittere humiliter Ecclesie, quæ hominẽ omnium creatorum animalium perfectissimum censet, ac proinde eum in quo fons remediorum naturalium, quemadmodũ in Macrocosmo. Ex homine enim non solũ educi possunt salutaria auxilia modis suprâ descriptis; verũm cùm in eo radiantium syderum, singulorum vires uniantur, possunt quasi per reflexionem alios afficere. Quis nescit mēstruatas speculis inurere maculas, & contagia lipipientium multiplicari secũdũ dispositiones aliorum corporum, & truces aspectus horrorem, terrorem, & stuporem inducere, quæ omnia accidunt à vi Martiã, & Saturnina in similiter dispositis agente. Nec mirum esse debet quod radiis eiusmodi actionem demus, & eos causas faciamus, cùm Neotericus noster iam aliquoties citatus, demonstraerit lumen esse actionem, vel motum corporum luminosorum ex materiã tenuissimã circa sydera, ad oculos nostros tendentem, & superiũs experimentis docuerimus substantiam frigidissimam à Lunari globo,*

Discours premier
de la Dioptrique.

globo, & ignem ardentissimum ex Solari ad nos tendere. Quin etiam norunt Medici, & obseruationes docēt id esse verissimum, Nucis *umbram* cephalalgiam inducere, Tiliæ arboris verò huic esse remedio; item commorosos à canibus rabie laborantibus, semel curatos, iterum in hydrophobiam, sed immedicabilem relabi, si sub *umbrâ Sorbi* iaceant, quod quidem ego prope hanc urbem accidisse noui non procul à Rhodani fluentis, in villa cuiusdam Nobilis, qui rem totam ad me detulit. *Tactus* etiam corni, & *virgæ* sanguinæ idem facit. *Umbræ* autem quomodo sunt magis sensibiles halitus, quam syderum, aut actio Torpedinis, stuporem secundum successionem partium fili hamati dirigentis? Ergo manifestum est vires à syderibus influentes, in aliquos homines, posse communicari aliis, eorumque aspectus, secundum communicatam influentiam esse in aliis fortiores, aut imbecilliores; ad bonum, aut ad malum, ad curandas, aut inferendas ægrotudines, vt etiam tactum: *Halitum* autem ne difficiliiores quidem dubitant communicare morbos in Peste, Phthisi, &c. Cur non etiam *sanatiui* reperientur cum iis causis eiusmodi maleficia producentibus, adiunctæ sunt aliæ beneficientes, vt Saturno, & Marti; Iupiter, & Venus, &c. Quod si concedatur, *Excrementa cuticulæ adiacentia in transpiratione* etiam aliquid conferre probabimus; id autem confirmat *pelluum Regis Mogor*, cuius aqua curabat quoddam genus morbi, quemadmodum notat P. de l'Ancre Regius Consiliarius Burdegalensis eruditissimus. Et

Salius de affect.
partic. pag. 318.

V. Ponzettum de
Venenis lib. 3. cap.
18. & Matthiolū
in Dioscor. lib. 6.
cap. 39.

Liure 5. de l'incō-
stance des Demōs.
p. 358.

certè cùm principia in homine puriora quẽadmodũ in perfectissimã creaturã contineantur quis cõtendere volet, ex iis perfectiora non educi remedia, quàm ex alio quolibet animali. Hinc tot ex homine congestæ à C. Plinio Secundo Medicinæ, & à Medicis qui rerum facultates, & vsus diligentius, vel ex professo, vel in praxi Therapeutica considerant, præsertim Raze Mauritano Philosophiæ, & Medicinæ scriptore scientissimo. Et si res tota perpendatur accuratiùs *nullus affectus in humano Corpore generatur, cui naturaliter ex eo non inueniatur remedium.* Si Medicus naturam, & vires principiorum intellexerit, si vias, & secretiones eorũ cognouerit, si quomodo afficiant, & quomodo coërceantur à se inuicem examinauerit, nam in humano corpore vitiosa, & morbosa ferè euadunt principia, quia *ab unione mixtionis separantur; cùm eius temperamento soleant in perfectã œconomiã Microcosmi contineri; vel quia quantitate superant; vel quia qualitatem naturalem in naturali loco mutant, adueniente aliterutro, præter constitutionem, & consuetudinem, vt cùm sal sanguinis, cum oleoso plurimo adueniente forinsecus spiritu & ali denfante in Saturnino coagulatur, vnde Pleuritis, vel in renibus sal simpliciter cum tartareis impuritatibus terreis, vnde Calculus; in priore autem febris accenditur, quia circulati sanguinis pars locum consuetum non inueniens, refluyendo copiosius auget & accelerat instrumentorum circulationis motum, ex ignis naturalis augmento, & necessitate vaporis.* Sed de his aliquando fusiùs, DEO dante: nam qui capit hæc, ignotam ha-

Ætenus

Mist. nat. l. 28. cap.
1. 3. 4.

Lib. de prop. 60.
anim. c. 55 56.

Aenus febrium omnium nouit originem. Sed ad
 rem redeuntē, dicamus quòd quemadmodum
 Scorpius virus infixum, corpori applicatus, extrahit,
 quod accuratè in *selectis nostris cogitationibus* declara-
 uimus, ita etiam *excrementa attrahunt*, ea quæ lædunt
 nostrorum corporum vel spiritus, vel partes, per
 vim scilicet *unionis*, vel etiam ab iis aliquando at-
 trahuntur. Quicumque verò vim huius Arcani co-
 gnouerit, sciet verè, cur sine sanguinis missione il-
 lita *κόσμεος* pueri, *phlegmonem gutturis* curauit, tanto
 stupore ægri, tantâ cum difficultate Medici, vt de
 pretio conuenire, & iureiurando nulli fieri eius an-
 te discessum docentis copiam polliceri oportuerit,
 priusquàm cognitum fuerit ab alio quocumque
 Remedium, vt copiosè Galenus differit. Sciet quâ
 ratione tantoperè decantatum cranium humanum
 Epilepticis proffit; & menstruus sanguis scabiem vo-
 laticam, atque omnem periculosam curet, quemad-
 modum notat Hartmannus. Qui verò quomodo
 mixta semel principia tendunt ad *unionem*, quo-
 modo mouentur extra corpus in macrocosmo, à
 circumfusis syderibus; sciet quomodo *cura magne-
 tica* fiant, quomodo ἄ ^{alis} *causæ morbi pars* igne con-
 sumpta, vbi conuenienti modo, & tempore extra-
 cta est, reliquas, quæ totam componunt, per vim
 harmonicam ignis artificialis, & naturalis, cuius
 vtriusque radij à Sole, centro ignis & luminis ma-
 crocosmici sympatheticè commouentur, consumi
 & vanescere cogit, v.g. dum in *Epilepticis* utili expe-
 rimento, in paroxysmo vapor ἄ ^{alis} impurus in cana-
 liculos

Lib. de simpl. Me-
 dic facult. 10.

Practic. chymiatri.
 p. 376. §. Scabies
 volatica.

liculos capillorum verticalium effusus, separatur forcipe, & sulphureis excrementis adhærens, ab igne fugatur in matricem, & per *συμπάθειαν*, eodem tempore impuritas reliqua in microcosmi similitudine consentiens, ab igne naturali: ita vt non ampliùs redeat Paroxysmus: Sic *sal attractus à Persicariâ*, ex coagulato sanguine in contusis, aut à nodis paleæ signatis, in verrucis, dum dissoluitur per vim putrefactionis, igne occulto artificiali, per aquam talem operationem promouente, quod reliquum est in talium affectuum causis etiam dissoluitur, & à naturali igne consentiente separatur. Hinc arcanorum quamplurimorum, & curationum magneticarum origines; maximè verò tantoperè decantati vnguenti Armarij, cuius & cæterarum eiusmodi rerum potestatem nullus Dæmonibus adscribet, si consideret verum esse quod Robertus Flud de naso empto, qui cum morte videntis, quamuis alienæ carni intertus, sphacelo harmonicè periit. Recitat, adducto testimonio, cuiusdam noti Capitanei nomine Hambleton, & quod in ciuitate Auenionensi se vidisse narrat de magneticis acubus, quarum vna mouebatur intra mœnia, ad motum alterius, quæ extra ea delata erat, quod etiam de puncturis in longâ Regionum distantiâ in duobus hominibus eodem tempore perceptis ingeniosè astruitur.

sect. 1. p. 3. l. 2. c. 7.
de Mystica sanguinis anatomia.
Ibid. cap. 8.

III. QUANTVM
AGENDVM.

Tertia circumstantia circa *Quantitatem* versatur, & quantum agendum docet tam habitâ ratione *longitudinis, latitudinis, & profunditatis*, quàm *numeri, mensuræ, & ponderis*. Operationes Chirurgicæ enim, & actiones

actiones, tum Diætæ, tum Pharmaciæ, necessariò talibus considerationibus reguntur. Hæc ad absolutissimam curandi rationem sæpè desiderantur; & contra hanc non rarò peccare solet instrumentum *chirurgi secantis*, medicamentum agens, vel *tardius*, vel *velocius*, quàm par est ad optimam euacuationem, *in dosi maiori*, aut *minori* præscriptum. Morbi etiam sæpè causa non expellitur *uno, aut altero remedio* cùm *plurium dierum actione repetitâ opus est*. Hâc de causâ contingit frequentissimè, vt propter tædium diætæ, aut remediorum, delicatiores in morbis pereant, aut diutissimè ægrotent. Fieri potest pariter, vt vires naturæ in fortioris remedij actione collabantur, & mors non expectata sequatur intemperatam Medicinam. Alia sic accidunt quamplurima practicis notissima. Quamobrem quatuor præsertim definire, quantum sit agendum, iudico: Hæc sunt: *Natura ægri*, *Morbi causa*, *Pars*, & *Medicamenti actio*. In *Naturâ ægrorum* considerandâ potissimùm versatur Medica prudentia; quidam enim faciliè mouentur à medicamentis; quidam ad ea difficulter se habent, & indigent maiore medicamentorum dosi: & testis est experientia, quamplurimos solo *cathartorum* odore ad purgationem commoueri, quod allatis exemplis satis probat Schenckius: Quidam ab *alimentis* etiam simpliciter purgantur, vt de Manardo recitat Brassauola, qui ouo sorbili sumpto quinquies, aut sexies excernebat; Quidam *violenter mouentur ab iis, quæ peculiarem* *audivitâ de can* *cum ventriculi ore exercent*, vt in quibusdam Rosa

Cardanus in tract.
de med. purgant.
è M. S. nuper edito
Cathartics ad ef-
fectum dat 20. dies
Sudorif. 40. p. 375.

Tom. 1. Obseruat.
obseru. 284.

Lib. de medicam.
purgat.

Cent. 2. cur. 36.
Exercit. 274.

M odor,

odor, teste Amato, in aliis mali, scribente Scaligero: Ego Comitissam noui, quæ hâc de causâ purgantibus potionibus assumptis, crudeliter vexabatur; cum enim Medicus, qui præscripserat catharticum, non animaduerneret in talem idiosyncrasiam, vel pomorum syrupum, vel Rosatum solutiuum, tanquam innocentissima, vt verè sunt pharmaca, aliis admisceri iubebat, aut cum simplicibus laxatiuis, tanquam ad viscerum robur species diarrhodon, quibus habebat pessimè, priusquam ego cognitâ nobilissimæ mulieris naturâ, prioris Medici præscripta reliquisssem, formulas emendasssem. Sic etiam *in viribus deiectis leuissimorum cathartico- rum doses temperande* veniunt, ne æger, assumpto pharmaco, quod turpissimum dixit Hippocrates, miserrimè pereat. Idem etiam de sanguinis missione sentien- dum, quod fecit prudenter V. CL. D. Franciscus Citesius, REGIS, & Eminentissimi Cardinalis Ducis DE RICHELIEV, doctorum hominum plusquam Mecænatis, Medicus felicissimus: Sunt autem superius traditæ virium naturæ, & morbi definitiones, cum de signis euentus diximus in quarto circulo huius Pentagoni. *Morbi causa* verò perpendenda est curanti, vt vbi cognouerit quanta sit, *proportione conueniens* ipsi præscribat. *Remedium*: Scripsit enim senex Cous in Aphorismis eis (τὰ ἐχάτα νοσήματα ἐχάτῃ θεραπεΐᾳ εἰς ἀκρίβειαν κρατῆσαι, quemadmodum enim, vt dicit ipse, τὸ αἰμάρτημα μᾶλλον μέγα γίνετῃ ἐν τῆσι λεπτήσι διαίτησιν, ἢ ἐν τῆσι ὀλίγον ἀδεγέσθῃσι. Sic in Medicamentis minus peccatur paulò

Differtat de vsu
phlebotomiz c. 5.

Tom. Oph.
1. sect. Aph. 6.

Ibid. Aph. 5.

paulò fortioribus, quàm omnino languidis, quæ permittunt spiritus impuros augeri ex impuris, & excrementitiis causis, & ignem naturæ tandem dissoluendo, vel supprimendo, extinguunt, sicuti supra dictum est. Ergo proportione respondere debet causæ remedium, saltem concoctæ, & ad euacuationem paratæ, iuxta illud peruulgatum; Concoctæ medicari oportet atque mouere, non cruda, &c. ita vt nullas inducias concedat hostibus œconomix microcosmicæ. Neque enim suadeo vt quisquam simul, & semel vim inferendo naturæ, tentet causam vno præscripto pharmaco expellere, nisi in summo vitæ discrimine à plenitudine suffocante, vt in Apoplexiâ: in talibus enim cum spes incerta, omni desperatione, sit potior, anceps auxilium melius est experiri, quàm nullum, suadente Celso Medicinæ interprete eloquentissimo: In aliis verò, in quibus aut ægri, aut causæ natura suadet euacuare καὶ Πηρεσιον, norma superius proposita accuratè obseruanda est: sic enim in hominibus debilioribus & delicatioribus, succis impactis, viscosis, crassis, in longinquis partibus sitis felici obseruatione medicamur. Pars enim consideranda est, eius situs, & constitutio, cum in extrahendis ex remotis locis humoribus conueniat potentior attractio, quam è propinquieribus, quod & ipsum accidit in operationibus chirurgicis, in quibus cauendum, ne subiacentes, aut circumiacentes partes periculosè afficiantur, & tamen videndum vt instrumentum ad locum sentinæ morbificæ perueniat, vt in abcessuum oc-

cultiorum aperturis, &c. contingere solet plurimum, & quantitas continua consideratur quàm maximè. *Actio* denique *Medicamenti*. Cùm varij sint gradus Medicinarum, vt loquuti sunt nostri Latino-barbari, rerum quàm verborum meliores interpretes, *varia* sunt etiam *doses simplicium*, præsertim cathartorum, quæ Medicis innotuerunt experientiâ, & obseruatione; de his methodicè inter Mauritianos maximè scripsit Ioannes Heben-Mesue, colligens omnia ferè quæ prodita fuerant à vetustioribus Græcis maximè, & Arabibus notatu dignissima, quorum catalogum auxerūt deinde Neoterici, præsertim eo tempore, quo Hermeticorum doctrina nouis inuentis Medicinam illustrare cœpit. Quamobrem qui copiosam *paraphrasin*, & simplicium, & compositorum volet, legat Pandectarium Medicinæ, Daniele Sennertum, qui & doses & Medicamenta descripsit diligentissimè ex vtraque Medicinâ.

Tom. 1. Inst. Medicin.

IV. QVOMODO AGENDVM.

Sec. 4. Aph. 6. & 7.

Veniamus ad quartam circumstantiam, vt *Quomodo* sit agendum intelligamus. Hoc nos docebit triplex circa quattuor iam proposita consideratio *Ægri, Causæ, Partis, & Remediij*: ad ægrum siquidem pertinet *consuetudo, & constitutio*, cùm verò dicat Hippocrates minus nocere consueta, & expressis verbis per *facile, aut difficulter vomentes*, in Aphorismis nobis indicet consuetudinis esse vim maximam, videbimus continuò, vt ad consueta nos faciliores præbeamus, nisi omninò sint nocentissima, quàm ad alia; vt à natura cui parallela ferè est cõsuetudo non disce.

discedamus. Qui igitur excretionibus per inferiora assuevit, ad vomitum sine magna necessitate non compellatur; qui per superiora deicere consuevit, si cætera consentiant, emeticis tractetur; qui portionibus catharticis, Apozemat. Syrupis, &c. assuevit ad pilulas deglutiendas bolos, opiatas, &c. non cogatur, sine multis, magnisque rationibus; imprimis verò, qui delicatiores Pharmacia purgantibus addicti non sunt, mitioribus primò, deinde fortioribus gradatim agantur: In talibus autem, sine extremo periculo, cauere conuenit ab iis, quæ in tertio cathartico ordine reponuntur à nonnullis, vt sunt quæ à lacteis plantis, & ferulaceis educuntur scammonio, turbith, colocynthide, esulâ, & eiuscemodi, item mineralibus, quæ à Chymicis aduocata sunt in Pharmacopœam, antimonio, hydrargyro, vitriolo, &c. qualicumque præparatione sint emendata; Simia enim etiam sub laruâ semper est Simia, & licet blandiùs, & mitiùs cum corporibus agere videantur, obsunt tamen magis quàm plantæ, quæ propiùs cedere videntur igni microcosmico. Sic enim (vt hoc obiter dicam) se habet naturæ dispositio, vt à mineralibus in plantas transeat alimentum, à plantis in animalia; & animalium corpora in puluerem redeantia partim ad genus minerale, partim ad vegetabile conuertantur, per ternarium. Cùm etiam ex sententiâ, & communi consensu Medicorum cum Hippocrate dicente, αἱ κοιλίαι χειμῶν & ἡ ἐξ ἰσχυροτάτων φύσιν, pilulas, bolos, & solidas medicamentorum formas faciliùs ferat ventriculus quàm ἰσχυροτάτων κοιλίαν

Φδινοπαιες, cum σπια sunt δυσφορτατα, sic Æstate vomitus faciliores, Hyeme grauiores. Hæc autem ab harmonia Solis, & Ignis Naturæ ab vno tropico, ad alium ascendentis, aut descendentis; vel si mauiis declinantis respectu Poli nostri, accidunt. In ætatibus verò secundum motum nō Astronomicum, sed Astrologicum, à prima domo ad septimam, ab Ortu ad Occasum: vnde ætatum mutationes quibuscum mutari solent temperamenta, quorum etiam habenda est ratio: tandem *vis nature* in ægro consideranda, vt ratio habeatur liquidorum, solidorum, agentium per superiora, vel inferiora, deriuantium, reuellentium, catharticoꝝ, diureticoꝝ, & c. phlebotomia, & cæterarum operationum Chirurgicarum. *Causa* pariter consideranda: quæ plurimæ *aquæ* coniuncta est solidis, aut siccis medicamentis, v. g. pilulis, pulueribus, & c. facilius pellitur, quàm liquidioribus: contra *tartareæ* impuritates commodius humidioribus, decoctis, syrupis, & c. sic quæ *dissolutione* indigent vt expellantur medicamento limpidò, tenuique potius quàm solido opus habent, sal enim in quo vis coagulatiua inest, non dissoluitur ab iis quæ sale saturata sunt, vt experientia facile demonstrat in sale communi & aquâ; neque enim præter suum pondus illa sustinere consuevit, vt patet ex firmis in fundo vasis reliquiis. Vnde sudorifica, & diuretica debent esse liquidissima. Quæ verò *coagulationem desiderant* solidis iuuantur, & siccis, vt sal resolutus, qui facit hydropem, sic quæ roborant adstringendo partes, quæ cum agant spiritus augendo,

gendo, liquida potius esse conuenit, quanquam, vt & alia multa quæ & liquidis, & solidis perfici possunt vtriusque consistentiæ beneficio solida esse posse nõ negemus. Id tantùm asserimus, quasdam vias aliis esse commodiores intelligentibus. In *partium* verò consideratione *situs* maximè modum actionis Therapeutici requirere videtur *ex intestinis* enim per *clysteres* vtilius educuntur excrementa, *ex liene* per *hirudines* *venis hæmorrhoidalibus* affixas, *ex ventriculo* per *vomitoria* in assuetis, è *cerebro* per *errhina* pituitosa, & per *maſicatoria*, vt etiam per ea quæ diutius in ventriculo morantur medicamenta, vt *pilula*, ex vniuerso corpore per *poros* & per *vesicam*, quod maximè consequimur vsu *Vinorum Medicatorum*, quorum descriptiones dedimus in *Oenologia nostra* primùm anno 1636. edita, deinde anno hoc ipso 1639. cum *mirabilibus Curationibus* in certis, & notis hominibus à nobis apud *Allobrogas Delphinates* factis peculiari libello; in his verò quibus sanguis sulphure plurimo præditus est, *aquis stillatitiis*. *Crassiores* autem *humores* inter musculos delitescentes vlcerebus cauteriorum adhibitis *epispasticis*, *magneticis* attrahuntur; *Tenuiores phænigmis*, *dropacibus*, &c. Consideranda pariter natura partium exteriorum remediorum habitâ ratione. Hepar gaudet solidis, & adstringentibus; lien, & cor liquidioribus, acidis, & odoratis; & sic de cæteris. Denique *natura Remedij*; sic aliquando à *Chirurgis absconduntur instrumenta* in operationibus, & ignita, non nisi *circummunta defensus appellatis* applicantur: *Sapores* etiam *gustui graues*, formulas à
pharma

pharmacopœis obtinuerūt peculiare, vnde amara, vt aloë, colocyntis frequentissimè in *pilulis* præscribuntur, quæ mole suâ molesta sunt, nebulis inuoluta in *bolis* deglutiuntur: sic etiam *delicias* in morborum curatione, & sanitatis conseruatione quæsiuit Medicina. Hinc tot inuenta Pharmaceutices præfiscis Medicis incognita, quæ si hodiè viueret, & videret Plinius, qui Cerata, Malagmata, Emplastra, Collyria, Antidota officinarum, auaritiæ commenta appellabat, quid diceret ad tot Arabum, & Hermeticorum formulas, quibus hodie cultiores Medici vt solent, non omisissis tamen antiquis (Hactenus enim *Aquas stillatitias, elixir, spiritus, olea, succos, vina, tincturas, infusiones, decoctiones, emulsiones, syrupos, iulep, hydromel, oxymel, extracta, conseruas, condita, succos densatos, looch siue eclegmata, electuaria, confectiones, opiatas, bolos, gummi extrac. pulueres, amyala, faculas, trageas, sales, crocos, flores, præcipitata, sublimata, magisteria, tabellas, rotulas, morsulos, pandalea, biscocta medicata, marsi-panes, pilulas, trochiscos, amuleta, periapta, zenechia, errhina, sternutatoria odoramenta, suffitus, castoletas, gargarismos, masticatoria, iniectiões in aures, collyria, vomitoria, portiones purgantes, clysteres, iniectiões in vesicam, & vterum, quibus adiunguntur pessi, vel pessaria, & nasalia habemus; quæ omnia possunt interna appellari. Ex externis verò seruiamus Olea, balsama, linimenta, cataplasmata, unguenta, cerata, emplastra, dropaces, sinapismos, phænigmos, smegmaia, epithemata solida, & liquida, embrochationes, balnea, stuphas, pulueres, sacculos, cauteria potentialia, de quibus copiosè scripserunt Pharmaceutices*

maceutices professores , præsertim I. Iacobus We-
cherus, & Andreas Libavius ,) ira profectò Plinij
verteretur in furorem: Verùm ad sanitatem cur non
ininitus erit viarum numerus? cùm ad morbos
infinita pateant ostia. Necessitas, cum ratione facit,
vt dicamus cum Poëta:

In Antidotar. ges-
ner. & special.
In Alchymia Phar-
maceuticâ, & ferè
I. tomo syntagma.
Arcan chy.

— — — *variabimus artes,*

Mille mali species, mille salutis erunt.

Vltima circumstantia *Quando sit* agendum decla-
rat. Cùm enim quemadmodum Hebræus Chohe-
leth dicebat, omnibus determinatum sit tempus, &
omni voluntati sub cœlis tempus datum, datur
etiam *עַתָּה לְרַפּוּאָה*, *tempus medendi*, quod nouit ve-
tustissimus Hippocrates dum scripsit, in Exordio
Aphorismorum quasi stylo adamantino, ad eos qui
festinarèt ad Hygeæ mysteria *ΚΑΙΡΟΣ ΟΞΥΣ*,
vt monerentur philiatri *διημερίαν* in Medicinâ
omnino necessariam, vt Medicus elogio Pindari
dignus efficiatur, qui eum tanquam singulari epi-
theto nominauit *Πηγαίωτον*; & verè quod dice-
bat *καίρως Πη πάσων ἀείθε*. Igitur vt expetitam
tantoperè cognitionem assequamur, contemplari
conueniet *Ægri vires, & Causæ morbificæ morus*: neque
enim existimo quemquam in istud contradicendi
studium posse descendere, vt negare velit viribus
constantibus agendum potiùs quàm declinantibus:
contra mentem Hippocratis profectò sentiret, cu-
ius hic est Aphorismus aureis litteris dignissimus:

V. QVANDO.

Πυθ. Δ. 170.

Ἀρχομύων τῶν νόσων, ὡς πὶ διοκὴν κινέειν κινέει,
ἀκμαζουσῶν δ' ἡσυχίῳ ἔχειν βέλτιον ἔστιν. Sic igitur

Sec. 2. Aph. 29.

N. hîc

hâc vires considerandæ, vt has ex temporibus morbi perpendamus, *initio turgentes succos impuros euacuamus*, *vigente morbo totum certamen natura vincenti committamus*, *vincentem in declinatione morborum generali inuemus*. Quæ sint autem tempora Morborum principium, incrementum, vigor, & declinatio distant ipsa per se nomina. *Natura motus igitur accuratè discernamus*, vt eam *tempestiuè inuemus*, & *intempestiuus auxiliis à victoriâ non auertamus* benè pugnantem; hâc de causâ diebus criticis prudentiores Medici non præscripserunt euacuantia solis roborantibus, adhuc cum rationis trutinâ expensis auxilium ferentes. Iis verò in quibus desperata salus est, Galenus superiùs suasit non adhibendam curationem, methodicam scilicet, cum dicente Celso, tunc satius sit anceps auxilium experiri quàm nullum. Ad cause verò morbificæ speculationem attinet *speculatio temporis morborum particularis*: in morbis enim qui per paroxysmos afficiunt, cum accessus fiunt, tunc causas moueri necesse est; hinc factum est, vt quamplurimi vtiliter, consideratis Ægri viribus, vt supra positum est, pharmacum propinent, eodem tempore, Hippocrate duce, qui curationem Quartanæ proponit, his verbis: *Ἡ ὃ τέταρταις λαμβάνη ἢ μὴ ἀκάθαρταις ἢ καθάρειν πρῶτον, μὴ τι κέφαλῳ, κ' διαλείπων τρεῖς, ἢ μὴ τέταρας ἡμέρας φάρμακον δίδοναι αὐτῷ κατ' αὐτῷ λήψιν ἢ ὡς ταῦτα μὴ παύη*), *διαλείπων ὃ κάτω δεῦνα ἔτερον, ἐν αὐτῇ τῇ λήψει*, &c. Quod si liceat in hâc febre intermittente, licebit & in cæteris, cum eodem modo

modo moueantur; *in continuis* verò cùm causa in venis sanguinem ad continuum motum impellat, etiam vulgares practici mittunt sanguinem & humores, vt loquuntur, in venis contentos educunt. Sed qui causam februm intelliget, & corollaria quæ ex hæmocycliâ, & eius demonstratione oriuntur, videbit hanc phlebotomiam, non causam educendo, sed per accidens subleuando, naturæ proficere; quare sudorificis, diureticis, catharticis, & similibus, causa tollenda est cognita, in aliquibus corporis partibus delitescens, deinde febrile extinguetur incendium: vt autem facilè tollatur, *hora motus* expectanda est, quæ suprâ ex Horizontis, & Meridiani circulis definita est secundùm obseruationem Sorani Ephesij Medici; ad hanc enim *actionem remedij excitare oportet*, non aliâ ratione, quàm eâ, quâ nautæ, qui maris æstum expectant, vt aduerso flumine faciliùs ferantur nauigia. Addunt Astrologi quod in *Chronicis affectibus* obseruare non est difficile, *lunares*, *salsos*, & *aqueos* humores faciliùs educi Lunâ in *signis igneis* existēte, *Saturninos* in *aëreis*, in *âquaticis* tandem *sulphureos*, & *Martiales*. Ptolemeus

Centil. Ap. 20.

prohibet *membrum ferro tangere* cùm Luna in signo illius membri est. Ideo brachij venæ, aut pedis, si Luna in geminis, aut piscibus fuerit, non tundendæ, vomitoria in signis ruminantibus commodè sumuntur. Marsilius Ficinus expertus est *Lunâ cum Venere* coniunctâ, medicinam vix mouere. Et Amatus Lusitanus morbos rebelles (*Lunâ ad oppositionem veniente*) in quibus humores erant radicatorum

V. Mizaldum, & exper. lib. de mirab. 2.

De vita cælitus compar. l. 3. Centur. 5. cur. 22.

curare solebat. Et profectò quis nescit Medicos in bronchocele curandâ obseruare *Lunam à Solis oppositione recedentem*? hoc docet expertus Quercetanus in vsu trageæ ad hunc affectum comprobata. Nonne Zael, teste Bonato, obseruauit, *Lunam Marti coniunctam in curandis oculorum morbis vitandam*? & plenam lumine, pariter donec 12. gradus relicto oppositionis aut coniunctionis puncto perfecerit in Zodiaco? Idem Guido Bonatus monet *ascendens partis signum eligendum in cuiusvis morbi curatione Pharmaceuticâ, Ignea signa assumenda ad calefaciendum, & atrahendum; aquea ad digerendum*; numquid in mensuris purgationibus mouendis vera acus magnetica *Luna* est? siquidem,

Luna vetus veteres, iuuenes noua Luna repurgat.

An non rectè dixit Hippocrates? *ἰσὸν κνώα, καὶ πρὸς κνώος ἐργώδες αἱ φαρμακείαι.* Profectò Medicus solstitiorum, æquinoctiorum, & cæterarum temporis mutationum Astralium cognitionem habere debet ad captandam occasionem curandorum morborum, quæ accuratè descriptæ sunt ab Astronomis, & explicatæ ab Astrologis, Ptolemæo, Haly; Zaële, Bonato, Tanstetero, Manfredo, & R. Campanella locis allatis. Cl. olim D. Riuerianus Medicus Regius *Mansiones quasdam Luna* obseruandas ad suscipiendas curationes magnarum ægritudinum docuit. Ad *Vlcera* quartam, ad *Epilepsiam* & *Paralytim* tertiam, ad *Pibisim* decimamtertiam, ad *Hemicraniam*, & *vertiginem* decimamquartam, ad *Maniam*, & *Phrenitidem* decimamquintam, ad *Podagram*,

Pharmacop. dogmat. rest. cap. 20.

Tract. de Electionibus, p. de sexta domo, c. 5.

In Append. ad demostherion.

PARTICVLARE.

101

gram vigesimam secundam, ad *Hydropem*, vigesimam tertiam. *Horas* quidem *planetarias* obseruabimus si conuenienter planetæ collocati fuerint, vt planetarum effectus imitemur; Solis & Martis ad commouendum ignem naturæ per sulphuris vim; Lunæ, & Saturni, ad temperandum eius calorem, sic de cæteris. Imò accuratè monet Manfredus, *ne Medicus qui prosperè volet curare, ad ægrum accedat horâ Martis, aut Saturni, aut cum luminaria sub terrâ sunt.* Superstitio tamen hîc omnis vitanda est. Vnde probare non possum nisi pleniùs mihi constet de rei causâ & veritate *Dies illas, quæ Iobo ab Angelo reuelatæ dicuntur, & in fine Almanach anni cuiuslibet describuntur, ita vt aliæ faustæ, aliæ infustæ habeantur, vt etiam istas, quas Ægyptiacas vocat Guido de Cauliaco, quas D. Ioubertus olim inclytæ Monspeliensis Medicorum Academiae Cancellarius dignissimus his verbis complexus est.*

Centil. Aphor. 82.
84.

Lib. de Phleboromia.

*Armis Gunse Dei Kalatos Adamare Dabatur
Lixa Memor Constans Gelidos Linfantia Quosdam
Omine Limen Aaron Bagis Concordia Laudat
Chijæ Linkat Ei Coaquata Gearcha Lifardus.*

In Comment. ad
Guid.

ita vt prima quæque cuiusque syllabæ littera significet secundùm suum numerum, *diem*, & secunda *horam*, dando singulis mensibus duas dictiones, vt ab eo luculenter explicatur in Commentariis citatis. Alia plurima sunt eiusmodi quæ à vetulis, aut superstitiosis circumferuntur. Vnum addam postremum, scilicet, non temerè quosdam *menses, dies, & horas* conuenire *plantis colligendis*, & si velimus, com-

positis præparandis, aut miscendis. Qui mihi non credit, Galenum audiat, qui ad Hydrophobiam singulare remedium ex Cancris vltis ab Æschrione Empirico habitum præparans, *ortum Canis, Solem in Leone, & Lunam decimamoctauam* expectabat: & obseruet Peoniæ radicem ad Epilepticos insultus inefficacem nisi Lunâ ad Solis in Leone coniunctionem, festinante collecta sit. Quia verò de singularum plantarum collectione tabulam conscripsi, plura dicere desinam: Et Pentagonum vtrumque claudam laudando DEVM \square יהוה, IESVM Pentagrammaton, Trinum, & Vnum, qui mihi benedicat, & faueat in hoc sæculo, & in futuro. AMEN.

Θεῖα τὰ δι' ἔργα λόγους Μειζωνερός δοκιμάζων.
Πιστὸν καθαρῶς, ὡς ΘΕΟΣ ἐστὶ λόγος.

F I N I S.

QVI IN HOC LIBRO SCRIPTA

*relecturus est, hæc prælegat, ut tandem
nostra rectè perlegat.*

STVDIVM erga Veritatem, & Mortalium incolumitatem meum ad hæc cogitanda primùm, deinde scribenda me compulit. Candor Ingenij, prolixitatem, & obscuritatem fugientis Authoritatum marginis huius Operis spatii adscriptarũ, quæ huic esset Arti pro Commentariis ornamenta reliquit. Cætera nec vanæ iactantiæ fluctibus elatus, nec novitatis gloriâ superbus, sed synceritatis meæ mihi conscius, in publicum prodeò, contemnens maleuolorum, inuidorum, & imperitorum contumelias, calumnias, & cauillas, eo animo, quo Doctorum hominum mitiora iudicia expecto, qualia sibi commo- dari vellent in simili scribendi genere: docere non solùm, sed etiam doceri cupiens ab iis, qui se homines, & ad lapsum, ut ad censuram pronos agnoscent. Hoc prætereà non solùm in hisce Tractatibus, sed etiam aliis quibuscunque operibus meis palàm testor: si quid à me à Pietate alienum dictum, scriptumve fuerit id indictum, & expunctum omnino me velle, Christianæ-Catholicæ omnia mea subiiciens Ecclesiæ. Id postremum adiicio, ut is qui non Pattacione calumniosior, aut merus sycophanta fuerit sic legenda censeat ea quæ

quæ meos oculos, dum Practicis curis distrahor,
extra Urbem frequentissimè, in relegendis, & con-
ferendis Secundis, vt vocant Typographorum Apo-
graphis, minus lynceos effugerunt, quemadmodum
hïc emendata sunt.

PAgin. 2. lin. 3. lege $\omega\acute{\nu}$ $\acute{\alpha}\nu$, lin. 4. $\epsilon\acute{\nu}\epsilon\iota\sigma\iota\nu$, eadem $\omega\acute{\nu}$, lin. 5. $\acute{\omega}\sigma\pi\epsilon\rho$, item
 $\epsilon\delta\epsilon\acute{\nu}\omicron\varsigma$, lin. 6. $\acute{\alpha}\nu\alpha\kappa\epsilon\kappa\acute{\iota}\nu\lambda\omega\theta$, lin. 11. $\zeta\eta\tau\eta\varsigma$, pag. 4. lin. 16. $\zeta\epsilon\iota\sigma\iota\nu$ $\acute{\upsilon}\pi\nu\omicron\iota\sigma\iota\nu$,
pag. 5. lin. 3. $\epsilon\rho\epsilon\acute{\nu}\omicron\nu$, lin. 2. 3. imaginem, pag. 6. lin. 12. diphthongus, it. ve-
risimile. l. 14. 15. Oraculorum Sibyllinorum, lin. 22. tolle, pag. 8. l. 3.
Hypotheses, item in marg. l. $\sigma\iota\gamma\eta$, lin. 28. $\epsilon\lambda\acute{\alpha}\nu\theta$, p. 9. l. 21. $\mu\alpha\theta\omicron\rho\acute{\alpha}\theta$,
pag. 10. l. 9. $\Gamma\omega\delta$, l. 15. essent, p. 11. l. 19. sortiti, lin. 27. $\xi\upsilon\mu\pi\alpha\theta\acute{\epsilon}\alpha$,
pag. 12. l. 17. $\epsilon\lambda\acute{\alpha}\chi\iota\varsigma\omicron\nu$, lin. 19. $\pi\acute{\alpha}\nu\upsilon$, pag. 13. lin. 18. circumiacenti, lin. 24.
excitauere, item. silice, p. 14. l. 26. $\acute{\alpha}\epsilon\rho\theta$, l. 30. sit, p. 15. l. 8. circum, l. 13.
alligatur, l. 16. sensibilibus, p. 16. l. 9. $\acute{\epsilon}\nu\epsilon\rho\mu\acute{\epsilon}\nu\tau\iota$, p. 17. $\acute{\iota}\delta\alpha\tau\epsilon$, l. 2. 3. $\Theta\epsilon\omicron\Upsilon$
 $\acute{\omicron}\mu\epsilon\iota$ item $\acute{\upsilon}\mu\acute{\iota}\nu$, l. 15. $\delta\eta\lambda\omicron\upsilon\sigma\iota\alpha\varsigma$, in marg. Neuchim, pag. 20. lin. 30. $\pi\acute{\iota}\gamma\eta$,
pag. 24. l. 26. $\pi\epsilon$, p. 25. l. 6. $\iota\chi\theta\omicron\mu\acute{\epsilon}\mu\omicron\nu$, p. 33. in marg. Bechoroth, p. 46. l.
5. sedes, p. 47. in marg. Artis paru. p. 49. l. 23. $\sigma\acute{\omicron}\mu\alpha$, p. 53. l. 18. qui, p. 64. l.
7. marg. decret. pag. 65. tolle, lin. 1. ostendit. Quæ præter has, mendæ
poterunt occurrere tenuiores, aut visæ non sunt, aut contemptum
hominis res potius quàm verba quærentis merentur. Ita sentio ego,

L. MEYSSONNIER, D.M.

INDEX

INDEX

RERVM ET VERBORVM

QVÆ IN HOC OPERE CONTINENTVR.

Numerus paginam indicat.

A

A ccidentia morborum.	33	Angelorum natura.	ibid.
A ctiones medicæ curatiuæ quot.	68	Angeli curant morbos hominum, quomodo?	72
A ctiones manuales & actiones principiorum comparatæ.	71	Angelus descendens in columbettam.	73
A ctiones læsæ.	34.52	Angelorum scriptura.	10
A ctiones in quibus lædantur.	38	Angliæ Regum annuli.	74
A ctionum læsarum loca.	49	Anima humana. 17. Eius dotes.	ibid.
A ctionum in homine ordo.	27	Vnde?	ibid.
א תנא puncta.	72	Anima quomodo sentit?	ibid.
A ëris vis.	40. & 69	Animæ in somno quietæ præstantiores conceptus.	4
A er matrix ♀.	13	Animæ beatorum.	8
A ffectus simplices.	34.51.57.59	Antiochus Sorer. 5. Eius victoria.	ib.
A ffectuum humanorum in homine remedia.	86	Antipatheïæ effectus.	89
א תנא nomen gratiæ.	72	Antonius de Grolee.	68
א תנא nomen gratiæ. Eius puncta.	ibid.	Eius historia & mors.	ibid.
A lcinoi de immortalitate animæ sententia.	2	Α φαιεσις.	69
A lexandri sudor.	74	Apoplexiæ cura.	91
A lgebra.	71	Apostolorum præceptum.	8
A limenta ab elementis.	41	Aqua matrix salis.	13
A limenta purgantia.	39	Aquæ quando mouentur.	55
A ltheæ fatalis stipes.	66	Aquarum stillatitiarum vsus.	95
A lumina in corpore.	40	Aqua in homine.	24
A natomes consideratio.	23	Arcanum cum difficultate scientis reuelatum.	87
A ngeli.	8	Archangeli.	8
A ngeli adfunt homini.	17	Archetypus.	3
		Archetypus in homine.	17
		Archetypi cognitio.	9
		Arnaldus Villanouanus qui?	76
		A sa.	3

O

Ape

INDEX RERVM

Aspectuum terribilium vis vnde?	84	Bruti visio.	65.66
Astralis consensus.	78	Burgauij lucerna.	67
Astralis constitutio quid faciat?	74	C	
Astralis consonantia.	66	Alculi causa, & generationis mo-	
Astrales radij ab vno in alium refle-		dus.	86
ctuntur.	84	Canales expellendis excrementis di-	
Astrologicus Solis motus.	94	cati. 47. Eorum numerus.	ibid.
Astrologica vitæ, mortisq; prædictio.	61	Cancrorum vis.	102
Astrologica prædicendi temporis vitæ		Caput sedes animæ.	46
& mortis ratio.	65	Carnis natura.	24
Astrologica tempora in curatione mor-		Causæ & morbi differentia.	38
borum considerata.	99	Causæ definitio. ibid. Diuisio.	ibid.
Astrologica quæstiones.	62	Causæ soluentes spiritus.	ibid.
Astronomica obseruationes.	11	Causæ generantes.	41
Astrum Authori visum.	3	Causæ mouentes.	42
Astrorum vis.	43	Causæ externæ.	41
Astrorum fluxiles substantiæ.	ibid.	Causarum contemplatio.	37
Astrorum consideratio ad causarum co-		Causarum signa.	52
gnitionem quid conferat?	52	Cathari vnde?	22.70
Atei execratio potens.	83	Cathartorum effectus quantum tem-	
Author res, non verba sequitur, & veri-		poris postulent?	89
tatis studio scribit.	3	Cathartorum odore purgati.	89
Authoris praxis specialis.	59	E Cerebro trahentia.	95
Authoris liber selectarum cogitatio-		<i>καὶ ὁμαλὰ ἰαμάτων.</i>	74
num.	12.54	Cherubim.	8
Authoris liber de peste.	41.42	Chiromantica directiones.	65
Authoris liber de Physiognomicis.	52	Chiromantiæ scriptores.	59.60
Authoris ænologia.	95	Chirurgia. 71. Eius actiones.	ibid.
Curationes mirabiles.	ibid.	Chirurgicarum operationū cautela.	91
Authoris Physiognomia quæ?	60	Chirurgorum astus.	95
Authoris submissio. 84. Religio. ibid.		Chylus.	40
Authoris sagacitas in praxi Medicâ.	90	Circulatio sanguinis.	45.55
Axiomata curatiua.	69	Circulationis sanguinis consideratio in	
B		generatione febris.	86
Baptismi vis.	73	Coagulata quæ soluant?	94
Bejar Ducissa.	77	Coagulatum sanguinem resoluens.	88
Belial.	39	Cælum, liber vniuersalis.	10
Beimbruch quid.	77	Cælum in somnis visum quid signifi-	
Benedictionum vis.	82	cet.	4
D. Bernardi sermo.	28.29	Cometarum præfagium.	68
Bilis quid?	39	Comitissa cuiusdam historia.	90
Bodkense Monasterium.	66	Concoctionis consideratio.	91
Brassaulæ historia.	89	Consensus partium.	58
Bronchoceles cura.	100	Consuetudinis vis.	35.92.93
		Contactus	

ET VERBORVM,

Contactus cutans.	74	Directiones Mathematicæ.	52
Contagia vnde?	41	Dolor dentium curatus.	78
Continuarum febrium causa.	99	Dominationes.	8
Conualescentes non sani.	31	Doses simplicium, & compositorum à	
Cor maris.	14	quibus discenda?	92
Cor terræ,	ibid.	Ducis munus.	44
Cordis vsus. 45. Motus.	46	Dysenteria vnde?	41
Corni tactus noxius.	85	E	
Corpus <i>σύνικρον</i> .	25	E clipsis in locis hylegialibus quid?	
Corporis humani systema.	23	52	
Eius elogia.	ibid.	Elementaris mundus.	12
Corporeæ vis numerus.	81	Elementaris mundi partes.	13.15
Coryza vnde.	70	Elementaris mundi partes compositæ.	17
Credo testimonium fidei.	74	Aeræ, aqueæ, terræ.	ibid.
Crucis virtus.	73	Elementorum transmutatio.	14
Cuticula pars similis.	44	Elixir conseruatiuum ignis naturalis.	26
D		A quo accenditur?	ibid.
D æmones quomodo agant?	73	Conseruatiuum ignis vitalis.	ibid.
Eorum cautela.	ibid.	A quo planeta?	ibid.
Dæmonibus an DEVS vtatur ad cura-		Emunctoria corporis.	49
tiones morborum?	73	<i>ενορμύνη</i> hominis.	27
Dæmoniacorum signa.	55.56	Ens pagoium.	42
Dæmoniacy cura.	80	<i>εφάλη</i> in facie quid signif.	58
Decidentia status.	31	<i>επιβρασις</i> vbi necessaria.	91
Delicatiores quomodo curandi.	93	Epilepsia remedium.	74.87
Deplorati an curandi?	69	Epilepsia cura.	100
Desperatis rebus quid agendum?	91	Epilepticorum cura.	87.88
DEI nomina, attributa, Ministri.	8	Eucharistia vis.	73
DEVS nominatus fugat dæmones.	57	Exanthemata quomodo à moribus pu-	
Deus omnia in bonum vsu facit.	11	licum discernenda.	59
Dei cognitio ex sensibilibus.	9	Excrementa.	58
DEVS Medicus.	72	Excrementa quæ?	41
Dextra & sinistra pars à quibus signifi-		Excrementorum enumeratio.	51
cetur.	60	Excrementa cur attrahant excrementi-	
Diabolus mendax veritatem proferre		tia principia.	87
non potest.	56	Excrementorum consideratio.	34
Conuulsè citat Scripturas.	ibid.	Excrementorum cognitorū vtilitas.	52
Diæta.	69	Exorcismorum vis.	73
Dies <i>Ægyptiacæ</i> .	101	Exorcista qui?	57.
Iobo reuelata.	ibid.	A quo tempore in	
Dies critici. 64. Eorum causa.	ibid.	Ecclesia? ibid. Quid possint? ibid.	
Dies in plantarum collectione obser-		Experimenta Pharmaceutica.	58.59
uandæ.	101.102	Chirurgica.	ibid.
Dionysius Areopagita.	9	Experimentum vrticæ.	63
		Externarum causarum loca incerta.	49
		O 2	
		Extinctio	

INDEX RERVM

Extinctio secundum genus morbi.	36	Gingivarum consensus.	58
Ezechiae cura.	8	Glandularum vsus.	47
F		Enumeratio.	ibid. 48
Febris quid, & quomodo fiat?	86	Grolleenses Comitissæ.	74
Febrilium continuarum & intermit-		Grotta del cane.	40
tentium cura.	98.99	Gypsum deglutitum.	37
Ficini experimentum.	99	H	
Fides vnde?	17	H Alituum potestas.	85
Fidei efficacia.	73	Remedia.	ibid.
Fide Deum cognoscimus.	9	Hambleton Capitaneus.	67.88
Figura curantes.	76	Harmonia vocalis curatina.	80
Filia septima quid possit?	81	Harmonia species. 8o. Effectus.	ib.
Fines rerum vnde?	42	Hebraei summi Astronomi.	10
Firmamentum in Homine.	18	Hebraicae linguae vis.	32
Firmamenti cognitio vnde?	10	Hebraicae linguae observationes.	7
Fissura cranij signum.	59	Hectoris, & Patrocli mors à quo præ-	
Fonsecæ Episcopi curatio.	75	dicta.	63
Formularum Pharmaceuticarum cata-		Hemicrania cura.	100
logus.	96	Hepar sedes Veneris.	21
Fratrum rara concordia cur?	39	Hepatis vsus.	45
Frons quæ corporis pars.	58	Hermeticorum utilis aduentus in Me-	
Eius consensus.	ibid.	dicina.	92
Fulminis prælagium.	68	<i>Episcopus id est ibid. Dr.</i>	33
Furor quomodo commoueatur.	80	Hippocratis libellus secretorum.	62
Futura quæ significant?	60	Hippocrati Astronomia est pars Me-	
G		dicina.	12
Galeni laus. 28. Dictum aureum. ib.		Historiæ melancholicorum curatorum.	79
Eius explicatio.	ibid.	Hoedinae carnis vis mira.	56
Galeni consilium.	69	Homeri Medica tractatio.	83
Galenus quantum se Mathematicis de-		Homo mandi epitome.	16
bere agnoscat.	12	Homo templum Dei.	17
Galenus quas incantationes probet.	83	Homo dominatur in ceteras creatu-	
Gallia Reges Christianissimi.	74	ras.	82
Curant serophulas.	ibid.	Homo pulvis & terra.	24
Gallus leonem terret.	85	Homines pij quomodo curæt ægros.	73
Gamahé quid?	76	Homini Planetæ.	19.20
Quomodo euenit.	ibid.	ex Homine Remedia.	84
Geminorum eodem tempore natorum		Hora planetaria.	101
historia.	66	Hora Martis & Saturni vitanda.	ibid.
Generationis Instrumentorum Planete.	21	Hora motus humoralis quid conferat	
Geomanticae quaestiones.	62	ad Therapeiam.	99
Geomantica vita & mortis prædictio.	62	Horoscopi vis.	61
Geomanticae directiones.	65	Humores oculorum.	44
Geometrarum mos.	8	Hydrophobia cura.	102
		Hydropho	

ET VERBORVM.

Hydrophoborum cura.	74
Hydropis causa. 94. Cura.	ibid.
Hydropis cura.	100
Hypericonis vis.	56
Hypothesis huius doctrinæ.	7

I

I cteritorum color.	36.37
<i>Ἰδιοσυγκρασία.</i>	74
Idiosyncrasia mira.	90
Ieiunium cur acutiores faciat?	46
IESVS pentagrammon.	6
Ignis naturæ.	13
Ignis in centro terræ.	14
Ignis examen.	70
Ignis halitus.	39
Ignis in ♀ actio.	15
Ἰνὸν nomen gratiæ.	72
Ἰνὸν nomen Iustitiæ & gratiæ.	72
Eius puncta.	ibid.
Imaginationis vis.	42
Imaginatio quomodo agat?	35
Imaginationem commouentia quæ?	77
Imagines curantes.	76
Impedimentum primū genus morbi.	36
Incantamenta falsò credita.	78
Incurabiles cur aliqui morbi videantur?	89
Indicationes.	68
Indorum regula.	63
Indumentorum vis.	70
Infernus vbi?	14
Insanientis cura.	79.80
Instrumenta Medicorum.	69
Intestina vacuantia.	95
Inuenta ludicra quid profint in curatiua Medicina.	79
Inuolucra distinguentia partium.	48
Ioannis Astrologi admonitio.	67
Iob Astronomus.	10
Ischiaticorum cura.	80
Iucunditatem faciens.	ibid.
Iupiter cur inter Saturnum & Martem?	11
Iuuantia, & nocentia considerata.	58

L

L Acapenus.	67
Lactearum herbarum noxæ.	93
Lapides. 16. In homine.	26
Libra in homine.	21
Lien ex membranis.	25
Patenchyma spongiosum.	ibid.
Lienis vsus.	45
Lienis consensus.	58
Lienis Arteriæ quid præstent.	25
Lienis animalis vis.	75
Lienosi curati.	74.75
Ligaturæ physicæ.	75
Lineæ manuum.	52
Lineæ chiromanticæ.	59
Earum vsus.	ibid.
Linguae quibus vsi sunt Medici.	33
Litteræ Hebraicæ ab Authore visæ.	4
Liquidorum vsus.	94
Liquida dissoluunt facilè.	ibid.
Liuorum cura.	75
Loca symptomatum, morborum & causarum.	43.44.45
Lucerna fatalis.	67
LVDOVICI IVSTI Regis Galliæ dotes mirabiles.	74
Sacrorum eius digitorum vis.	ibid.
Lumen quid.	84
Luminaria sub terrâ cauenda.	101
Lunæ consideratio in cura morborū.	99
Luna in Homine.	20
Eius metamorphoses.	ibid.
Fons naturalis facultatis.	ibid.
Lunæ locus in Zodiaco quid signif.	62
Lunamansio prima cur in Ariete?	21
Lunæ vis in mensuris purgationibus.	100
Lunæ mansiones considerata in cura morborum.	ibid.
Lunæ & salis consensus.	11
Lunæ motus quid faciat?	ibid.
Lunares vires.	55
Lunaris humiditas. 43. Vis eius.	ib.
Lunare gelu.	85

INDEX RERVM

M

M agneticæ acus sympathia in distans experimento comprobata.	76
Magneticarum acuum motus.	88
Magneticæ curæ quomodo fiant?	87
Malarum consensus.	58
Maledictionum efficacia vnde?	82.83
Maleficij remedium.	70
Maleficio uti in bonum finem permittunt IC. & Theolog. quidam.	73
Eorum confutatio.	ibid.
Maniæ cura.	100
Masculi septimi vis.	81
Matris Paganæ maledictio efficax.	83
Mathematicæ disciplinæ Medico necessaria.	12
S. Mauritij viuarium.	66
Medicinæ definitio.	31
Medicina vnde?	71
Medicinæ clavis.	5
Medicina sublimior.	9
Medicina ex quinatio.	31
Medicinæ intemperatæ mala.	89
Medicinæ ex homine.	86
Medici officium.	8
Medici infelicitas in curandis ægris vnde? 78. Felicitas ex astris. ib.	79
Medicus quam vim suscipiat ab astris ad rectè curandum.	61
Medici Latino-barbari quales.	92
Melancholicorum morbi vnde?	42
Melancholicorum curæ.	79
Meleagri mors.	66
Membranarum elementum.	24
Menonis dialogus.	1
Mensis peragratiōis.	64
Menstruatarum virus.	84
Mercurius.	13
Mercurius prædominatur in aëreis.	25
In membranceis. ibid. in liene. ib.	ibid.
Mercurius à Ioue quid habeat in Microcosmo?	23
Mercurius in atrâ bile.	25

Mercurij impuri actio in Epilepsia.	88
Mercurij princ. excrementa.	26
locus eorum.	ibid.
Separationis modus.	ibid.
Metalla.	16
Metalla in homine.	26
Metallorum mors.	16
Meteora.	15
Methodus medendi vera hætenus ignota.	2
Μιδουσα pestifera vnde?	41
Μυρόνησις.	16
Mineralium medicamentorum vsus novus.	93
Mirjam curata.	72
Mororem inducens.	80
Molarum consideratio.	34.35
Monachi Colonienſis mors.	68
Montes Planetarum in manibus.	59
Morbi.	34
Morborum genera.	ibid.
Morbi definitio.	38
Morbi in quibus partibus fiant?	48
Morborum tempora.	98
Morborum genera primaria.	36
Secundaria.	ibid.
Morborum tertium genus.	ibid.
Morbi subiecti.	37
Morborum cura cur aliquando diuturna?	89
Morborum extremorum cura.	90
Morborum vim significantia.	61
Moseh oratio.	72
Motui inferuientes partes.	48
Motus humorum.	51
Motus principiorum explicatus.	54.55
Musica quibus constet.	81
Musica curat varios affectus.	80

N

N Æui.	52.58.
Napelli & Anthoræ consideratio.	11
Nati empti historia.	67.
Naturæ elementaris dispositio.	93
Natura ουρῆς.	2

Nephriti.

ET VERBORVM.

Nephriticus lapis.	76	P	
Probatus experimentis.	77	P Aralyseos cura.	100
Nerui.	24	Parenchymatum vsus.	47
Nerui partes dissimilares.	45	Enumeratio.	ibid.
Eorum compositio.	ibid.	Parentum potestas in filios.	82
Nominis dignitas.	32	Paroxisimi morborum non impediunt purgationem.	98
Nomina deducunt ad rerum cognitionem.	ibid.	Partis definitio.	24
Nominum diuinitio.	60.63	Partium corporis diuinitio.	23
Nominum sacrorum vis.	57	Partes corporis Terreæ.	24
Nominis Saluatoris miraculum.	ibid.	Aëreæ. ibid. Aqueæ.	ibid.
Nomen Sanctissimum	73	Pars patiens, mittens, fouens, consentiens.	44
CHRISTI.	ibid.	Pars similis.	ibid.
Nomenclatoris primi laus ex Pythagorâ.	ibid.	Partes similes quæ.	ibid.
Nosologia vulgaris imperfecta quare?	2	Partes præcipuæ corporis.	46
Nosognomia.	3	Pars princeps vna.	45
Nosiatria.	ibid.	Partes à principibus ortæ.	47
Numerorum vis.	81	Partes sensibilibus motibus dicatæ.	48
Numeri paris, & imparis vis.	60	Partes opprimentia.	41
Numeri 6. & 8. vis.	6	Partes soluentia.	40
Numerus litterarum in nominibus quid significet?	60	Partes in quibus causæ morborum resistunt.	49
Nucis umbra.	85	Partium affectarum signa.	57
O		Partium consideratio.	36
O bservationes raræ.	26	Partus septimestris cur salutaris.	81
O bstructiones vnde?	41	Partum iuuans remedium.	ibid.
Occasio <i>επιρροή</i> .	97	Passionum remedia.	79
Octimestris partus cur perniciosus?	81	Passionis CHRISTI vis.	6
Oculorum & vteri consensus.	58	Paterni sanguinis vis.	83
Oculorum cura.	108	Pathemata vnde?	41
Odores purgantes.	89	Pathocraria.	80
Oleosa pars innata aquæ.	41	Pectus, testudo Hippocrati.	21
Oleosum prin, & sulphur synon.	25	Pentagonum vniuersale quibus cõstet.	7
Oliuerij & Arti historia.	67	in Pentagono fontes Medicinæ.	5
Oppositionis & coniunctionis Lunaris vis.	99	Eius hieroglyphicum.	ibid.
Oratio Saluatorum.	74	<i>Πεντάγραμ.</i>	ibid.
Organorum dispositiones p.n.	36	Pentagrammata salutifera.	6
Ortus & occasus rerum causa.	66	Peoniæ vis vnde?	102
Os ventriculi cum quo consentiat.	58	Perficaria.	75
Osteocolla.	77	Perficariæ effectus.	88
Otiosorum damna in rep.	41	Petrus Hispanus Medicus, postea Pontifex Max.	75
Ouum forbile purgans.	89	Pharmaceutices inuenta:	96
		Pharmacia	

INDEX RERVM

Pharmacia. 70. Eius actiones. ibid.	Punctura in carne in longa regionum
Phiala fatalis. 67	distantia sentientes. 88
Phlegmones gutturis curatio. 87	Pyrrhi Pollex. 74
Phloes remedium. 69	Pythagoræ inuentum. 60
Pilularum impar numerus. 81	Pythagoreorum de numeris sententia. 81
Pisces. 15. In homine. 26	Q
Pituita quid? 40	Vadrapedes. 15
Pituitæ motus in humano corpore. 20	Quantitas quid comprehendat. 88
Planetarum systema, & motus vnde? 12	Quantitatem Remedij quæ definiat? 89
Planetarum numerus. 11	Quartana remedium. 81
Planetæ spiritibus præsidentes. 22	Quartana cura Hippocratea. 98
Planetæ malefici cur in cœlo? 11	Quartana curata. 78
Planetarum 3. superiorum satellites. ib.	Quinarij numeri signif. 5
Planetarum & principiorum element.	Quinque consideranda in cognitione,
harmonia. ibid.	& curatione morborum. 32
Planetarum dignitates in homine. 20	Quomodo agendum, quæ declarent? 92
Plantæ. 15. In homine. 26	R
Plenitudinis cura. 91	Rache vnde? 33
Pleuritidis causa. 86	RAPHAEL Angelus Medicinæ. 7
Plinij quesela. 96	RAPHAEL curat Tobiaë patrem, &
Podagra cura. 100	matrem. 73
Podagra curata. 75	H. Raucher. mors. 67
Præcinere quid. 80	Regio hostium cognoscenda. 44
Prædicere debet Medicus. 50	Remedia vnde? 71
Cur? ibid.	Remedia interna. 96. Externa. ibid.
Prælagiant homines morti proximi. 68	Remedia hyperphysica. 56
Primogenitorum vis vnde? 82	Remedia Christiana. 73
Principium vnum. 45	Remedia inuenta à Neotericis. 96
Principiorum natura. 14	Reminiscencia Platonica. 1.2
Principiorum Mattices. 13.47	Eius vis in Medicina. 2
Principiorum quantitas quomodo co-	Renibus præest Venus. 21
gnoscatur. 55	Reptilia. 15. In homine. 26
Principiorum cognitionem quæ absol-	Res non naturales. 41
uant. 86	Regis Mogor pellunium. 85
Principia cur euadant morbosa? 86	RICHELII Cardinalis laus. 90
Principio morborum quid agendum. 97	Richeliana Tabula. 12
Prodigia quid signifcent. 68	Rogne vnde? 33
Progressus rerum vnde? 42	Rosa mirus effectus. 89
Prophetæ. 69	Rota Pythagorea. 63. Eius vsus. ibid.
Prurigo. 33	Rythmi aniles cur curent. 77
Pulmonis consensus. 58	S
Pulmonis vsus. 45.46	Sacramentorum Christianorum ef-
Pulmonis, & lienis consensus. 25	ficacia. 73
Pulmo est naturæ aëreæ. ibid.	Sal... 13
	Salis

ET VERBORVM.

Salis locus.	25	Signorum definitio.	50
Sal primum contentorum.	ibid.	Signis quæ opus habeant.	ibid.
Sal prædominatur in pituita.	ibid.	Signorum prognosticorum diuisio.	ib.
Sal dissolutus quid in humano corpore?		Simeonis Bulgarorum Ducis mors.	67
40		Similium actio in ea quæ videntur si-	
Salia mineralia quomodo agant.	40	milia.	39
Salutares vel salutatores qui?	73. 74	Situs consideratus.	95
Eorum oratio.	ibid.	Socratis colloquium cum Menone.	1
Sanguis.	40	Interrogationes scientificæ.	ibid.
Sanguinis arteriosi motus.	20	Sol cur Iouis filius Poëtis.	26
Sanguinis mittendi quantitas.	90	Solis effectus præstantiores vbi?	46
Sani qui?	31	Solis vis sub æquatore.	39
Sapores graues medicamentorum quomodo emendentur?	96	Solis setellites.	11
Satan quid significet?	56	Sol in Homine. 20. Eius sphaera.	ibid.
Satan tremit ad sacra nomina.	57	Solis & ignis Naturæ consensus.	94
Saturnus & ♄ cur socij?	22	Sol & ignis naturæ consentiunt.	11. 16
Quid efficiant in corpore?	ibid.	Solaris ignis.	43. 75. 85
Saul curatus.	80	Solidorum vsus.	94
Scabiei nomen Hebraicum.	33	Vis in coagulatione.	ibid.
Scabiei volaticæ remedium.	87	Soluta quæ coagulent.	ibid.
Schedulæ sacra nomina continentis vis.		Somnium Authoris.	3
57		Somnij vis vnde? 4. Genus mirabile.	5
Schema dierum criticorum ex Galeni doctrina.	64	Somniorum consideratio.	51
Schemoth clementiæ. 72. Iustitiæ. ib.		Sorbi umbra.	85
Scorpius cur attrahat virus suum.	87	Sortes Alphabetica.	63
Scrophularum cura.	74. 81	Arithmetica.	ibid.
Semina anamnestica Medicinæ.	6	Spasmi remedium.	74
Sennertus quid præstiterit in Arte Medica.	92	Sperma ex quibus.	21
Sensibilium specierum tropicus.	18	Spiritus naturalis.	21
Meridianus. ibid. Equator. ibid.		Eius sphaera.	ibid.
Sensuales hypotheses.	7	Spirituum Animalium principium.	25
Sensuum obiecta omnia.	17	Vitalium à quibus planetis?	ibid.
Propria.	ibid.	In quâ parte.	ibid.
Sensus quomodo species discernant & cognoscant?	18	Spiritus authores actionum.	35
Sensus quomodo fiat.	35	Spiritus astrales.	16. 42
Sephiroth gratiæ, & pulchritudinis.	72	Spiritus insitus. 27. Influens.	ibid.
Seraphim.	8	Eius origo.	ibid.
Serpigo.	33	Actiones septem.	ibid.
Sigillorum Ars.	75	Distinctio.	ibid.
Signaturæ.	70	Spiritus vitalis natura.	27
		Generatio.	ibid.
		Spiritus Animalis natura.	ibid.
		Generatio.	ibid.
		Spiritus Naturalis natura.	ibid.

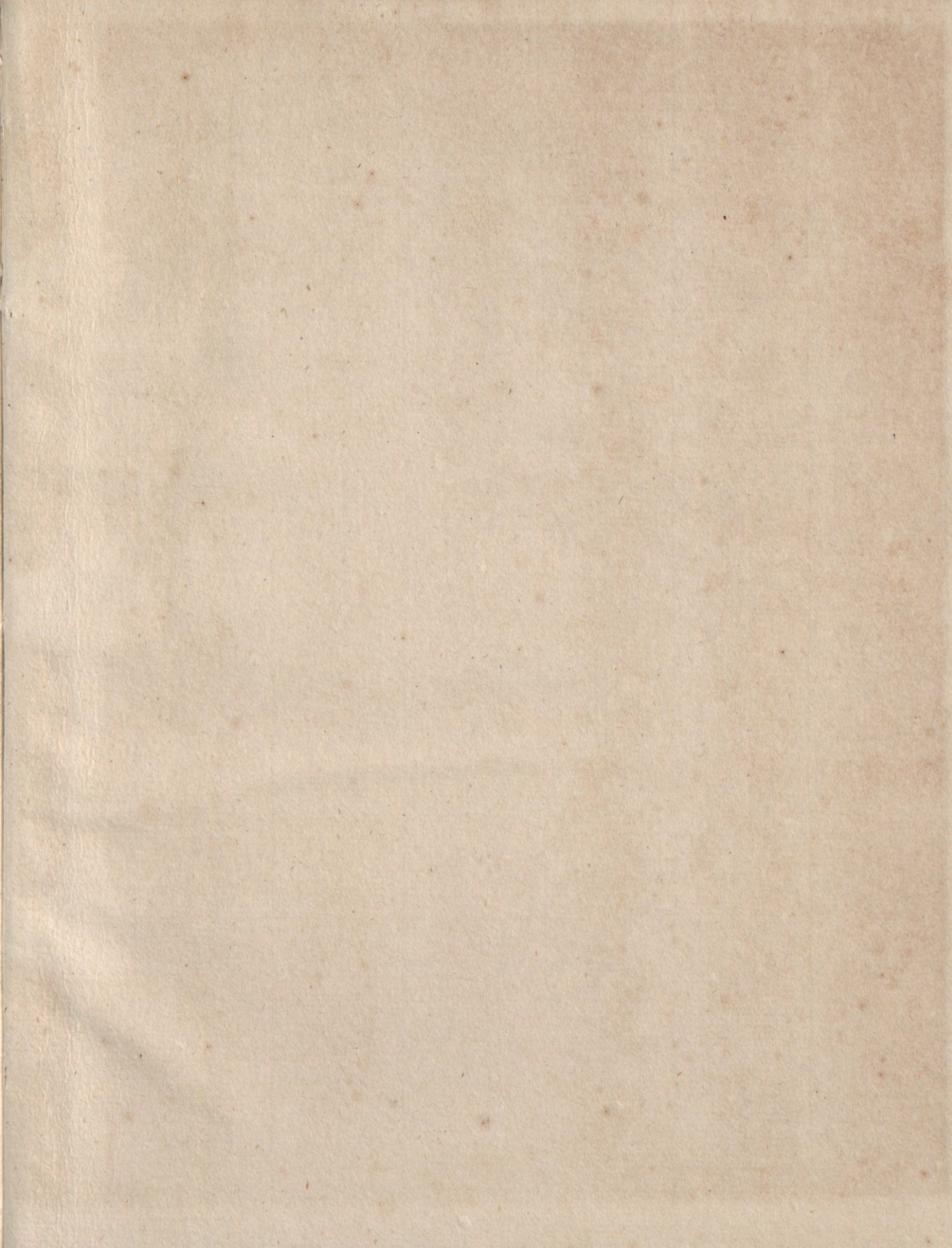
INDEX RERVM

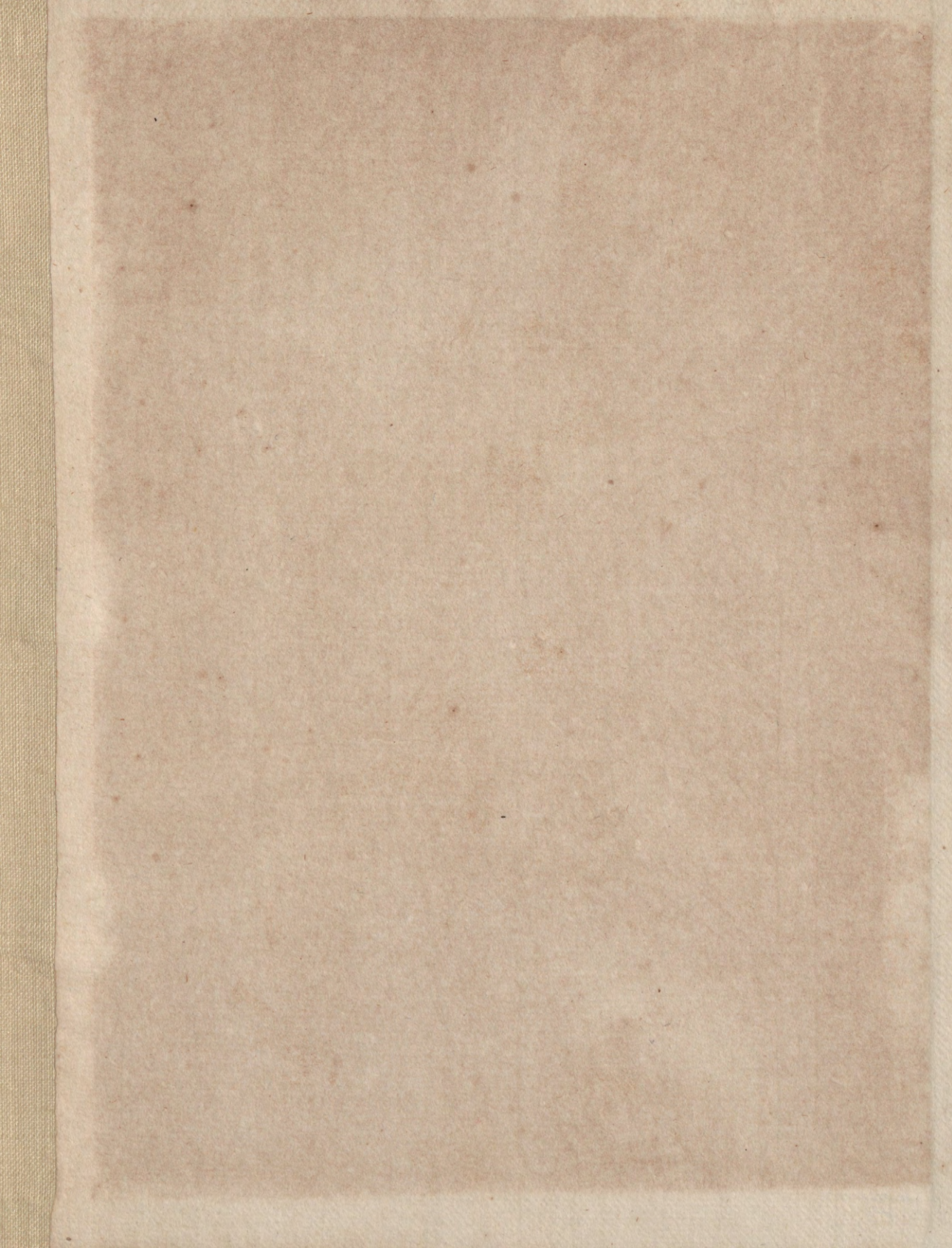
Generatio.	ibid.	Superstitio fugienda.	102
Spiritus <i>Συμπυκτός</i> .	ibid.	Symptomatum genera.	33
Spiritus quomodo in foetum influat.	ib.	Species.	34
Spiritus ignis naturæ, impuri sulphuris,		Symptomatum sedes vbi?	49
& Solis consensus.	54	Symptomatum vsus.	51
Spiritus falsi.	55	Symptomata partes affectas ostendunt.	57
Mercuriales.	ibid.	T	
Spiritus ignis naturalis.	60	T Abiæ.	69
Vim eius indicantia.	61	T Tabulæ smaragdinae explicatio.	18
Spiritus soluentes.	60	Tactus efficacia.	85
Opprimentes.	ibid.	Tarantulæ venenum.	80
Spiritus venenati.	43	Tempestiuum iuuamentum.	98
Pestiferi.	ibid.	Tempus medendi.	97
Spiritus esurini quit	25	Temporum anni in curatiua Medicina	
Spiritus ancipitis naturæ.	13	ratio.	93-94
Spirituum curricula.	45	Tempus inuenti ab Authore Pentago-	
Loca conceptiua, exclusiua, perfecti-		ni.	1
ua.	ibid.	Terra matrix sulphuris,	13
Spiritus opprimentia.	40-41	Terræ conflagrationem impediencia.	14
Spirituum solutio. 35. Oppressio. ib.		Tertianæ remedium.	81
Dissolutio. ibid. Suppressio. ibid.		Testes.	47
Spiritus mali.	42	Testes cerebri.	48
Spiritus mali cur Deo se opposuerunt?		Testimonia cæli, terræ, & inferni.	28
39		Theologorum præcepta sequi debet	
Spirituum malorum sedes in corpori-		Medicus.	63
bus humanis.	49	Theologis credendum.	76
Spiritualis vis numerus.	81	Throni.	8
Spongiarum natura.	25	Tiliae umbra.	85
Statica Medicina.	52	Tonsillarum affectarum remedium.	83
Stellarum fix. nomina in Scriptura.	10	Torpedinis stupor.	85
Stellarum fixarum affectiones.	9	Tortellarum familia.	66
Stellarum fixarum doctrinam ex sensi-		Tincturæ vestium.	70
bus obtinemus.	ibid.	Trismegisti dictum de Homine.	18
Substantiæ obiectæ.	43	Tumorum cura.	75
Sudorifica quo temporis spatio curent.		Turcois lapis, & eius vis mira.	77
89		V	
Suffragia contra dæmones.	56	V Atriolarum cura.	70
Sulphur.	13	V Vasa deferentia.	47
Sulphuris principij sedes.	26	Spermatica.	ibid.
Planeta. ibid. Matrix. ibid.		Venæ partes dissimilares.	44
Excrementa. ibid. Locus eorū. ib.		Venas hæmorrhoidales aperientia.	95
Sulphur in homine.	21	Ventriculus.	46
Sulphur in corpore quid?	39	Ventriculum expurgantia.	95
Sulphur conseruat ignem naturæ.	13	Ventus	

ET VERBORVM.

Ventus quomodo fiat?	15	Vnguentum armarium.	88
Venus in homine.	21	Vnguentum sympatheticum.	76
Verborum effectus.	79	Vnionis vis.	70
Verrucarum cura magnetica.	88	Vniuersum corpus expurgantia.	95
Vertiginis cura.	100	Volatilia.	15
Vestes coccineæ.	70	Vterus.	47
Viæ infinitæ ad sanitatem.	97	Vteri consensus.	58
Victus rationis quantitas.	90	Vxor marito subiicitur.	82
Vina Medicata.	95	X	
Virga sanguinea tactu nocet.	85	ΞΥΡΑΪΘΕΑ Hippocratis.	11
Virtutes.	8	Z	
Vlcerum cura.	100	Zodiacus Hominis.	18.19
Vibræ vsus.	50.51	Zonæ equi marini vis.	70
Vimbrarum vis.	85	Zoophyta.	15

F I N I S.

Biblioteka
Uniwersytecka
w Toruniu

STARODRUKI

06.7.458.17-5819